



Lähellä läpi elämän



LähiTapiola
Keskinäinen
Vakuutusyhtiö

Vuosikertomus 2012



LähiTapiola Vahinkovakuutus

LähiTapiola Vahinkovakuutus syntyi Lähivakuutuksen ja Tapiolan vahinkovakuutusyhtiöiden yhdistyessä. Yhtiö koostuu alueyhtiöistä ja keskustoiminnoista.

Lähellä läpi elämän

LähiTapiolassa on innokkaita autoilijoita, äitejä ja isiä, urheilijoita, koiran- ja kissanomistajia, veneilijöitä, talonrakentajia, maailmanmatkaajia, sijoittajia ja yrittäjiä. Siksi meillä on näiden asioiden turvaamiseen sellaisia ratkaisuja, joita itse haluamme ja käytämme. Huolehdimme tärkeimmistä asioistasi asiantuntemuksella ja aidosti välittäen.

Sisällysluettelo

Toimitusjohtajan katsaus	4
Hallituksen toimintakertomus	6
Tilinpäätös	17
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	17
Riskit ja riskienhallinta	21
Tunnuslukujen laskentakaavat ja -periaatteet	30
Emoyhtiön tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja niiden liitetiedot	32
Konsernin tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja niiden liitetiedot	58
Hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä	95
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	95
Tilinpäätösmerkintä	96
Tilintarkastuskertomus	97
Hallintoneuvoston lausunto	97

LähiTapiolan raportointi verkossa

LähiTapiolan verkkovuosisiraportin 2012, yhtiöiden vuosikertomukset ja sijoituskatsaukset PDF:nä löydät osoitteesta:

www.vuosiraportti2012.lahitapiola.fi

LähiTapiola lyhyesti

LähiTapiola-ryhmä on keskinäinen täyden palvelun finanssitalo, joka tarjoaa palveluita henkilö-, maatala-, yrittäjä-, yritys- ja yhteisöasiakkaille. LähiTapiola-ryhmän muodostavat 20 alueyhtiötä, LähiTapiola Vahinkovakuutus, LähiTapiola Henkiyhtiö, Tapiola Pankki, Tapiola Varainhoito ja LähiTapiola Kiinteistövarainhoito. Yhtiöryhmän työeläkevakuutuskumppanina toimii LähiTapiola Eläkeyhtiö.

LähiTapiola Vahinkovakuutus lyhyesti

LähiTapiola Vahinkovakuutusyhtiön toimialaan kuuluvat kaikki vapaaehtoiset ja lakisääteiset vahinkovakuutukset. Yhtiö on Suomen suurin vahinkovakuuttaja, ja sen juuret ulottuvat yli 200 vuoden taakse.

Palvelut henkilöasiakkaille

- Vakuutukset, joilla vakuutat tärkeimpiä asioita elämässäsi
- Kattava toimistoverkosto ympäri Suomen
- Verkko- ja puhelinpalvelut vakuutus- ja korvausasioiden hoitoon



Palvelut yritysasiakkaille

- Henkilöstön ratkaisut riskienhallintaan ja vakuuttamiseen
- Omaisuuden ja toiminnan ratkaisut riskienhallintaan ja vakuuttamiseen
- Vakuutusasioiden hoito yritysten verkkopalvelussa



Muutosten vuosi tuotti hyvän tuloksen

Vahinkovakuutuksen tulos parani selvästi. Vahinkokehitys, yritysasiakasliiketoiminta ja sijoitukset vaikuttivat eniten tuloskehitykseen. Lähivakuutuksen ja Vahinko-Tapiolan yhdistyminen yhdessä ICT-toimintojen uudelleenjärjestelyn kanssa olivat vuoden 2012 ohjaavia tekijöitä.

Jukka Kinnunen, toimitusjohtaja

Myönteisintä toimintavuodessa oli huomattavan hyvä vahinkokehitys. Tämä selittyy sekä pitkäjänteisellä riskienhallintatyöllä, toimintatapojen kehittämisellä että suurvahinkojen vähäisellä määrällä. Edelliseen pariin vuoteen verrattuna vuonna 2012 ei tapahtunut myöskään laajoja alueita koskettavia luonnonkatastrofeja.

Vahinkovakuuttamisen osalta Vahinko-Tapiolan vakuutusliikkeen tulos paranikin selvästi vuoden takaisesta. Erityisesti yritysasiakasliiketoiminta kohensi tulostaan. Kannattavuuden parantamiseen liittyvissä toimenpiteissä saavutettiin hyviä tuloksia riskisuhteiden parantamisessa ja uusien hinnoittelumallien asteittaisessa käyttöönotossa.

Taloudessa ja sijoitusmarkkinoilla oli toimintavuonna poikkeuksellisen paljon epävarmuustekijöitä sekä globaalisti että Euroopan talousalueella ja siten myös Suomessa. Omassa sijoitustoiminnassamme onnistuimme kuitenkin hyvin ja siitä saatu tulos vaikuttaa positiivisesti yhtiön koko tulokseen.

Hyvästä taloudellisesta tuloksesta huolimatta myynti jäi vahinkovakuutuksessa alle asetettujen tavoitteiden. Vuoden 2012 alussa Vahinko-Tapiolan asiakasmäärä oli noin 947 000 ja se väheni vuoden aikana noin 0,6 prosenttia. Poistuma kohdistui pääasiassa henkilöasiakkaisiin. Sen sijaan kasvua saatiin yrittäjissä.

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde oli vuonna 2012

96,1%

Fuusio ja uudelleenjärjestelyt toimintavuoden ohjaavia tekijöitä

Vuoden 2012 helmikuun alussa ilmoitettu ja toukokuun yhtiökokouksessa päätetty fuusio Vahinko-Tapiolan ja Lähivakuutuksen kanssa on ollut merkittävä ohjaava tekijä toimintavuoden aikana koko yhtiössä. Uuden yhtiöryhmän rakenteen myötä on fuusiossa erityisesti panostettu korvausstrategian ja korvauspalvelukonseptin sekä työnjakomallin rakentamiseen yhteistyössä alueyhtiöiden kanssa.

Yksi fuusion tuomista onnistumisista oli uusien bonusturvallisten liikennevakuutusten lanseeraus. Saimme hyvää nostetta yhteiseen LähiTapiola-maailmaan, kun bonusturva-markkinointi käynnistyi kesäkuussa ensimmäisenä Vahinko-Tapiolan ja Lähivakuutuksen yhteisenä ulostulona.

Toimintavuotta leimasi myös laaja ICT-toimintojen uudelleenjärjestely, joka oli merkittävä muutos koko yhtiöryhmässä. Tärkeimmät vaiheet tässä prosessissa olivat ICT-johtamismallin muutos, merkittäviä kustannussäästöjä tuonut keskuskoneen ja muutamien muiden ICT-palveluiden ulkoistus sekä IT-kehityskapasiteetin sopeuttaminen.

Vahinkovakuutuksen kilpailutilanne muuttui vuoden aikana, kun alalla tapahtui uudelleenjärjestelyjä ja keskittymistä. Mukaan tuli uusia pohjoismaisia toimijoita. Pankkivetoisuus näkyi myös järjestelyissä. Lisäksi kilpailu lisääntyi verkossa uuden kotimaisen vakuutusyhtiön aloitettua toimintansa.

Asiakkaat ja fuusio fokuksessa vuonna 2013

Uusi yhtiörakenne edellyttää aktiivista vuorovaikutusta alueyhtiöiden kanssa. LähiTapiola Vahinkovakuutuksen vastuulla olevat lajit, liikennevakuutus ja lakisääteinen tapaturmavakuutus, ovat erityisen kiinnostuksen kohteena, samoin muiden vapaaehtoisten lajien oikea hinnoittelumallinnus. Yhtiön siirtäessä vuoden 2013 lopussa vapaaehtoisten vakuutusten vakuutusmaksut ja vakavaraisuuspääomat alueyhtiöihin, on myös vuoden 2014 uuteen asetelmaan varauduttava jo toimintavuoden 2013 aikana.

Integraation toteuttamisen lisäksi keskityimme vuonna 2013 asiakashuolenpitoon ja sen kehittämiseen. Myös moottorijoneuvovakuuttamiseen panostetaan muun muassa uusia myyntikanavia ja ostopaikkoja rakentamalla. Erityinen painopiste on liiketoiminnan kasvattaminen pääkaupunkiseudulla, jossa meillä paljon potentiaalia kasvattaa markkinaosuuttamme.

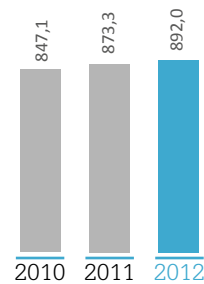
Avainluvut

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen avainluvut *

	2012	2011	2010
Liikevaihto, milj. e	1 080,1	989,2	984,2
Liikevoitto, milj. e	179,0	-45,4	40,6
Kokonaistulos, milj. e	291,9	-58,9	96,0
Vakuutusmaksutulo, milj. e	892,0	873,3	847,1
Vakavaraisuus, vastuunkantokyky, %	210,9	194,3	206,7
Yhdistetty kulusuhde, %	96,1	115,5	108,9
Asiakasedut, milj. e	84,5	87,1	84,4

* Luvut ovat pro forma eli Vahinko-Tapiolan ja Lähivakuutus Keskinäisen Yhtiön yhteenlaskettu luku.

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutulo 2010–2012, milj. e *



Tavoitteet vuodelle 2013

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen tavoitteina vuonna 2013 ovat kasvu, asiakaspalvelun kehittäminen ja tehokas yhteistyö.

1 ASIAKKUUKSIEN HOITO
Asiakaskannan hoitotoimenpiteiden systemaattinen kehittäminen.

**2 MOOTTORIAJONEUVO-
VAKUUTUKSET**
Moottoriajoneuvovakuutusten liiketoiminnan kehittäminen.

3 PÄÄKAUPUNKISEUTU
Liiketoiminnan kasvattaminen pääkaupunkiseudulla.

4 TEHOKAS TOIMINTA
Resurssien allokointi ja ristiin tekemisen hyödyntäminen, vahinkovakuutusosaamisen tuki alueyhtiöille.

5 KORVAUSPALVELUT
Sujuvat korvausprosessit keskus- ja alueyhtiöiden yhteisillä toimintamalleilla.

Hallituksen toimintakertomus 2012

LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Vahinkovakuutus) toimialaan kuuluvat kaikki vapaaehtoiset ja lakisääteiset vahinkovakuutukset. LähiTapiola Vahinkovakuutuksen konserniin kuuluvat Tapiola Pankki Oy ja sen tytäryhtiö Tapiola Varainhoito Oy ja ICT-palveluyritys Tieto-Tapiola Oy.

- LähiTapiola Vahinkovakuutuksen kokonaistulos nousi 282,9 miljoonalla eurolla 230,4 miljoonaan euroon (–52,5 milj. e). Liikevoitto nousi 188,8 miljoonaa euroa ollen 143,1 miljoonaa euroa (–45,7 milj. e).
- Yhtiön vakuutusmaksutulo kasvoi 2,0 prosenttia 726,7 miljoonaan euroon (712,3 milj. e). Vahinko-Tapiolan ja Lähivakuutuksen vakuutusmaksutulo yhteen laskien (pro forma) oli 892,0 miljoonaa euroa (873,3 milj. e) eli maksutulon kasvu oli 2,1 prosenttia.
- LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutustoiminnan, jossa on mukana lisäksi 52 vakuutusyhdistystä, ensivakuutuksen vakuutusmaksutulo kasvoi ennakkotietojen mukaan 2,9 prosenttia 1 041,4 miljoonaan euroon (1 012,2 milj. e).
- LähiTapiola Vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua laski 96,7 prosenttiin (119,5 %). Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 98,0 prosenttia (112,5 %). Lasku on seurausta merkittävästi parantuneesta vahinkokehityksestä edelliseen vuoteen verrattuna.
- LähiTapiola Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan tuotto prosentti sitoutuneelle pääomalle käyvin arvoin oli 8,0 prosenttia (3,4 %). Laskusuhdanteen voimistumisesta huolimatta sijoitusmarkkinoiden tuotot olivat erinomaiset.
- LähiTapiola Vahinkovakuutuksen vakavaraisuus vahvistui entisestään. Yhtiön vakavaraisuuspääoma oli 1 791,7 miljoonaa euroa (1 296,6 milj. e). Vastuunkantokyky eli vakavaraisuuspääoma suhteessa vakuutusmaksutuottoihin oli 210,9 prosenttia (194,3 %), mikä on alalla erittäin vahva. Toimintapääomasuhde eli toimintapääoma suhteessa vähimmäismääräänsä oli 7,1-kertainen (6,1-kertainen).
- Pankki- ja sijoituspalvelutoiminnan liikevoitto nousi 6,1 miljoonaan euroon (4,8 milj. e). Korkokate nousi 6,6 prosenttia 19,4 miljoonaan euroon (18,2 milj. e).
- Pankkitoiminnan saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä nousivat 170,9 miljoonaa euroa 1 671,3 miljoonaan euroon (1 500,4 milj. e). Talletuskanta kasvoi 66,4 miljoonaa euroa 1 650,9 miljoonaan euroon (1 584,5 milj. e).

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola ja Lähivakuutus Keskinäinen Yhtiö yhdistyivät keskinäiseksi finanssiryhmäksi

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola (Vahinko-Tapiola) ja Lähivakuutus Keskinäinen Yhtiö (Lähivakuutus) ilmoittivat 7.2.2012, että ne yhdistyvät keskinäiseksi finanssiryhmäksi 31.12.2012. Asiakkaiden omistama uusi yhtiöryhmä muodostettiin sulauttamalla Lähivakuutus vastaanottavaan yhtiöön Vahinko-Tapiolaan, josta tuli LähiTapiola-ryhmän keskus-yhtiö. Vahinko-Tapiolan yhtiökokous hyväksyi 25.5.2012 Lähivakuutuksen sulautumisen Vahinko-Tapiolaan.

Yhdistymisen tarkoituksena on rakentaa keskinäiseen yhtiömuotoon perustuva uusi suomalainen finanssiryhmä, joka vie vakuutus- ja pankkiasioinnin mahdollisimman lähelle omistaja-asiakkaita. Vahvat voimavarat mahdollistavat finanssipalvelut aina asiakkaan toivomalla tavalla henkilökohtaisesti tai verkossa. Yhdistymisprosessin on arvioitu kestävän noin kaksi vuotta ja siihen sisältyvät Lähivakuutuksen ja Vahinko-Tapiolan sulautumisen lisäksi alueyhdistysten sulautumisia, niiden yhtiömuodon muuttamiset keskinäisiksi vakuutusyhtiöiksi sekä vapaaehtoisten vahinkovakuutuskantojen luovutukset keskusyhtiöstä alueyhtiöille.

Tapiolasta ja Lähivakuutuksesta muodostuneeseen yhtiöryhmään kuuluvat keskusyhtiön ja 19 alueyhtiön lisäksi Tapiolan pankki- ja varainhoitoyhtiöt, LähiTapiola Henkiyhtiö ja LähiTapiola Kiinteistövarainhoito. Vakuutusyhtiö Turvan rooli säilyy ryhmässä ennallaan. LähiTapiola Eläkeyhtiö tuottaa LähiTapiola-ryhmän työeläkevakuutuspalvelut. LähiTapiola-ryhmä on Suomen johtava vakuutusvetoinen finanssiryhmä.

Vahinko-, Henki- ja Eläke-Tapiolan ylimääräiset yhtiökokoukset pidettiin 8.11.2012. Yhtiökokouksissa päätettiin Tapiola-ryhmän vakuutusyhtiöiden toiminimien muuttamisesta yhtiöjärjestyksiin liittyen. Vahinko-Tapiolan uudeksi toiminimeksi vahvistettiin LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö, ruotsiksi LokalTapiola Ömsesidigt Försäkringsbolag ja englanniksi LocalTapiola General Mutual Insurance Company. Henki-Tapiolan uusi toiminimi on LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö ja Eläke-Tapiolan toiminimi on LähiTapiola Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö. Lisäksi Kiinteistö-Tapiolan uudeksi toiminimeksi vahvistettiin LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy. Yhdistymisen seurauksena syntyvästä yhtiöryhmästä käytetään nimeä LähiTapiola-ryhmä. Uudet toiminimet ovat tulleet voimaan 1.1.2013. Tapiola-ryhmän muiden yhtiöiden Tapiola Pankin ja Tapiola Varainhoidon toiminimet muutetaan vuoden 2013 ensimmäisen puoliskon aikana.

Vahinkovakuutustoimintaa harjoittavan keskusyhtiön vapaaehtoisten vahinkovakuutusten vakuutuskanta siirretään alueyhtiöihin lukuun ottamatta suurten yritysten ja pääkaupunkiseudun asiakkaiden vakuutuksia vuoden 2013 lopussa. Tapiolan paikallisuusalueet on organisoitu osaksi alueyhtiöitä.

Fuusion tapahtuessa vastaanottavan ja sulautuvan yhtiön kirjanpidot yhdistetään. Sulautuvan yhtiön, Lähi-vakuutuksen, tase on yhdistetty vastaanottavan yhtiön, Vahinko-Tapiolan, taseeseen 31.12.2012. Varat ja velat ovat siirtyneet vastaanottavan yhtiön taseeseen kirja-arvoin. Tuloslaskelmaeriä ei ole yhdistelty. Toimintakertomuksessa tuloslaskelmapohjaiset luvut ovat siten Vahinko-Tapiolan lukuja ja tasepohjaiset luvut ns. yhdistetyt luvut LähiTapiola Vahinkovakuutuksen luvut.

Pro forma lukujen avulla pyritään jäljempänä saattamaan tietyt tilikauden tilinpäätöserät vertailukelpoiseksi aikaisempien vuosien vastaavien tietojen kanssa tai antamaan tuloslaskelmaerien ja tunnuslukujen osalta tieto, mitkä kyseiset erät olisivat olleet, jos Lähivakuutuksen sulautuminen olisi tapahtunut tilikauden alussa. Vahinko-Tapiolan ja Lähivakuutuksen luvut on siten laskettu yhteen.

Asiakkaat ja asiakasedut

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen yksityistalousliiketoiminnan asiakasmäärä oli 1 345 965 (1 361 372) ja yritysasiakasliiketoiminnan asiakasmäärä oli 153 333 (151 609). Vahinko-Tapiolan yksityistalousliiketoiminnan asiakasmäärä oli 854 156 (864 900) ja yritysasiakasliiketoiminnan asiakasmäärä oli 86 217 (85 350). Lähivakuutus-ryhmän yksityistalousliiketoiminnan asiakasmäärä oli 491 809 (496 292) ja yritysasiakasliiketoiminnan asiakasmäärä oli 67 116 (66 306).

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen tytäryhtiön Tapiola Pankki Oy:n asiakasmäärä kasvoi 21 473 asiakkaalla yltäen vuoden lopussa 254 729 (233 256) pankkiasiakkaaseen. Tapiola Varainhoito Oy:n rahastot saivat vuoden aikana 3 763 uutta asiakasta nostaen asiakasmäärän vuoden lopussa 31 423 (27 660) asiakkaaseen. Osuudenomistajien määrän kasvoi 10 256 osuuden omistajalla 63 249 (52 993) osuudenomistajaan.

LähiTapiola-ryhmän toiminnan ylijäämä käytetään omistaja-asiakkaiden hyväksi maksun alennuksina, asiakashyvityksinä ja palvelujen kehittämisenä. Omistaja-asiakkaan palveluetuja ovat muun muassa maksuton turvantarkistus ja hätäpalvelu. Osa tuloksesta käytetään kartuttamaan yhtiön vakavaraisuutta, jolloin varmistetaan asiakkaiden edut tulevaisuudessakin. Konsernin omistaja-asiakasetujen kokonaisarvo nousi 84,5 miljoonaan euroon (87,1 milj. e), kun otetaan huomioon asiakashyvitykset, keskittämisalennukset, palveluedut ja yhteistyösopimusten perusteella maksetut alennukset. Lukuun sisältyvät Tapiola Pankin kautta annetut edut, joiden määrä nousi 12,1 miljoonaan euroon (11,8 milj. e). Pankin edut annettiin keskittämisetuina ja markkinoita parempina korkoina.

Toimintaympäristö

Kesällä 2010 alkanut globaalin talouskasvun trendinomainen hidastuminen jatkui vuonna 2012. Etelä-Euroopan maat olivat ajautuneet uuteen taantumaa jo syksyllä 2011 ja kevääseen 2012 mennessä euroalueen ongelmat olivat heijastuneet koko maailmantalouteen. Vuoden kolmannen neljänneksen jälkeen läntisistä päätalousalueista euroalue,

Iso-Britannia sekä Japani olivat taantumassa. Yhdysvalloissa asunto- ja työmarkkinoiden elpyminen piti talouskasvun kuitenkin edelleen parin prosentin tuntumassa, vaikka epävarmuus vuoden 2013 budjettipolitiikasta selvästi jarruttikin yritysten ja kotitalouksien investointihalukkuutta. Teollisuusmaiden kysynnän heikkeneminen välittyi maailmankaupan hidastumisen kautta myös kehittyviin talouksiin. Varsinkin Aasiassa kasvu hidastui selvästi odotettua enemmän.

Heikkojen kasvunäkymien vuoksi talouspolitiikassa oltiin hyvin aktiivisia. Kiinassa aloitettiin talouden määrätietoinen elvyttäminen jo keväällä. Kiinan keskuspankki pyrki kannustamaan pankkien luotonantoa yksityistalouksille ja hillitsi maan valuutan vahvistumista läntisiä päävaluuttoja vastaan. Loppuvuodesta Kiinan keskushallinto käynnisti myös uusia infrastruktuuri-investointeja. Merkittävimmät päätökset saatiin kuitenkin elokuussa Euroopan keskuspankilta, joka lupasi tehdä tukioistoja velkaisimpien euromaiden joukkolainamarkkinoilla, mikäli kyseiset maat pyytävät euroalueen vakausvälineiltä rahoitusapua ja sitoutuvat budjettiensa tasapainottamishelmiin. Päätösten katsottiin pienentäneen merkittävästi euroalueen hajoamisriskiä. Myös Yhdysvaltain, Ison-Britannian ja Japanin keskuspankit pyrkivät tukemaan talousluottamusta ja alhaisia korkotasoja jatkamalla niin sanottu määrällisen elvytyksen politiikkaa eli ostamalla suuria määriä velkakirjoja markkinoilta.

Laskusuhdanteen voimistumisesta huolimatta sijoitusmarkkinoiden tuotot olivat erinomaiset. Keskuspankkien ”nollakorko”-politiikka ja euroalueen systeimiriskien onnistunut hallinta rohkaisivat sijoittajien riskinottoa. Maailman osakemarkkinat tuottivat euromääräisesti keskimäärin noin 14 prosenttia, Euroopan osakemarkkinat yli 18 prosenttia, Suomen osakemarkkinat lähes 14 prosenttia ja kehittyvät taloudet yli 16 prosenttia. Myös joukkolainamarkkinoilla vuosituotot olivat selvästi odotettua paremmat. Euroalueen valtionlainaindeksi tuotti lähes 11 prosenttia, osaltaan Italian ja Espanjan korkotasojen merkittävän alenemisen ansiosta. Valuutoissa euro vahvistui hieman dollaria (1,8 %) vastaan mutta heikkeni puntaan (-2,6 %) nähden. Japanin jeniä vastaan euro vahvistui selvästi, lähes 15 prosenttia.

Erityisesti Etelä-Euroopan kiinteistömarkkinoilla tunnelmat olivat synkät loppuvuonna 2012. Espanjassa, Kreikassa ja Portugalissa kiinteistöjen ja asuntojen hinnat laskivat ja kaupankäynti oli pysähdyksissä. Myös Iso-Britanniassa talouden taantuma heijastui negatiivisesti kiinteistömarkkinoille. Ainoina valopilkkuina Euroopassa olivat lähinnä Ruotsi ja Norja sekä Saksa, jossa tunnelmat säilyivät vielä odottavan positiivisina. Kiinteistörahoituksen saatavuus heikkeni kaikilla markkinoilla kun useat pankit vetäytyivät kiinteistöluototuksesta. Myös lainarahoituksen hinta nousi ja monilla kiinteistöhankkeilla rahoituksen saatavuus on pullonkaulana.

Suomen kiinteistömarkkinoilla tunnelmat jatkuivat syksyllä kaksijakoisina. Hyvillä paikoilla sijaitseviin prime-kiinteistöihin kohdistui yhä ulkomaista sijoittajakysyntää, mutta sivummalla ja pienillä paikkakunnilla sijaitsevilla kiinteistöillä ei kysyntää juurikaan ollut. Rahoituksen saaminen erityisesti vanhempiin ja heikkolaatuisempiin kohteisiin koettiin markkinoilla haastavaksi. Toteutuvien kauppajen lukumäärät jäivät vähäisiksi. Yhtenä viime vuoden merkittävimpänä kiinteistökauppana Suomessa oli Nokian pääkonttorin myynti Exilionin kiinteistörahastolle. Vuokramarkkinat hidastuivat syksyllä pirteän alkuvuoden jälkeen.

Finanssialan Keskusliiton (FK) joulukuussa tekemän Arvio vakuutusmarkkinoiden kehityksestä 2012 -julkaisun mukaan vahinkovakuutusyhtiöiden maksutulo kasvaa arviolta viisi prosenttia.

Konsernirakenne

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen konserniin kuuluvat emoyhtiön lisäksi tytäryhtiöt Tapiola Pankki Oy konsernin omistusosuus 73,2 prosenttia (73,0 %); Tieto-Tapiola Oy 51,1 prosenttia (51,1 %); Aura-Karelia Oy 100 prosenttia (100 %) sekä 29 (14) asunto- ja kiinteistöyhtiötä ja 6 (6) muuta yhtiötä, jotka eivät harjoita liiketoimintaa.

Osakkuusyhtiöitä ovat LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy ja 4 (3) kiinteistöyhtiötä sekä 3 (3) muuta yhtiötä, jotka eivät harjoita liiketoimintaa.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva on LähiTapiola Vahinkovakuutuksen tytäryhtiö, sillä sen kaikki takuusuuden omistajat ovat allekirjoittaneet takuusuusien omistajien väliseen sopimukseen lisäyksen, jonka mukaan LähiTapiola Vahinkovakuutuksella on halutessaan oikeus nimittää Turvan hallituksen enemmistö. LähiTapiola Vahinkovakuutuksen osuus Turvan takuupääomasta on 67,41 prosenttia. Turvan takuupääoman määrä on 10 145 096,82 euroa. Keskinäisen yhtiön takuupääoman omistajalla ei ole oikeutta yhtiön muuhun omaisuuteen kuin takuupääomaan ja yhtiökokouksen päätöksellä ylijäämävaroista maksettavaan takuupääoman korkoon, joka voi olla enintään 12 prosenttia vuodessa. Turvan tilinpäätöstietoja ei ole yhdistelty LähiTapiola Vahinkovakuutuksen konsernitilinpäätökseen edellä olevasta johtuen. Näin annetaan oikea kuva LähiTapiola Vahinkovakuutuksen konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Vahinkovakuutustoiminta

Suomen talouden yleiskuva oli tilikaudella epävarma ja syksyä kohti talousennusteiden sävy synkentyi. Kuluttajien ja yrityspäättäjien odotukset ovat muuttuneet epävarmemmiksi.

Vahinkovakuuttamisen näkökulmasta talouden kasvun hidastuminen on aiheuttanut muun muassa uusien autojen myynnin vähentymistä, yritysten henkilöstön vähentämistä, vientiyritysten vaikeuksia ja investointipäätösten lykkäytymistä sekä uusien rakennuskohteiden aloitusmäärien pientymistä ja aluekohtaisten erojen kasvua.

Matalan korkotason vuoksi asuntokauppa on pysynyt entisellä tasolla ja korjausrakentaminen on säilynyt vilkkaana.

Vahinkokehityksen osalta koko toimialalla on ollut huomattavan hyvä vuosi takanaan ja tämä selittyy erityisesti suurvahinkojen vähenemisellä. Samoin vuosi 2012 on sujunut ilman merkittäviä laajoja alueita koskettavia luonnonkatastrofeja.

Finanssialan Keskusliitto arvioi, että vahinkovakuutuksen maksutulo kasvaa viisi prosenttia.

Vakuutusmaksutulo ja maksetut korvaukset

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutulo kasvoi 2,0 prosenttia 726,7 miljoonaan euroon (712,3 milj. e). Ensivakuutuksen vakuutusmaksutulo kasvoi 2,2 prosenttia ollen 680,3 miljoona euroa (665,3 milj. e). LähiTapiola Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutulo pro forma kasvoi 2,1, pro-

senttia 892,0 miljoonaan euroon (873,3 milj. e). Finanssialan Keskusliiton (FK) joulukuussa 2012 julkaiseman Arvio vakuutusmarkkinoiden kehityksestä 2012 -katsauksen mukaan alan maksutulon ennustetaan kasvavan viisi prosenttia. Myös ensivakuutuksen maksutulo kasvanee viisi prosenttia.

Tulevan jälleenvakuutuksen vakuutusmaksutulo laski 1,2 prosenttia 46,5 miljoonaan euroon (47,0 milj. e).

Maksettujen korvausten määrä oli 535,8 miljoonaa euroa (532,7 milj. e), jossa oli 0,6 prosentin nousu edelliseen vuoteen nähden. Ensivakuutuksen maksetut korvaukset nousivat 0,5 prosenttia 502,2 miljoonaan euroon (499,6 milj. e). Tulevan jälleenvakuutuksen maksetut korvaukset nousivat 1,5 prosenttia 33,6 miljoonaan euroon (33,1 milj. e). FK:n tammikuussa 2013 julkaiseman Vahinkovakuutuksen kuukausittainen vakuutusmaksu ja korvaustilaston mukaan alan maksetut korvaukset kasvoivat edellisvuodesta 4,4 prosenttia.

Viime vuoteen verrattuna suurten, yli miljoonan euron korvauksen aiheuttavien vahinkojen määrä on laskenut kuuteen edellisvuoden yhdestätoista vahingosta. Korvausmenon ollessa 15,8 miljoonaa euroa, kun vuodentakainen vastaava luku oli 29,3 miljoonaa euroa.

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksutulo kasvoi 11,5 prosenttia 135,0 miljoonaan euroon (121,0 milj. e). Kasvun taustalla ovat pääosin maksunkorotukset, oletukset palkkasummakehityksestä sekä laskentatavan muutos. Laskentatavan muutos kasvatti sekä vakuutusmaksutuloa että vakuutusmaksuvastuuta noin 8,4 miljoonalla eurolla, joten vakuutusmaksutuottoihin laskentatavan muutoksella ei ollut vaikutusta. Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen siirtoliikkeen kokonaistulos oli 10,4 miljoonaa euroa tappiollinen (-5,9 milj. e). FK arvioi alan vakuutusmaksutulon nousevan kuusi prosenttia edellisvuodesta.

Vapaaehtoisen tapaturma- ja sairausvakuutuksen maksutulo oli 67,7 miljoonaa euroa (67,0 milj. e), mikä oli 1,0 prosenttia enemmän kuin edellisessä vuonna. Heikon vakuutusmaksutulon kasvun taustalla on erityisesti irtisanotujen lapsivakuutusten kasvu. Lasten sairaskuluvakuutusten myynti on supistunut koko alalla. FK arvioi, että alan vakuutusmaksutulo kasvaa kuusi prosenttia.

Liikennevakuutuksen (moottoriajoneuvon vastuu) vakuutusmaksutulo laski 3,5 prosenttia 134,4 miljoonaan euroon (139,2 milj. e). Vahinko-Tapiola oli moottoriajoneuvojen kolmanneksi (3) suurin vakuuttaja rekisteröinneillä mitattuna 16,7 prosentin osuudellaan (17,5 %). LähiTapiola Vahinkovakuutuksen osuus oli moottoriajoneuvojen suurin (1) vakuuttaja rekisteröinneillä mitattuna 28,5 prosentin osuudellaan (30,3 %). Autovakuutuksen (maa-ajoneuvot) vakuutusmaksutulo nousi 1,1 prosenttia 120,7 miljoonaan euroon (119,4 milj. e). FK arvioi alan vakuutusmaksutulon kasvavan liikennevakuutuksessa neljä prosenttia ja autovakuutuksessa kuusi prosenttia.

Palo- ja omaisuusvakuutusten vakuutusmaksutulo oli 163,5 miljoonaa euroa (159,4 milj. e), mikä oli 2,6 prosenttia enemmän kuin edellisessä vuonna. FK arvioi, että alan vakuutusmaksutulo kasvaa kuusi prosenttia.

Vastuuvakuutusten vakuutusmaksutulo oli 27,0 miljoonaa euroa (27,2 milj. e), joka laski 0,6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. FK arvioi, että alan vastuuvakuutusmaksutulo kasvaa yhden prosentin edellisvuodesta.

Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista olivat 6,1 miljoonaa euroa (5,0 milj. e).

Vakuutustekninen vastuuvetä

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen omalla vastuulla olevan vastuuvetän määrä oli 2 795,0 miljoonaa euroa (2 160,8 milj. e). Vahinko-Tapiolan vastuuvetän määrä oli 2 261,3 miljoonaa euroa (2 160,8 milj. e) ja Lähivakuutuksen vastuuvetän määrä oli 533,7 miljoonaa euroa (509,7 milj. e).

Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua ja liikekulut

Vahinko-Tapiolan yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua oli 96,7 prosenttia (119,5%). Riskisuhde oli 63,9 prosenttia (86,7%), korvausten hoitokulusuhde 7,3 prosenttia (7,1%) ja liikekulusuhde 25,5 prosenttia (25,8%).

Meneillään oleva integraatioprosessi nosti Vahinko-Tapiolan yhdistettyä kulusuhdetta 1,9 prosenttiyksikköä. Integraatiokulujen vaikutus eliminoiden riskisuhde oli 63,9 prosenttia, korvausten hoitokulusuhde 6,9 prosenttia ja liikekulusuhde 24,1 prosenttia.

Vahinko-Tapiolan tuloslaskelman liikekulut olivat 176,0 miljoonaa euroa (171,8 milj. e), missä on nousua 2,4 prosenttia edellisvuodesta. Korvaustoiminnan hoitokulut nousivat 6,5 prosenttia 50,6 miljoonaan euroon (47,5 milj. e). Sijoitustoiminnan hoitokulut laskivat 2,4 prosenttia 5,7 miljoonaan euroon (5,8 milj. e).

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen pro forma yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua oli 96,1 prosenttia (112,7%). Riskisuhde oli 64,6 prosenttia (83,9%), korvausten hoitokulusuhde oli 7,3 prosenttia (7,1%) ja liikekulusuhde 24,3 prosenttia (24,5%). Jos integraatiokulujen vaikutus eliminoidaan, oli yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua pro forma 94,5 prosenttia ja riskisuhde 64,6 prosenttia, korvausten hoitokulusuhde 7,0 prosenttia ja liikekulusuhde 23,0 prosenttia.

Muut tuotot ja kulut

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen palvelumyyntiä ovat pääkonttoripalveluiden, mm. markkinointi-, tiedotus-, lakiasian-, henkilöstöpalveluiden sekä sisäisentarkastuksen ja yritysasiakasliiketoiminnan palveluiden tuottaminen Tapiola Pankille ja Tapiola Varainhoito-yhtiölle sekä LähiTapiola Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiölle. Lisäksi LähiTapiola Vahinkovakuutus tuottaa mm. Ajoneuvohallintokeskukselle (AKE) ajoneuvojen rekisteröintipalveluja. Edellä mainittujen palvelujen myynnistä saatavat tuotot kirjataan tuloslaskelmaerään muut tuotot ja niiden tuottamisesta aiheutuneet kulut kirjataan tuloslaskelmaerään muut kulut. Liiketoimet on toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Muut tuotot ja kulut olivat nettomääräisesti -2,1 miljoonaa euroa (0,5 milj. e).

Sijoitustoiminta käyvin arvoin – vahinkovakuutus

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen sijoitukset käyvin arvoin olivat 3 719,5 miljoonaa euroa (2 839,2 milj. e). Edellisen tilikauden vertailukelpoiset sijoitukset käyvin arvoin olivat 3 471,0 miljoonaa euroa. Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin pro forma oli 8,1 prosenttia (2,5%).

Vahinko-Tapiolan sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin oli 8,0 prosenttia. Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoin olivat 231,0 miljoonaa euroa (96,3 milj. e). Viiden

vuoden keskimääräinen vuosituotto oli 3,8 prosenttia. Vahinko-Tapiolan sijoitukset käyvin arvoin olivat 3 025,9 miljoonaa euroa (2 839,2 milj. e).

Osakesijoitukset

Vahinko-Tapiolan osakesijoitukset olivat 703,4 miljoonaa euroa (593,3 milj. e) eli 23,2 prosenttia (20,9%) sijoituksista. Suomalaisten osakkeiden osuus oli 16,3 prosenttia (18,6%) noteeratuista suorista osakesijoituksista, joita oli 291,4 miljoonaa euroa (209,0 milj. e). Osakesijoitukset tuottivat 14,1 prosenttia (-2,7%).

Korkosijoitukset

Vahinko-Tapiolan korkosalkun markkina-arvo korkorahastot sekä rahamarkkinasijoitukset mukaan luettuina oli 1 548,9 miljoonaa euroa (1 443,5 milj. e) eli 51,2 prosenttia (50,8%) sijoituksista. Valtion lainojen osuus korkosijoituksista oli 31 prosenttia (29%), swap-hinnoiteltujen ja yritysainojen osuus 66 prosenttia (67%) ja rahamarkkinasijoitusten noin 3 prosenttia (4%). Salkun korkoriskiä kuvaava mittari eli niin sanottu modifioitu duraatio oli 4,1 (4,6) vuotta. Korkosijoitusten tuotto oli korkorahastot sekä rahamarkkinasijoitukset mukaan luettuina 8,1 prosenttia (5,1%).

Kiinteistösijoitukset

Vahinko-Tapiolan kiinteistösijoitukset olivat 660,7 miljoonaa euroa (673,7 milj. e) eli 21,8 prosenttia (23,7%) sijoituksista. Kiinteistösijoituksista suorien kiinteistösijoitusten osuus oli 80,7 prosenttia (80,8%) ja epäsuorien kiinteistösijoitusten eli sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuus oli 19,3 prosenttia (19,2%). Kiinteistöjen tuotto käyvin arvoin oli 3,3 prosenttia (6,3%). Kiinteistösijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten tuotto oli 3,4 prosenttia (6,7%). Suorat kiinteistösijoitukset tuottivat 3,3 prosenttia (6,1%). Kiinteistöjen keskimääräinen tyhjyyssaste oli 4,4 prosenttia (2,8%).

Lainat

Vahinko-Tapiolan lainasaamiset olivat 112,9 miljoonaa euroa (128,8 milj. e) eli 3,7 prosenttia (4,5%) koko sijoituskannasta. Lainasaamiset tuottivat 3,3 prosenttia (3,9%).

Vahinkovakuutustoiminnan tulos

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen liikevoitto nousi 188,8 miljoonaa euroa 143,1 miljoonaan euroon (-45,7 milj. e). Arvostuserojen muutos paransi kokonaistulosta 87,3 miljoonalla eurolla (heikensi 6,8 milj. e) 230,4 miljoonaan euroon (-52,5 milj. e).

Vakavaraisuus

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen toimintapääoma, joka kuvaa määrää jolla vakuutusyhtiön varat ylittävät velat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset, oli 1 175,6 miljoonaa euroa (840,2 milj. e). Toimintapääoman vähimmäismäärä oli 166,2 miljoonaa euroa (136,9 milj. e). Toimintapääomasuhde eli toimintapääoman määrä suhteessa sen vähimmäismäärään oli 7,1-kertainen (6,1-kertainen). Vakavaraisuuspääoma oli 1 791,7 miljoonaa euroa (1 296,6 milj. e). Vastuunkantokyky oli 210,9 prosenttia (194,3%). Vuoden 2012 vastuunkantokykyä laskettaessa vakuutusmaistuotot ovat Vahinko-Tapiolan ja Lähivakuutuksen yhteenlasketut vakuutusmaksutuotot. Vakavaraisuusasemaa on erittäin vahva.

Vahinkovakuutuksen riskiasema

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnasta. Hallitus määrittää eri toimintojen riskienhallinnan tavoitteet, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Yhtiössä laaditaan vuosittain sijoitus- ja riskienhallintasuunnitelmat, jotka hyväksytään hallituksessa. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Liiketoimintayksiköt tunnistavat ja analysoivat toimintaa tai tavoitteita uhkaavat riskit sekä strategia- ja vuosisuunnittelun yhteydessä että päivittäisessä toiminnassa. Riskeihin varautumisen tärkeys arvioidaan analysoimalla niiden toteutumisen todennäköisyys sekä mahdolliset realisoitumisesta aiheutuvat vaikutukset. Toimitusjohtaja ja liiketoimintayksiköiden johtajat vastaavat omaan toimintaansa liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta.

Riskienhallinnan valvonta on vastuutettu aina muulle kuin operatiivisesta toiminnasta vastaavalle taholle. Sisäinen tarkastus tukee johtoa ja hallitusta valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisessa ja kehittämisessä. Hallintoneuvosten yhteistyövaliokuntaa avustava Tarkastusvaliokunta valvoo ja arvioi osaltaan riskejä.

Toiminnan merkittävimmät riskit ovat vahinkovakuutustoiminnan vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategisen tahtotilan riskit. Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutustuotteiden hinnoitteluun, inflaatioon, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin, ammattitauteihin ja jälleenvakuutussuojoiin. Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toimintaympäristön ja strategisen tahtotilan riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön liittyvät riskit.

Tapiola-ryhmä ja Lähivakuutus-ryhmä yhdistyvät LähiTapiola-ryhmäksi. Uuden ryhmän syntyminen ja vakuutusyhtiöiden muuttuminen keskinäisiksi vakuutusyhtiöiksi ovat Suomen finanssimarkkinoilla ainutlaatuisia tapahtumia, mikä tarjoaa merkittäviä liiketoiminnallisia mahdollisuuksia. Kyseiset muutokset ovat samanaikaisesti riskienhallinnallisesti tarkasteltuna muutostilanteita, joiden hallitseminen vaatii kokonaisuuden hallintaa ja toimivia riskienhallintajärjestelmiä. Samanaikainen epävarma taloudellinen toimintaympäristö, omien toimintojemme uudelleenjärjestelyt ja ulkoistukset luovat entisestään haasteita LähiTapiolan riskienhallinnalle.

Yhdistymisen käytännön toteuttaminen kuten myös sen riskienhallinta on fuusion ohjausryhmän vastuulla. Fuusioprojektien riskienhallinta perustuu Tapiola- ja Lähivakuutusryhmässä käytettyihin projektien ja hankkeiden riskienhallintakäytäntöihin. Fuusioprojekteissa tunnistetaan kattavasti merkittävimpiä riskejä ja määritellään niille riskienhallintasuunnitelmat vastuuhenkilöineen. Suurimpia tunnistettuja

riskejä ovat fuusion kokonaisuuden hallinnan ja kustannusten riskit, ICT-kokonaisuuden läpivientiin ja sen mahdollisiin asiakasvaikutuksiin liittyvät riskit sekä avainhenkilöresurssien riittävyys ja ylikuormittuminen.

LähiTapiolan perustamissopimuksen mukaan LähiTapiola-ryhmittymä muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukaisen vakuutus- ja rahoitusryhmittymän, sekä tulevan Solvenssi II:n lainsäädännön mukaisen ryhmittymän. Vahinko-Tapiolan ja Lähivakuutuksen fuusiossa muodostuva LähiTapiola Vahinkovakuutus toimii ryhmittymän emoyrityksenä ja sen tehtävänä on varmistaa, että ryhmittymä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen ja riskienhallintaan liittyvät vaatimukset. Tämän vuoksi LähiTapiola-ryhmittymälle on määritelty riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan politiikat sekä keskeisiä riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita ja muita ohjeistuksia.

Vakuutusyhtiöiden muuttuminen keskinäisiksi vakuutusyhtiöiksi 1.1.2013 merkitsee riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan osalta merkittäviä muutoksia, koska keskinäisillä yhtiöillä viranomaisvaatteet ovat huomattavasti kattavampia kuin yhdistyksillä. Fuusioprojekteissa on rakennettu alueyhtiöille valmiuksia keskinäisiltä yhtiöiltä vaadittavaan viranomaisraportointiin sijoitus- ja vakuutustoiminnan osalta. Riskienhallinnallinen vastuu on kullakin alueyhtiöllä, mutta johtuen vakuutusalan nykysäätelyn ja erityisesti tulevan sääntelyn (Solvenssi II) laajuudesta ja monimutkaisuudesta alueyhtiöt tulevat käyttämään kattavasti ryhmittymätasoisia aktuaari-, riskienhallinta- ja taseenhallintapalveluja oman riskienhallintansa tukena.

Vahinko-Tapiola ja Lähivakuutus-ryhmä ovat olleet vakavaraisimpia vahinkovakuutusalan toimijoita Suomessa. Lisäksi Tapiola-ryhmittymä on ollut Suomen vakuutus- ja rahoitusryhmittymistä vakavaraisin. Yhdistymisen seurauksena syntyvän LähiTapiola-ryhmittymän vakavaraisuus on siten lujalla pohjalla toimintaympäristön taloudellisesta epävarmuudesta huolimatta. LähiTapiola-ryhmittymän vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana tulee olemaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuva varmistaminen koko ryhmittymän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa Riskit ja riskienhallinta -osiossa.

Pankki- ja sijoituspalvelutoiminta

Pankkitoiminta

Pankkitoiminnan saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä nousivat 170,9 miljoonaa euroa 1671,3 miljoonaan euroon (1500,4 milj. e) ja talletuskanta kasvoi 66,4 miljoonaa euroa 1650,9 miljoonaan euroon (1584,5 milj. e). Tapiola Pankin ottolainauksen markkinaosuus säilyi 1,2 prosentissa (1,2%). Pankin luottoriskit eivät ole lisääntyneet merkittävästi.

Markkinakorot laskivat tilikauden aikana. Kahdentoista kuukauden Euribor-korko aleni kauden aikana 1,95 prosentista 0,54 prosenttiin. Tapiola Prime-korkoa laskettiin ensin 10.4.2012 1,95 prosentista 1,70 prosenttiin ja 12.9.2012 1,50 prosenttiin.

Pitkään alhaalla pysynyt korkotaso on rajoittanut pankkien korkotuottoja. Varainhankinnan korkokulut eivät ole laskeneet lainakorkojen kehitystä vastaavasti. Pankkien luotonannosta perimät korkomarginaalit ovat kasvaneet.

Sijoituspalvelutoiminta

Tapiola Varainhoito Oy hallinnoi yhteensä 30 osake-, korko- ja yhdistelmärahastoa. Tapiola-rahastojen nettomerkinnot olivat 2012 vuonna 524,9 miljoonaa euroa. Sijoitusrahastojen rahastopääomat nousivat siten 44,1 prosenttia 2 403,7 miljoonaan euroon (1 667,8 milj. e). Yhtiön markkinaosuus rahastomarkkinoista oli 3,6 prosenttia (3,0%), jolla yhtiö on kahdeksanneksi (8) suurin Finanssialan Keskusliiton (FK) kotimaisten jäsenyhteisöjen markkinaosuuksien vertailussa. Finanssialan Keskusliiton mukaan kotimaisten rahastojen kokonaispääoma oli 66,3 miljardia euroa (55,4 mrd. euroa), mikä vastaa 19,8 prosentin kasvua.

Tilikauden päättyessä Tapiola Varainhoito Oy:n hallinnoimien asiakasvarojen määrä kasvoi 21,1 prosenttia 7 763,2 miljoonaan euroon (6 408,8 milj. e).

Pankki- ja sijoituspalvelutoiminnan tulos

Pankki- ja sijoituspalvelutoiminnan liikevoitto nousi 6,1 miljoonaan euroon (4,8 milj. e). Korkokate nousi 6,6 prosenttia 19,4 miljoonaan euroon (18,2 milj. e). Luottotappioita ja arvonalentumistappioita kirjattiin yhteensä 0,2 miljoonaa euroa (0,1 milj. e).

Pankki- ja sijoituspalvelutoiminnan nettomääräiset palkiotuotot olivat 14,7 miljoonaa euroa (15,3 milj. e).

Pankki- ja sijoituspalvelutoiminnan kulu-tuotto -suhde oli 0,8 (0,9).

Konsernin pankki- ja sijoituspalvelutoiminnan liikevoitto nousi 6,1 miljoonaan euroon (4,8 milj. e).

Pankki- ja sijoituspalvelutoiminnan vakavaraisuus

Tapiola Pankki Oy:n vakavaraisuussuhde oli tilikauden päättyessä 13,9 prosenttia (15,3%). Ensisijaisten omien varojen vakavaraisuussuhde oli 12,2 prosenttia (11,8%). Pankkikonsernin vakavaraisuussuhde oli 12,7 prosenttia (14,1%) ja ensisijaisten omien varojen suhde oli 10,9 prosenttia (10,5%).

Tapiola Varainhoito Oy:n vakavaraisuussuhde oli 21,9 prosenttia (22,6).

Pankki- ja sijoituspalvelutoiminnan riskiasema

Pankkikonsernin riskienhallinta perustuu LähiTapiola-ryhmässä määriteltuihin riskienhallinnan käsitteisiin, riskienhallinnan tehtävään, tavoitetilään ja riskinottohalukkuuteen sekä viranomaismääräyksiin.

Konsernin yhtiöiden hallituksilla on kokonaisvastuu riskienhallinnasta. Hallitukset määrittävät eri toimintojen riskienhallinnan tavoitteet, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Yhtiöissä laaditaan vuosittain riskienhallintasuunnitelmat, jotka hyväksytään hallituksissa. Hallitukset seuraavat säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Riskienhallintaa ohjaavat ja valvovat pankkikonsernin riskienhallintatoimikunta ja tasehallintatoimikunta. Näiden toimikuntien työtä ohjaavat yhtiöryhmän vastaavat toimielimet.

Liiketoiminnoissa tunnistetaan ja analysoidaan toimintaa tai tavoitteita uhkaavat riskit sekä strategia- ja vuosisuunnittelun yhteydessä että päivittäisessä toiminnassa. Riskeihin varautumisen tärkeys arvioidaan analysoimalla niiden toteutumisen todennäköisyys sekä mahdollisesta realisoitumisesta aiheutuvat vaikutukset. Riskienhallintasuunnitelmissa määritellään riskienhallintatoimenpiteet ja niiden vastuutus.

Riskienhallinnan valvonta on vastuutettu muulle kuin operatiivisesta toiminnasta vastaavalle taholle. Sisäinen tarkastus tukee johtoa ja hallitusta valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisessa ja kehittämisessä. Hallintoneuvostojen yhteistyövaliokuntaa avustava Tarkastusvaliokunta valvoo ja arvioi osaltaan riskejä operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategisen riskit.

Riskienhallinnan periaatteissa ei ole tapahtunut muutoksia edellisestä vuodesta.

Strategisille ja operatiiviselle riskeille lasketaan riskikartoituksiin ja toiminnan laajuuteen perustuvat pääomavaatimukset. Pääomavaatimukset ovat osa taloudellisen pääoman laskennan mallia. Pankkikonsernin sisäinen vakavaraisuuden hallintaprosessi (ICAAP), jolla määritellään taloudellisen pääoman määrä, on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tapiola Pankki Oy:n tilinpäätöksen riskiliitetiedoissa kerrotaan tarkemmin pankkikonsernin riskienhallinnan organisoinnista, eri riskilajien valvonnasta sekä riskitasoista.

Pankki- ja sijoituspalvelutoiminnan riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa Riskit ja riskienhallinta -osiossa.

Takuupääoma

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiolan yhtiökokous teki 25.5.2012 päätöksen maksaa pois yhtiön takuupääoma takuusoisuuden omistajille, Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiolalle ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiolalle. Takuupääoman takaisin maksu tapahtui yhtiön hallituksen yhtiökokoukselta saaman valtuuden nojalla päättämänä ajankohtana 11.12.2012.

Vakuutusyhtiölain 17 luvun 6§:n mukaan keskinäisen vakuutusyhtiön takuupääoma voidaan maksaa takaisin 16 luvun 5 §:ssä tarkoitetuilla voitonjakokelpoisilla varoilla muodostamalla takaisinmaksettua määrää vastaava pohjarahasto. Varmuusrahastosta siirrettiin pohjarahastoon takaisinmaksettavaa takuupääomaa vastaava määrä yhteensä 1 765 973,23 euroa.

Vakuutus- ja rahoitusryhmittymän vakavaraisuus

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö sekä konsolidoimaton tytäryhtiö Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva; LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö tytäryhtiöineen; rahoitusalan yritykset: Tapiola Pankki Oy ja sen tytäryhtiö Tapiola Varainhoito Oy sekä ICT-palveluyritys Tieto-Tapiola Oy muodostavat Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnan annetussa laissa tarkoitetun ryhmittymän. Finanssivalvonnan 24.11.2009 antaman päätöksen mukaan Turvan sisällyttäminen ryhmittymän lisävalvontaan ei ole tarpeellista ryhmittymän valvonnan tavoitteiden kannalta ja siksi se voidaan jättää ottamatta huomioon ryhmittymän vakavaraisuutta laskettaessa.

Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmittymän riskienhallintaa. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista hyvällä vakavaraisuudella. Vakavaraisuuden hallinta perustuu ennakoiwaan ja kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan, jonka lähtökohtana ovat strategisen ja operatiivisen toiminnan suunnitelmat. Ryhmän ja sen yhtiöiden vakavaraisuustilannetta ja niiden kehittymistä seurataan säännöllisesti ja kattavasti lakisääteisillä ja sisäisillä vakavaraisuus- ja riskiraporteilla. Osana toiminnasuunnittelua kartoitetaan merkittävimmät riskit ja niiden toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisen realisoitumisen merkitys ryhmälle ja sen yhtiöille. Nämä mahdollistavat sen, että ryhmän yhtiöt voivat ennakoivasti toteuttaa tarvittavia vakavaraisuutta vahvistavia ja ylläpitäviä toimenpiteitä. Ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa Riskit ja riskienhallinta -osiossa.

Vakuutus- ja rahoitusryhmittymän vakavaraisuus

milj. e.	31.12. 2012	31.12. 2011
Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen omien varojen määrä	1 175,6	840,2
Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen ja ryhmittymään kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten välinen moninkertainen pääoman käyttö	-134,3	-138,8
Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen oikaistu omien varojen määrä	1 041,4	701,4
Tytär- ja omistusyhteisyriksinä olevien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten omien varojen yhteenlaskettu määrä	337,6	344,3
Moninkertainen pääoman käyttö	-87,9	-89,0
Rahoitus- ja vakuutusalan tytär- ja omistusyhteisyriksien omien varojen oikaistu määrä	249,8	255,4
Ryhmittymän omat varat	1 291,1	956,8
Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen omien varojen vähimmäismäärä	166,2	136,9
Rahoitus- ja vakuutusalan tytär- ja omistusyhteisyriksien yhteenlaskettu omien varojen vähimmäismäärä	200,8	196,6
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä	367,0	333,5
Ryhmittymän vakavaraisuus	924,2	623,3
Ryhmittymän vakavaraisuusuhde	3,5	2,9

Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta edellyttää, että ryhmittymän omien varojen määrän on jatkuvasti oltava vähintään yhtä suuri kuin ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä. Laskelman perusteella voidaan todeta, että ryhmän vakavaraisuus on 3,5 (2,9)-kertainen minimimääräänsä nähden.

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen hallinto ja johtaminen

Yhtiö on antanut toimintakertomuksesta erillisenä selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin suosituksen 54 mukaisella tavalla (15.6.2010). LähiTapiola Vahinkovakuutuksen hallinnoinnissa noudatetaan hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutusalaan koskevaan lainsäädäntöön sekä Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin. LähiTapiolan hallintojärjestelmää koskevia tietoja on myös laajemmin saatavilla yhtiön Internet-sivuilta www.lahitapiola.fi

Yhtiökokous

Vahinko-Tapiolan varsinainen yhtiökokous oli 25.5.2012. Yhtiökokous hyväksyi Lähivakuutuksen sulautumisen Vahinko-Tapiolaan sekä päätti tähän liittyen takuupääoman takaisin maksamisesta sekä sulautumisesta johtuvista ja eräistä muista muutoksista yhtiöjärjestykseen. Lisäksi vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2011, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä sekä valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä sekä valittiin uudet jäsenet.

Vahinko-Tapiolan hallintoneuvoston erovuorossa olleista jäsenistä valittiin uudelleen Heli Alanko (toimitusjohtaja, Weckman Steel Oy), Lauri Hintikka (toimitusjohtaja, Percusio Oy), Olavi Kuusela (agronomi), Juha Marttila (puheenjohtaja, MTK r.y.), Jussi Miilukangas (johtaja, Miilukangas Ky), Kasper Saari (toimitusjohtaja, Royal Ravintolat Oy).

Uusiksi jäseniksi valittiin Petri Kotkansalo (johtaja, Lemminkäinen Oyj) ja Tina Schrey (johtaja, Pretax-konserni).

Tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, jonka vastuullisena tilintarkastajana toimii Juha Tuomala, KHT. Tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot toimikuntaryhmittäin esitetään tuloslaskelman liitteessä 3.4.

Vahinko-Tapiolan ylimääräinen yhtiökokous pidettiin 8.11.2012, jossa kokouksessa yhtiön toiminimi muutettiin LähiTapiola Keskinäiseksi Vakuutusyhtiöksi. Lisäksi yhtiön hallintoneuvostoon valittiin LähiTapiola-ryhmän alueyhtiöitä edustavat seuraavat uudet jäsenet: Kjell Adolfsson (toimitusjohtaja, Oy Medi+Kem Ab), Raimo Alhoke (varatuomari, Lakitoimisto Alhoke), Jorma Elovaara (henkilöstöpäällikkö, Turun kaupunki, pelastuslaitos), Pauliina Haijanen (asianajaja, varatuomari, Asianajotoimisto Pauliina Haijanen), Hannes Heiskala (varatuomari, KTM, Lakiasiaintoimisto Hannes Heiskala), Veli-Matti Kilpeläinen (toimitusjohtaja, Varkauden asuntomarkkinat Oy), Matti Kähkönen (toiminnanjohtaja, Sotainvalidien veljesliitto, Kainuun piiri), Jari Kääriäinen (varatuomari, Asianajotoimisto Jari Kääriäinen Oy), Dan Liljedal (toimitusjohtaja, Dama Consulting Ab), Folke Lindström (hallituksen puheenjohtaja, Förlags Ab Lindan Kustannus Oy, kauppaneuvos), Marjukka Manninen (kunnankamreeri, Haukiputaan kunta), Jyrki Mattinen (valvomonhoitaja,

maatalousyrittäjä, Kemira Chemicals), Mikko Mäkimattila (toimitusjohtaja, Dometal Oy), Tero Mölsä (maanviljelijä), Pentti Neitola (maanviljelijä), Jukka Niskanen (varatuomari, ekonomi, Lakiasiaintoimisto Jukka Niskanen), Eero Nykänen (eläkeläinen), Markku Tuuna (lakimies, Lakiasiaintoimisto Markku Tuuna Ky) ja Olli Vihanta (projektipäällikkö, Koulutus- ja kehittämiskeskus Salmia).

Hallintoneuvosto

Vahinko-Tapiolan hallintoneuvosto piti järjestäytymiskokouksensa 14.6.2012. Kokouksessa valittiin hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin sosiaalineuvos, Helsingin Diakonissalaitoksen johtaja Antti Lemmetyinen. Hallintoneuvoston 1. varapuheenjohtajaksi valittiin MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila. Hallintoneuvoston 2. varapuheenjohtajaksi valittiin teollisuusneuvos Jouko Virranniemi Pölkky Oy:stä.

Hallintoneuvosto kokoontui neljä kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 76,0 prosenttia jäsenistä. Hallintoneuvoston jäsenille maksetut palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset esitetään tuloslaskelman liitteessä 3.3.2.

Hallintoneuvoston valiokunnat

Yhteistyövaliokunta

Vahinko- ja Henki-Tapiolan hallintoneuvostojen puheenjohtajista muodostuvan yhteistyövaliokunnan järjestäytymiskokous pidettiin 14.6.2012. Yhteistyövaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Antti Lemmetyinen ja varapuheenjohtajaksi Jouko Havunen.

Yhteistyövaliokunta kokoontui kymmenen kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 92,0 prosenttia jäsenistä.

Yhteistyövaliokunnan tarkastusvaliokunta

Yhteistyövaliokunnan tarkastusvaliokunnan jäseniksi valittiin Jouko Havunen (pj), Juha Marttila ja Marjut Nordström.

Tarkastusvaliokunta kokoontui viisi kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 80,0 prosenttia jäsenistä.

Hallitus

Vahinko-Tapiolan hallintoneuvoston 1.6.2009 tekemän päätöksen perusteella hallituksen jäsenet valittiin kolmivuotiskaudeksi 2010–2012.

Hallituksen jäsenet 2012

- pääjohtaja Asmo Kalpala, hallituksen puheenjohtaja
- johtaja Jari Eklund, 1.2.2012 alkaen hallituksen varsinaisen jäsen ja ajalla 1.1.–31.1.2012 hallituksen varajäsen
- yhtiöryhmän johtaja Harri Lauslahti
- yhtiöryhmän johtaja Jari Saine, 31.1.2012 saakka
- yhtiöryhmän johtaja Jari Sundström
- ja hallituksen varajäsen johtaja Markku Paakkanen

Hallitus kokoontui 18 kertaa. Kokouksiin osallistui 97,2 prosenttia jäsenistä. Harri Lauslahdella on hallitustehtävien lisäksi ollut vastuu yhtiöryhmän palveluista yksityistalou-

sille, Jari Sundströmillä sekä yritysasiakkaille sekä Jari Eklundilla vastuu yhtiöryhmän sijoitustoiminnasta. Hallitukselle maksetut palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset ovat tuloslaskelman liitteessä 3.3.2.

Hallintoneuvoston 7.2.2012 tekemän päätöksen mukaan seuraavalla kolmivuotiskaudella, 2013–2015, hallitusten jäsenten lukumäärä on kahdeksan 30.6.2013 saakka ja tämän jälkeen toimikauden loppuun seitsemän. Hallitusten jäseniä ovat kolme liiketoiminnoista (yksityistaloudet, yritykset ja sijoitustoiminta) vastaavaa yhtiöryhmän johtajaa, kaksi alueyhtiöiden edustajaa (toimitusjohtajaa) ja yksi Lähivakuutuksen sekä yksi Tapiolan nimeämä jäsen.

Hallituksen jäsenet 1.1.2013 alkaen

- pääjohtaja Erkki Moisander, puheenjohtaja
- Asmo Kalpala, hallituksen jäsen 1.1.–30.6.2013
- Ralf Wickström, hallituksen jäsen
- yhtiöryhmän johtaja, yksityistalousliiketoiminta Harri Lauslahti
- yhtiöryhmän johtaja, yritysasiakasliiketoiminta Jari Sundström, varapuheenjohtaja
- yhtiöryhmän johtaja, sijoitustoiminta Jari Eklund
- toimitusjohtaja Marjatta Leiviskä
- toimitusjohtaja Pentti Kuusela

Toimitusjohtaja

Vahinko-Tapiolan toimitusjohtaja Juha-Pekka Halmeenmäen siirryttyä 1.5.2012 alkaen Orton Invalidisäätiön toimitusjohtajaksi nimitettiin hänen seuraajakseen kauppatieteen maisteri Jukka Kinnunen. Jukka Kinnunen on aikaisemmin toiminut Vahinko-Tapiolan toimitusjohtajan sijaisena.

Vahinko-Tapiolan varatoimitusjohtajaksi ja toimitusjohtajan sijaiseksi nimitettiin 1.5.2012 alkaen OTK, MBA Mika Makkonen. Hän toimii LähiTapiolan yritysasiakasliiketoiminnan underwriting ja ulkomaantoiminnot -yksikön liiketoimintajohtajana.

Toimitusjohtajille maksetut palkat ja luontoisedut olivat yhteensä 276 944 euroa johon sisältyy tulospalkkio 32 253 euroa. Johdon tulospalkkio perustuu toisaalta yhtiökohtaisen kolmen vuoden strategisten tavoitteiden (määrä enintään 30 prosenttia) sekä toisaalta vuosituloitteen (määrä enintään 40 prosenttia) toteutumiseen. Toimitusjohtajan eroamisikä on 63 vuotta. Toimisuhteen ennenaikaisesta päättymisestä on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Valvova viranomainen

LähiTapiola Vahinkovakuutus on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Suomen Pankin yhteydessä toimiva Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

Henkilöstö

Henkilöstö on työsuhteessa sekä LähiTapiola Keskinäiseen Vakuutusyhtiöön että LähiTapiola Keskinäiseen Henkivakuutusyhtiöön. Yhtiöryhmäpalvelut tuottavat palvelut LähiTapiola-ryhmän eri juridisille yhtiöille, LähiTapiola Vahinkovakuutus tuottaa pääkonttoripalvelut sekä yritysasiakasliiketoiminnan palvelut ja LähiTapiola Henkivakuutusyhtiö myynti- ja asiakaspalvelut yksityistalouksille sekä verkkoliiketoimintapalvelut. Palveluntuottajien ja niitä tarvitsevien yhtiöiden kesken on tehty yhteisistä palveluista ostopalvelusopimukset.

Vahinko- ja henkivakuutusyhtiöiden henkilömäärä oli tilikaudella keskimäärin 1926 henkeä (2044 henkeä). Vahinkovakuutustoiminnoille palkkasummien suhteessa jaettu henkilömäärä oli tilikaudella keskimäärin 1454 henkeä (1550 henkeä). Vahinkoyhtiön yksiköiden henkilömäärä oli keskimäärin 552 henkeä (596 henkeä). Tammikuusta 2012 alkaen LähiTapiola Vahinkovakuutuksen vapaaehtoinen henkilövakuuttaminen ja siihen liittyvä kehittäminen on hoidettu LähiTapiola Henkivakuutusyhtiössä.

Tapiola Pankki Oy:n palveluksessa oli keskimäärin 113 henkilöä (112 henkilöä), Tapiola Varainhoito Oy:n palveluksessa oli keskimäärin 50 henkilöä (49 henkilöä), Tieto-Tapiola Oy:n palveluksessa oli keskimäärin 280 henkilöä (387 henkilöä) ja Aura-Karelia Oy:n palveluksessa oli keskimäärin 17 henkilöä (18 henkilöä).

LähiTapiola Vahinkovakuutus konsernin palveluksessa oli keskimäärin 2385 henkeä (2609 henkeä) ennen Lähivakuutuksen sulautumista. Lähivakuutuksen sulautumisen jälkeen henkilöstömäärä on keskimäärin 2498 henkilöä.

Palkitseminen

LähiTapiola-ryhmän palkka- ja palkitsemisjärjestelmät suunnitellaan ja valmistellaan henkilöstö-, talous ja riskienhallintapalveluiden yhteistyönä. Tarvittaessa käytetään ulkopuolista konsulttia. Hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunta päättää ryhmän palkka- ja palkitsemispolitiikasta sekä palkitsemisjärjestelmistä päättää pääjohtajan sekä hallituksen jäsenten ja varajäsenten osalta. Muiden osalta päätökset tehdään yhtiöiden hallituksissa.

Johdon vuosipalkkiointi perustuu yhtiöiden tuloksiin ja tulokseen vaikuttaviin elementteihin. Mittarit ovat virallisiin tunnuslukuihin perustuvia. Johdon strategiapalkkiointi puolestaan koostuu vakavaraisuutta ja kasvua mittaavista elementeistä. Niissä palkkion määrääntymiseen käytetään virallisten tunnuslukujen mukaista kilpailijavertailua. Palkkio määräytyy edellä mainittujen elementtien toteuma-asteen, asemasoon perustuvan maksimipalkkioprosentin ja vuosipalkan tulona. Maksimipalkkioprosentit vaihtelevat vuosipalkkioinnissa välillä 20–70 prosenttia ja strategiapalkkioinnissa välillä 10–70 prosenttia.

Pääkonttorin toimihenkilöiden tulospalkkion määrä on enintään seitsemän prosenttia vuosipalkasta lukuun ottamatta joitakin asiantuntijoita, joiden maksimipalkkio voi olla enintään 20 prosenttia vuosipalkasta. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta, ja ne voivat olla joko tiimi- tai yksilökohtaisia. Tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan tuloskeskustelussa. Myyntiorganisaation palkkausjärjestelmissä on erilaisia tuloksellisuudesta palkitsevia osia, joiden osuus vaihtelee muutamasta prosentista noin puoleen kokonaispalkasta.

Ryhmän sijoitusorganisaatioon kuuluvilla henkilöillä on oma pitkän aikavälin tulospalkkiomallinsa, jossa palkkio määräytyy kolmen vuoden jaksolla indeksiin verrattavien sijoitustuottojen perusteella. Palkkioitasojen vaihteluväli on vuositasolla 10–33 prosenttia vuosipalkasta.

Lisäksi LähiTapiola-ryhmän vuonna 1991 perustettuun henkilöstörahastoon siirretään vuosittain toteutuneiden tavoitteiden mukainen voittopalkkioerä, joka määräytyy henkilöstörahastolain mukaisesti pääosin yhtiöiden tulosten perusteella. Muita elementtejä ovat tehokkuus ja palvelun laatu. LähiTapiola Vahinkovakuutuksen osuus henkilöstörahastoon siirrettävästä voittopalkkiosta oli 1 690 696,00 euroa. Voittopalkkiosirto on laskettu ennakkoarvion mukaisena ja sisältyy tuloslaskelmaerään muut kulut. Kumulatiivisesti LähiTapiola-ryhmä on siirtänyt henkilöstörahastoon sen toiminnan aikana yhteensä 33,7 miljoonaa euroa. Tapiola-ryhmän johdon ja ylempien toimihenkilöiden palkat perustuvat finanssitoimialan benchmarking-tietoa hyödyntäen tehtyyn Hay-vaativuusarviointiin ja pisteytykseen.

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen A.M. Bestin antama luokitusarvosana A (Excellent)

Amerikkalainen A.M. Best Co, joka on vanhin ja arvostetuin vakuutusyhtiöiden arviointiin erikoistunut luokituslaitos on antanut LähiTapiola Vahinkovakuutukselle luokitusarvosanan A (Excellent). A.M. Best on antanut Tapiolalle luokitusarvosanan vuodesta 2006 alkaen ja luokitus on pysynyt muuttumattomana.

A.M. Bestin lehdistötiedotteen mukaan LähiTapiola Vahinkovakuutuksen saamaan erinomaiseen luokitukseen vaikuttivat erityisesti vahinkovakuutustoiminnan tuloksen merkittävä parantuminen vuoden 2012 aikana ja yhtiön korkea vakavaraisuus. Jotta yhtiön luokitustulos pysyy myös jatkossa erinomaisena, A.M. Bestin mukaan on tärkeää, että kannattavuuteen panostetaan edelleen merkittävästi.

Luokitusarvosanaa tarvitaan liiketoiminnassa sekä vakuutus- että pankkitoiminnassa asiakkaan tai yhteistyökumppanin sellaista edellyttäessä. Yrityskuvan ja maineen kannalta hyvä luokitusarvosana lisää luotettavuutta ja arvostusta.

A.M. Bestin luokitusarvosanaa A (Excellent) vastaa esimerkiksi Standard & Poor'sin AA (Very Strong) ja Moody'sin Aa (Excellent). Lähde: Swiss Re, Sigma No.4/2003.

Tilikauden tapahtumia

LähiTapiola -ryhmän ICT yhtiö Tieto-Tapiola Oy on tehnyt vuoden 2012 aikana Xerox Oy kanssa viisivuotisen tulospalveluiden ulkoistussopimuksen. Tieto Oyj:n kanssa allekirjoitettiin viisivuotinen sopimus LähiTapiola-ryhmän tietotekniiseen ympäristöön liittyvistä infrastruktuuripalveluista. Lisäksi Tieto-Tapiola Oy ja IT-palveluyritys Logica allekirjoittivat 24.5.2012 aiesopimuksen ICT-palveluyrityksen perustamisesta. Yhteisyritys aloitti toimintansa 1.2.2013.

LähiTapiola solmi Aditro Oy:n kanssa nelivuotisen sopimuksen palkkapalveluiden tuottamisesta.

Yksittäinen koko alaa koskeva prosessimuutos on ollut eVaky eli ajoneuvon vakuutusten sähköinen yhtiönvaihtomalli joka otettiin käyttöön 2.6.2012.

Toiminnallisuuksien osalta vahinkoyhtiössä on panostettu sähköisten palveluiden kehittämiseen ja laajempaan käyttöön ottoon. Näistä ovat esimerkkinä sähköinen korvauspal-

velu yksityistapaturma- ja matkustajavahingoissa, sähköinen vahinkoilmoituspalvelu ajoneuvovahingoissa ja sähköinen ajoneuvovahinkotarkastusjärjestelmä.

Toimialaan liittyvässä lainsäädännössä merkittävä muutos on ollut niin sanottu sukupuolineutraalin hinnoittelun vaatimus. Eli vahinkovakuutuksen osalta yksityistapaturmavakuutuksessa sukupuoli ei vuonna 2013 enää vaikuta vakuutuksen hinnoitteluun, vaan hintojen on oltava samat miehille ja naisille.

Vakuutusmaksuveroa nostetaan 1.1.2013 23 prosentista 24 prosenttiin.

Vuoden 2011 maaliskuusta alkaen LähiTapiola Vahinkovakuutuksen yksityistapaturma- ja matkakorvauspalvelut keskitettiin LähiTapiola Henkiyhtiöön korvauspalveluiden hoidettavaksi. LähiTapiola-ryhmän muodostumisen yhteydessä on kartoitettu Alueyhtiöiden ja LähiTapiola Vahinkovakuutuksen välistä työnjakoa. Tämän seurauksena yksityistapaturma- ja matkakorvauspalvelut on päätetty siirtää takaisin LähiTapiola Vahinkovakuutukseen 1.1.2013 alkaen.

Pankki- ja sijoituspalvelutoiminta

Tapiola Pankki Oy ja sen tytäryhtiö Tapiola Varainhoito Oy tarjoavat LähiTapiola-ryhmän asiakkaille kattavan pankki- ja sijoituspalveluihin erikoistuneen konttoriverkoston ja puhelinpalvelun. Verkkopalvelut ovat käytettävissä ympäri vuorokauden tili-, laina-, rahasto- ja vakuutusasioissa, arvopaperipalvelu mukaan lukien. Verkkopalvelujen lisäksi asiakkaillemme on valittavissaan tarkoituksenmukaiset maksu- ja luottokortit sekä mobiilipalvelu. Varainhoitoa asiakkaille tarjotaan Private ja Vauras sijoituskonsepteilla.

Katsauskauden aikana tuotiin sijoittajien saataville kolme uutta sijoitustuotetta. Sijoituskorit Tapiola Toimitila, Tapiola Yrityslaina Plus ja VarainhoitoSuomi Plus sopivat pitkäaikaisiksi sijoituskohteiksi ja niihin voi sijoittaa LähiTapiola Henkiyhtiön tarjoamien vakuutusten kautta.

Rahastoluokittaja Morningstar jakoi 8.3.2012 vuoden 2011 parhaiden rahastojen palkinnot. Tapiola Maailma 50 -rahasto palkittiin jo toisen kerran peräkkäin Suomen parhaana yhdistelmärahastona.

Katsauskauden aikana otettiin käyttöön uuden sääntelyn mukaiset avaintietoesitteet, jotka korvasivat aikaisemmat yksinkertaistetut rahastoesitteet.

Vastuullisuus

Keskinäisenä yhtiönä LähiTapiola Vahinkovakuutus on ensisijaisesti vastuussa asiakkailleen, koska vakuutuksenottajat omistavat yhtiön. LähiTapiola pyrkii toiminnassaan kestäviin ratkaisuihin, avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen sekä jatkuvaan parantamiseen.

LähiTapiolan yhteiskuntavastuun lähtökohtana ovat yhtiöryhmän erilaiset roolit ja vaikutukset yhteiskunnassa. Käytännön toimintaa tulevat ohjaamaan LähiTapiolan vastuullisuuslupaukset. Vastuullisuus konkretisoituu käytännön tekoina valtakunnallisesti ja paikallisesti. Pääteemana on ihmisten turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen. Erityisesti panostetaan nuoriin ja senioreihin. LähiTapiola haluaa tulla tunnetuksi yhteiskuntavastuun edistäjänä ja edelläkävijänä vakuutus- ja finanssialalla.

Yhtiöryhmässä panostetaan tuotteiden ja palvelujen ymmärrettävyyteen ja selkeäkielisyyteen. Henkilöstön osaamisen kehittäminen on tärkeää, jotta varmistetaan luotettavien asiantuntijapalvelujen tuottaminen asiakkaille. LähiTapiola pyrkii tavoitteellisesti vähentämään ympäristö- ja ilmastovaiikutustaan erilaisin keinoin, kuten omistamiensa kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamisella ja sähköisen asioinnin edistämällä.

LähiTapiola haluaa olla edistämässä vastuullisuutta yhteiskunnassa vaikuttamalla muun muassa nuorten työllisyyden parantamiseen sekä taloudellisen osaamisen edistämiseen. Vakavaraisuudesta huolehtiminen tukee yhteiskunnallista vakautta. Lähiyhteisöissä vaikuttaminen ja paikallinen läsnäolo konkretisoituvat uudessa yhtiöryhmärakenteessa alueyhtiöiden kautta.

LähiTapiola on sitoutunut Kansainvälisen kauppakamarin ICC:n julkaisemaan Elinkeinoelämän peruskirjaan kestävästä kehityksestä ja YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin. Espoon toimitalot ja Tampereen toimisto ovat mukana WWF:n Green Office -ympäristöjärjestelmässä. Yhteiskuntavastuusta ja vastuullisen yritystoiminnan toteutumisesta sekä kehittämisestä raportoidaan LähiTapiola-ryhmän vuosiraportissa 2012 ”Lähellä läpi elämän”. Se on luettavissa osoitteessa www.lahitapiola.fi/vastuullisuus.

Tulevaisuuden näkymät

Vahinkovakuutusliiketoiminnan tulevaisuuden näkymistä

Pääpaino vuonna 2013 on integraation läpiviennissä. Uuden alueyhtiömallin toteuttaminen edellyttää kaikkien keskeisten toimintojen uudelleen suunnittelun ja mallintamisen. Samalla luodaan vahinkovakuutusosaamisen tukipalveluita alueyhtiöille.

Vuoden 2013 aikana jatketaan asiakaskannan hoitotoimenpiteiden systemaattista kehittämistä.

Moottoriajoneuvoliiketoiminnan osalta uusilla myyntikanavilla ja ostopaikkojen rakentamisella pyritään tavoittamaan henkilöasiakkaat heidän elämäntilanteisiinsa liittyvissä tilanteissa ja ostotapahtumissa.

Pankki- ja sijoituspalvelutoiminta

LähiTapiolan vakuutusyhtiöfuusion johdosta pankkikonsernin yhtiöiden toiminimet muuttuvat kesällä 2013 uuden yhtiöryhmän mukaisiksi. Samalla pankin yhtiömuoto muutetaan julkiseksi osakeyhtiöksi. Pankin tarkoituksena ei ole listautua arvopaperipörssiin. Yritysmuodon muutoksella pankki varautuu laskemaan liikkeeseen julkisesti noteerattuja joukkovelkakirjalainoja.

Markkinakorkojen alhaisuus rajoittaa tuloksen kehittymistä. Pankkien jälleenrahoituksen odotetaan pysyvän nykyisellä tasolla. Päättäneen tilikauden aikana kallistuneen rahoituksen kustannukset vaikuttavat luotonannon hinnoitteluun ja nostavat muun muassa uusien asuntoluottojen korkomarginaaleja. Liiketoiminnassa on panostettu sijoittamisen ja säästämisen palveluihin.

Lähivakuutus Keskinäinen yhtiön ja Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiolan yhdistyminen tuo uusia asiakkauksia, mikä lisää pankkikonsernin liiketoimintamahdollisuuksia. Pankkikonsernin tulossennuste vuodelle 2013 on voitollinen.

Pankkitoiminnan riskien ei ole säännönmukaisen karitoituksen perusteella havaittu lisääntyneen. Luottoriskejä kuvaava lainojen takaisinmaksun viivästyminen on vähäistä.

Toiminnan laajentuminen tuo mukanaan uusia riskejä. Kasvun edellyttämää pääomantarvetta seurataan sisäisellä prosessilla. Prosessin perusteella tehdään päätökset tarvittavista pääomanlisäyksistä.

Sijoituspalvelutoiminnan tavoitteena on vuonna 2013 edelleen vahvistaa markkina-asemaa ja LähiTapiolan kasvava asiakaskunta tarjoaa tähän edelleen hyvät mahdollisuudet.

Sijoitustoiminta

Globaalien suhdanneindikaattoreiden valossa näyttää todennäköiseltä, että maailmantalouden suhdannepohja ohitetaan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ja kasvun maltillinen elpyminen alkaa. Euroalueella taantuma kuitenkin jatkuu vielä alkuvuoden ajan ja kasvu käynnistyy kunnolla vasta vuoden jälkipuoliskolla. Etelä-Euroopassa kokonaistuotanto supistuu todennäköisesti koko vuoden 2013, mikä osaltaan vaikeuttaa budjettitalouden tasapainottamispyrkimyksiä. Kehittyvissä talouksissa kasvu voimistuu Kiinan johdolla. Jälkisyklisenä taloutena Venäjän suhdanne näkymä on alkanut heiketä vasta aivan viimeisinä kuukausina. Vastaavasti käänne parempaan alkanee Venäjällä muita isoja kehittyviä talouksia myöhemmin.

Vaikka maailmantalouden näkymä onkin paranemassa, vakavia riskitekijöitä on edelleen useita. Yhdysvalloissa julkisessa taloudessa on huomattavia kiristystarpeita mutta yksityiset kysyntätekijät, kuten kulutus ja investoinnit, kehittyvät edelleen melko vaisusti. Mikäli Yhdysvaltain mittavaa budjettialijäämää tasapainotetaan liian nopeasti, maailman suurin talous voi hyvinkin kääntyä uudelleen laskuun. Euroalueella velkakriisi on keskuspankin tukitoimien ja poliittisten linjausten ansiosta hivenen hellittänyt, mutta ongelmamaiden velkakestävyys kyseenalaistetaan helposti uudelleen, mikäli talouskehitys jatkuu yhtä heikkona kuin vuonna 2012. Geopoliittiset jännitteet Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa voivat puolestaan nostaa öljyn hintaa. Myös keskuspankkien likviditeettiä lisäävä politiikka saattaa voimistaa laajemmin raaka-aineiden ja elintarvikkeiden inflaatiota, mikä olisi erityisen haitallista kehittyvien talouksien näkökulmasta.

Huomattavien riskien vuoksi länsimaiden keskuspankit jatkanevat erittäin elvyttävää rahapolitiikkaa, vaikka talouskasvu vauhdittaisikin jopa odotettua nopeammin. Runsas likviditeetti ja systeemiriskit pitävät luotettavien valtioiden korot jatkossakin hyvin alhaisina. Toisaalta ydinvaltioiden ja hyvälaatuisten yritysten obligaatioiden juoksevat tuotot ovat laskeneet jo niin alas, että positiivista reaalityttöä tarvitsevien sijoittajien on myös otettava entistä enemmän riskiä. Tämä lisää heikkolaatuisempien yrityslainojen (high yield), kehittyvien talouksien obligaatioiden sekä osakkeiden kysyntää. Riskipitoisimpien omaisuusarvojen vaihtelut voivat talouden epävarmuustekijöiden vuoksi olla kuitenkin edelleen suuria.

Näkymät Euroopan kiinteistömarkkinoille vuodelle 2013 ovat odottavat. Eurokriisin helpottaminen ja kestävä talouskasvu ovat tarpeen, ennen kuin kiinteistömarkkinoilla voidaan nähdä laajamittaista piristymistä. Kiinteistörahoinnoksen saatavuuden odotetaan säilyvän haasteellisena. Helpotusta kiinteistörahoitukseen saattaa tulla vakuutusyhtiöiden aktivoiduttua kiinteistölainoituksessa Euroopassa ja korvatussa perinteisesti markkinoilla toimineita pankkeja. Suomen toimitilamarkkinoiden näkymät alkavalle vuodelle ovat hyvin maltilliset. Rahoituksen saatavuus ja hinta kiinteistöhankkeille pysynee haasteellisena myös Suomessa.

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriö ja Finanssivalvonta, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen peruseränusmenot sekä atk-järjestelmien suunnittelumenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä.

Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoin on voitu tehdä arvonorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulosvaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuukien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta tai muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu. Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä.

Johdannais sopimukset

Johdannais sopimuksia käytetään ensisijaisesti sijoitussalkkujen suojaukseen. Kirjanpidollisesti johdannaisia kuitenkin käsitellään pääasiassa ei-suojaavina, vaikka johdannaiset toimivat tehokkaina suojauksina.

Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta tai raukeamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi.

Ei-suojaavat sopimukset

Ei-suojaavan tai ei-suojaavasti käsitellyn johdannais sopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Realisoitumattomia tuottoja ei kirjata. Toimintapääomasta vähennetään ei-suojaavien johdannais sopimusten mahdollinen enimmäistappio.

Suojauslaskennan soveltaminen

Suojauslaskentaa käytettäessä johdannaisen negatiivinen arvomuutos jätetään kirjaamatta kuluksi siltä osin kuin suojattavan kohteen arvonnousu kattaa sen. Se osa johdannaisen negatiivisesta arvomuutoksesta, joka ylittää suojattavan kohteen arvonnousun, kirjataan kuluksi. Johdannais sopimuksen käyvän arvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotus kirjataan tuotoksi suojattavasta tase-erästä kuluksi kirjattuun määrään asti. Jos suojattavasta tase-erästä ei kirjata arvomuutosta tuloslaskelmaan, ei suojavasta sopimuksesta kirjata arvostustuottoa tai -kuluja.

Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

Poistot

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

Huoneistojen peruskorjaukset	5 v
Atk-järjestelmien suunnittelukustannukset	5–10 v

Kiinteistöt

Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset	40–50 v
Tavaratalo-, myymälä- ja rakennukset	30–40 v
Teollisuus-, varasto ym. rakennukset	20–30 v
Rakennusten ainesosat 25 %:n menojäännöspoisto	

Kalusto

Konttorikoneet, -kalusto yms. 25 %:n menojäännöspoisto

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen.

Tuloutettujen arvonorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Ks. kohta "Poistot".

Vapaaehtoiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina veloitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päättäneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat/-saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jaksotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat/-saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvostuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana. Tunnuslukuja laskettaessa on otettu huomioon yhden vuoden laskennalliset verovelat.

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuovelka merkitään taseeseen nimellisarvoon.

Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösisjoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käypiä arvoja. Kiinteistösisjoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarviointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arviointiperiaatteita ja niiden arviointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan vertailukauppoihin perustuvalla kauppa-arvomenetelmällä. Toimitilakohteet arvioidaan kassavirtaan perustuvalla tuottoarvomenetelmällä tai kauppa-arvomenetelmällä, mikäli kauppahinta-aineisto on edustava. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arviointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösisjoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratalojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärittäminen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja audittoimana.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupan tekokurssia tai sen puuttessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon mahdollinen luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

Selostus vastuuvelan vähennyseristä ja korvausvastuun laskennassa käytetystä korkoutuksesta

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksoitus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korkoutusta sovelletaan ainaismetsä- ja ainaispalovakuutuksen vakuutusmaksuvastuun laskennassa, jolloin on käytetty 4,5 prosentin laskuperustekorkoa.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutuspähtymistä. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuuvelan riittävyys myös silloin, kun vastuuvelkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Vakuutusvalvontaviranomainen vahvistaa tasoitusmäärälle laskentasäännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkemutoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot, sovelletaan 2,1 prosentin laskuperustekorkoa.

Eläkemutoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa käytetään vahinkovakuutuksen referenssi kuolevuusmallia K2011, joka on laadittu Tapaturmavakuutuslaitosten Liiton ja Liikennevakuutuskeskuksen yhteistyönä.

Selostus henkilökunnan eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL -vakuutuksella LähiTapiola Keskinäisessä Eläkevakuutusyhtiössä ja lisäeläketurva LähiTapiola Keskinäisessä Henkivakuutusyhtiössä, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta. Lisäedun piirissä ovat kaikki viiden palveluvuoden jälkeen. Lisäeläkettä karttuu koko palvelusajalta.

Hallituksen jäsenten eläkeikä on 60 tai 63 vuotta. Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta. Muiden johtajien eläkeikä on yleinen vanhuuseläkeikä eli 63–68 vuotta. Lisäeläketurva on järjestetty lisäeläkkeellä Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiolassa.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

Irtisanomisen ja työsuhteen päättämissopimuksen yhteydessä suoritettavat etuudet

Irtisanomisen tai työsuhteen päättämissopimuksenyhteydessä suoritettavat etuudet kirjataan kuluksi kun yhtiö on sitoutunut peruuttamattomasti päättämään työntekijän työsuhteen. Irtisanottujen henkilöiden etuuksiin liittyvät erilaisten sopimusten perusteella todennäköisesti syntyvät muut velat on arvioitu tilinpäätöshetkellä ja kirjattu kuluksi ja velaksi.

Laatimisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen Lähivakuutus Keskinäinen Yhtiö sulautuminen Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiolaan (toiminimen muutos 1.1.2013 LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö)

Sulautumista on selostettu tarkemmin hallituksen toimintakertomuksessa. Fuusion tapahtuessa vastaanottavan ja sulautuvan yhtiön kirjanpidot yhdistetään. Sulautuvan yhtiön, Lähivakuutus Keskinäinen Yhtiö (Lähivakuutus), tase yhdistetään vastaanottavan yhtiön, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola (Vahinko-Tapiola), taseeseen 31.12.2012. Varat ja velat siirtyvät vastaanottavan yhtiön taseeseen kirja-arvoin. Tuloslaskelmaeriä ei yhdistellä. Toimintakertomuksessa tuloslaskelmapohjaiset luvut ovat siten Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiolan (Vahinko-Tapiola) lukuja ja tasepohjaiset luvut ns. yhdistetyt luvut LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LähiTapiola Vahinkovakuutus) ellei toisin mainita.

Konsernitilinpäätös

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen konserniin sisältyy mm. pankki- ja sijoituspalveluja tarjoava Tapiola Pankki Oy -konserni ja atk-palveluja tuottava Tieto-Tapiola Oy. Tapiola Pankki -al konserniin kuuluu sen tytäryhtiö, Tapiola Varainhoito Oy. Lisäksi pankki on osakkaana Ab Compass Card Oy Ltd:ssä.

Fuusiossa Lähivakuutuksesta siirtyneet kiinteistötytäryhtiöt on LähiTapiola Vahinkovakuutuksen konsernitilinpäätöksessä käsitelty uusina hankintoina.

Konsernitaseessa esitetään erikseen vakuutusalan ja rahoitusalan toimintojen varat ja velat ja konsernituloslaskelmassa vastaavasti erikseen vakuutusalan ja rahoitusalan toimintojen tuotot ja kulut. Konsernin palveluyritysten taseet ja tuloslaskelmat on yhdistelty siihen toimialaan, jolle palvelu on tuotettu. Toimialojen tuloslaskelmien ja taseiden eliminointierinä esitetään vakuutus- ja rahoitusalan yritysten keskinäiset liiketapahtumat.

Sellaisten konserniyritysten tilinpäätökset, joihin sovelletaan luottolaitostoinnasta annetun lain 9 lukua tai vakuutusyhtiölain 8 lukua, yhdistellään konsernitilinpäätökseen muuttamatta näiden säännösten edellyttämiä tilinpäätösperiaatteita.

Keskinäisen Vakuutusyhtiö Turvan kaikki takuuosuusien omistajat ovat allekirjoittaneet takuuosuusien omistajien väliseen sopimukseen lisäyksen, jonka mukaan Keskinäisellä Vakuutusyhtiö Tapiolalla on halutessaan oikeus nimittää Turvan hallituksen enemmistö. Näin ollen Turva on Vahinko-Tapiolan tytäryhtiö. LähiTapiola Vahinkovakuutuksen osuus Turvan takuupääomasta on 67,41 prosenttia. Turvan tilinpäätöstietoja ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen kirjanpitolain 6 luvun 3 §:n 1 kohdan perusteella, jonka mukaan tytäryrityksen tilinpäätös saadaan jättää yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen, jos yhdisteleminen on tarpeetonta oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Keskinäisen yhtiön takuupääoman omistajalla ei ole oikeutta yhtiön muuhun omaisuuteen kuin takuupääomaan. Turvan takuupääoman määrä on 10 145 096,82 euroa.

Konsernitilinpäätökset on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako, konsernin sisäiset myyntivoitot/-tappiot sekä keskinäinen omistus.

Konsernin ja sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Vähemmistön osuus omasta pääomasta ja tuloksesta esitetään erikseen tuloslas-

kelmassa ja taseessa. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään hankintahetkestä lähtien ja myydyt tytäryhtiöt luovutushetkeen saakka.

Osakkuusyritykset eli yritykset, joiden äänivallasta konserni omistaa 20–50 % on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Asunto- ja keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä ei yhdistellä osakkuusyrityksenä konsernitilinpäätökseen, vaikka äänivalta- ja omistusrajat täyttyisivätkin. Ei-keskinäiset kiinteistöosakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen osakkuusyhteisöinä.

Konsernitilinpäätökseen merkitään laskennalliset verovelat ja -saamiset taseeseen. Yhdistelytoimenpiteistä johtuvat laskennalliset verovelat ja -saamiset merkitään taseeseen silloin kun niiden tulevia verovaikutuksia on pidettävä ilmeisinä niille konserniyrityksille, joita ne koskevat. Vapaaehtoisten varausten ja poistoeron muutos on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tulokseen. Vastavat tase-erät on jaettu laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan vähemmistöosuus huomioiden.

Vakuutustoimialan tytäryhtiöosakkeiden arvonnkorotukset on asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osalta kohdistettu konsernissa tytäryhtiöiden kiinteistöjen arvonnkorotuksiksi.

Eliminoinnin yhteydessä muodostunut konserniaktiiva on pääsääntöisesti kohdistettu tytäryhtiön ao. omaisuuserille, erien käypä arvo huomioon ottaen, ja konserniaktiiva poistetaan suunnitelman mukaan kuten vastaava erä. Kohdistamaton konsernilikearvo esitetään taseen vastaavissa aineettomissa hyödykkeissä omana eränä ja se poistetaan suunnitelman mukaan viidessä vuodessa. Konsernireservi esitetään taseen vastattavissa omana eränä ja se tuloutetaan enimmillään viidessä vuodessa.

Konsernin sisäistä ensivakuutusliikettä ei ole eliminoitu. Konsernitilinpäätöksessä konsernin sisäinen jälleenvakuutus, tasoitusmäärää lukuun ottamatta, sen sijaan on eliminoitu.

Liitetiedot riskienhallinnasta

1. Riskienhallinnan yleiset periaatteet

1.1 Riskienhallinnan lähtökohdat

Riskienhallinnalla varaudutaan määritellyn riskinottohalukkuuden puitteissa muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista johtuviin uhkiin ja mahdollisuuksiin, jotta strategiset ja toiminnan tavoitteet saavutetaan.

Yhtiön riskienhallinta perustuu LähiTapiola-ryhmässä määriteltyihin riskienhallinnan käsitteisiin, riskienhallinnan tehtävään, tavoitelaan ja riskinottohalukkuuteen sekä viranomaismääräyksiin. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Hyvä vakavaraisuus korostuu keskinäisen yhtiömuodon vuoksi.

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, mitkä johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta.

Yhtiön riskinottohalukkuus perustuu seuraaville periaatteille:

- Riskinotto tukee liiketoiminnan strategisten päämäärien ja vuosisuunnitelmien toteutumista.
- Riskit mitoitetaan siten, etteivät ne vaaranna koko ryhmittymän tai sen yksittäisen yhtiön toimintaa tai talouden vakautta.
- Ryhmittymän asiakasliiketoimintojen, yhtiöiden ja toimintojen on pysyttävä niille määriteltujen riskirajojen puitteissa.
- Riskien heijastusvaikutukset ryhmittymään tai sen yksittäiseen yhtiöön kyetään tunnistamaan ja ottamaan huomioon toiminnassa.

Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti yhtiö huolehtii ja tiedottaa riskeistään sekä niiden hallinnasta siten, että asiakkaat ja muut sidosryhmät luottavat LähiTapiolaan kumppaninaan.

Vuoden 2012 aikana on LähiTapiola-ryhmittymälle valmisteltu uudet riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan politiikat, jotka tulevat voimaan vuoden 2013 alussa. Lisäksi on valmisteltu riskienhallintapolitiikkaa tarkentavaa ohjeistusta riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan toteuttamiseen.

1.2 Riskienhallinnan pääalueet

Yhtiön riskiluokitus perustuu seuraavaan pääluokka- ja alaluokkakajeroon:

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen riskit
- Kilpailun luonteen ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit

Toiminnalliset riskit

- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Ulkoiset tekijät
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit
- Toiminnan valintojen riskit

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riskit
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymisriskit
- Vakuutusriskit



1.3 Riskienhallinnan toteuttamisen ja valvonnan vastuut

Yhtiön hallituksella on kokonaisvastuu yhtiöiden riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain yhtiön riskienhallintasuunnitelman ja muut riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmassa ja valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti yhtiön riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä. Hallituksen työskentelyn perustaksi on laadittu työjärjestys, joissa on määritelty hallituksen tehtävät ja säännönmukaisesti käsiteltävät raportit ja lausunnot riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä.

Hallituksen keskeisinä tehtävinä riskienhallinnassa on:

- vastata riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta siten, että se täyttää lakisääteiset vaatimukset ja on riittävällä tasolla ottaen huomioon liiketoiminnan riskit
- hyväksyä riskienhallintaan ja vakavaraisuuden hallintaan liittyvät keskeiset politiikat, periaatteet ja suunnitelmat sekä riskejä ja vakavaraisuusasemaa koskevat raportit
- päättää merkittävistä riskienhallintaa ja vakavaraisuuden hallintaa koskevista toimenpiteistä
- määritellä toimintaa ohjaava riskinottohalukkuus eri tavoitealueille.

Yhtiön toimitusjohtaja ja yhtiöiden johto vastaavat yhtiön riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Yhtiön liiketoimintayksiköt vastaavat omaan toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Esimiesten tehtävänä on varmistaa, että liiketoimintaprosesseihin sisältyvien valvontatoimenpiteiden jatkuvuus on varmistettu ja että aina on käytettävissä luotettavaa ja ajantasaista tietoa valvonnan tuloksista. Eri johtoryhmien ja toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty niiden tehtävät riskienhallinnassa.

Jokainen LähiTapiolassa työskentelevä henkilö vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta omassa työssään ja on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista ensisijaisesti omalle esimiehelleen tai muille riskienhallinnan vastuuhenkilöille.

Riskienhallinnan valvonta on vastuutettu aina muulle kuin operatiivisesta toiminnasta vastaavalle taholle. Eri riskienhallintaan liittyvät tahot kuten aktuaari-, riskienhallinta-, talous-, controller-, compliance- ja taseenhallintatoiminnot avustavat yhtiön hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvonnan ja riskien seurannan käytännön toteuttamisessa.

Sisäinen tarkastus tukee yhtiön hallitusta ja johtoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisessa ja kehittämisessä arvioimalla määräajoin niiden toteutumista ja menettelytapoja. Hallintoneuvostojen yhteistyövaliokuntaa avustava Tarkastusvaliokunta valvoo ja arvioi osaltaan riskejä. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

Eri riskiluokkiin liittyvät tarkemmat riskienhallinnan vastuutukset on kuvattu LähiTapiolan riskienhallintapolitiikkaa täydentävissä politiikoissa ja riskiluokkakohteisissa toimintaperiaatteissa.

1.4 Raportointi

Raportoinnin tavoitteena on tuottaa luotettavaa, kattavaa ja ajan tasalla olevaa taloudellista informaatiota päätöksenteon pohjaksi. Taloudellisen informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla, kattavilla ja ajan tasalla olevilla dokumentaatioilla raportoinnissa käytettävistä laskentamenetelmistä ja järjestelmistä sekä sillä, että liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot on organisatorisesti eriytetty.

Yhtiön hallituksen, johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty säännönmukaisesti käsiteltävät raportit ja lausunnot, jotka käsittelevät kattavasti keskeisimpiä riskejä ja niiden riskienhallintaa. Valvontaviranomaisten antamissa määräys- ja ohjekokoelmissa määritellään viranomaisille toimitettavat riskeihin ja riskienhallintaan liittyvät raportit ja muut selitykset.

2. Vakavaraisuuden hallinta

2.1 Vakavaraisuuden hallinnan yleiset periaatteet

Vakavaraisuuden hallinta on osa vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitetun ryhmittymän (LähiTapiola-ryhmittymän) kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Sen tavoitteena on varmistaa pääomien riittävä määrä ja laatu turvaamaan toiminta myös odottamattomien tappioiden varalta. Vakavaraisuuden hallinta perustuu ennakoivaan ja kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan, jonka lähtökohtana ovat strategisen ja operatiivisen toiminnan suunnitelmat. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostuu asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuva varmistaminen hyvällä vakavaraisuudella. Nämä mahdollistavat sen, että ryhmittymän yhtiöt voivat ennakoivasti toteuttaa toimenpiteitä, jotka joko vähentävät liiketoiminnan riskejä vähentäen siten lisätappioiden vaaraa tai jotka parantavat liiketoiminnan kannattavuutta vahvistaen siten vakavaraisuusasemaa. Tällaisia toimenpiteitä ovat mm.

- sijoitusjakauman muuttaminen vähemmän riskilliseksi joko aktiivisilla tai passiivisilla toimenpiteillä
- jälleenvakuutuksen lisääminen
- riskinvalinnan tarkentaminen ja riskivastaavan hinnoittelun tehostaminen
- liikekulujen vähentäminen / kustannustehokkuuden lisääminen.

Yhtiön hallituksella on kokonaisvastuu vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä. Vakavaraisuuden hallinnan periaatteet määritellään yhtiön hallituksen hyväksymässä suunnitelmassa LähiTapiola-ryhmittymän vakavaraisuuden ylläpitämiseksi. Lähtökohtana vakavaraisuuden hallinnalle on voimassa oleva vakavaraisuutta koskeva lainsäädäntö. Nämä vaatimukset tulevat ryhmittymän osalta rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa koskevasta laista, vakuutusyhtiöiden osalta vakuutusyhtiölaista ja rahoitusalan yritysten osalta luottolaitostoimintaa ja sijoituspalvelutoimintaa koskevista laista. Lisäksi vakavaraisuuden hallinnassa otetaan huomioon sisäiset tavoitteet LähiTapiola-ryhmittymälle ja sen yhtiöiden vakavaraisuudelle sekä valmisteilla

olevat uudet vakuutusyhtiöt ja luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä koskevat vakavaraisuusvaatimukset (Solvenssi II ja Basel III).

Vakavaraisuutta koskevien vaatimuksien ja tavoitteiden täyttämisen lisäksi vakavaraisuuden seuranta ja hallinta pyritään järjestämään seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- kattaa kaikki liiketoiminnan ja toimintaympäristön olennaiset riskit
- ottaa huomioon strategiset ja operatiiviset suunnitelmat sekä vastavuoroisesti vaikuttaa strategiseen ja operatiiviseen tavoiteasetantaan
- kattaa sekä lyhyen että pitkän aikavälin
- kattaa normaalin (liiketoimintasuunnitelmien mukaisen) ja poikkeustilanteiden mukaisen toiminnan.

LähiTapiola-ryhmittymän ja sen yhtiöiden vakavaraisuutta seurataan säännöllisesti neljännesvuosittaisella hallituksen vakavaraisuusraportilla. Raportti sisältää lakisääteisten vakavaraisuusvaatimusten lisäksi sisäisten vakavaraisuusmittareiden arvot laskentahetkellä sekä niiden kehityksen eri skenaarioissa. Skenaariot sisältävät vaihtoehtoisia kehityskulkuja talouden ja sijoitusmarkkinoiden kehittymiselle. Markkinariskien vaikutusta ryhmittymän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuteen valvotaan ja hallitaan taseenhallintakomitean kuukausittaisella (tai tarvittaessa useammin) markkinariskiraportilla (ks. alla Markkinariskien hallinta -osio).

2.2 Vakavaraisuuden hallinnan ja riskienhallinnan kehittäminen valmistauduttaessa Solvenssi II:een

Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuusvalvontajärjestelmän uudistamiseksi on EU:ssa parhaillaan meneillään Solvenssi II -hanke, joka koskee henki- ja vahinkovakuutusyhtiöitä. Tämän hankkeen tavoitteena on luoda kokonaisvaltaisesti vakuutustoiminnan riskit huomioon ottava valvontajärjestelmä. Solvenssi II-hankkeessa on hyvin keskeisessä osassa uusien yhtiön omasta riskiprofiilista riippuvien määrällisten vakavaraisuusvaatimusten kehittäminen. Solvenssi II:n mukainen vakavaraisuusjärjestelmä tulee koostumaan kolmesta pilarista:

- Pilari 1: Määrälliset vakavaraisuusvaatimukset
- Pilari 2: Laadulliset vaatimukset riskienhallinnalle ja sisäiselle valvonalle sekä vaatimukset siitä, että yhtiö pystyy kokonaisvaltaisesti arvioimaan ja hallitsemaan vakavaraisuutensa ja riskinsä. Säännökset valvojen valvontaprosessista.
- Pilari 3: Julkistamisvaatimukset vakavaraisuudesta ja riskeistä.

Yhtiö on osallistunut aktiivisesti keskusteluun Solvenssi II:n sisällöstä eri foorumeilla kansainvälisen keskinäisten yhtiöiden edunvalvontajärjestön AMICE:n, Suomen Finanssialan Keskusliiton ja aktuaarijärjestöjen kautta. Lisäksi yhtiö on osallistunut Solvenssi II:n kvantitatiivisiin vaikuttavuustutkimuksiin (QIS). Näissä tutkimuksissa merkittävä määrä vakuutusyhtiöistä EU:n alueella on testannut eri vaihtoehtoja pilari 1:n vakavaraisuusvaatimukseksi. Tulosten perusteella yhtiö ja vakuutusryhmittymä täyttävät selkeästi valmisteilla olevat vakavaraisuusvaatimukset.

Osana valmistautumista Solvenssi II:een yhtiössä käynnistettiin 2006 kokonaisvaltaisen riskienhallinnan kehittämishanke. Tässä hankkeessa kehitettiin sisäinen liiketoimintamalli, jonka avulla pystytään paremmin hallitsemaan ja hyödyntämään vakuutustoiminnan taloudellisia riskejä. Tämän lisäksi tässä hankkeessa on kehitetty ja tehostettu riskienhallinnan organisointia ja hallintoa. Riskienhallinnan johtoryhmä seuraa ja valvoo sekä ryhmittymän että yhtiön riskejä ja vakavaraisuutta sekä vastaa näiden riskienhallinnan kehittämisestä. Taseenhallintakomitea vastaa ryhmittymän vakuutusyhtiöiden taseriskien hallinnasta ja valvonasta sekä niiden raportoinnista hallitukselle. Aktuaari- ja riskienhallintayksikkö avustaa ryhmittymän yhtiöiden hallituksia ja johtoa kokonaisvaltaisen riskienhallinnan kehittämisessä ja toteuttamisessa.

Varsinaisen Solvenssi II -hankkeen valmistelu aloitettiin keväällä 2010 ja hankkeen ensimmäiset projektit aloitettiin vuoden 2011 alussa. Hanke on aikataulutettu vuosille 2011–2013 ja koostuu viidestä eri osakokonaisuudesta: henkivakuutus, vahinkovakuutus, sijoitus ja taseenhallinta, ryhmä sekä SII-järjestelmän käyttöönotto. Hankkeen ensisijainen tarkoitus on toteuttaa vaatimukset, jotka aiheutuvat Solvenssi II direktiivistä. Näiden pakollisten vaatimusten lisäksi hankkeen tavoitteena on taloudellisen (riskiperusteisen) toiminnanohjauksen kehittäminen, tiedonhallinnan, laskennan ja raportoinnin kehittäminen vastaamaan Solvenssi II:n ja taloudellisen toiminnanohjauksen tarpeita sekä muutoksen johtaminen siirryttäessä Solvenssi II:een ja taloudelliseen toiminnanohjaukseen.

Vakavaraisuuden hallinta siirryttäessä nykyisistä Solvenssi I:n vakuutusyritysten vakavaraisuusvaatimuksista Solvenssi II:een on hyvin haasteellinen erityisesti sen takia, että korkotason muutos vaikuttaa ryhmittymän vakuutusyhtiöiden Solvenssi I:n vakavaraisuusasemaan eri tavalla kuin Solvenssi II:n. Lisäksi mm. tasoitusmäärän, vastuuvelan diskonttauksen ja henkivakuutuksen harkinnanvaraisten etujen käsittelyn takia kuva yksittäisen ryhmän vakuutusyhtiön tai koko ryhmittymän vakavaraisuusasemasta Solvenssi I:n ja Solvenssi II:n mukaan voi olla hyvin erilainen. Tällä hetkellä vakavaraisuuden hallinnassa painotetaan voimassa olevia Solvenssi I:n mukaisia vaatimuksia, mutta siirryttäessä lähemmäksi kohti Solvenssi II:n voimaantuloa on tarpeellista arvioida yksittäisen vakuutusyhtiön ja ryhmittymän vakavaraisuutta molempien järjestelmien vakavaraisuusvaatimusten mukaan. Vuoden 2013 aikana tullaan ottamaan Solvenssi II:n mukaisia mittareita vakavaraisuuden seurantaan ja hallintaan.

Solvenssi II:n voimaantulo on viivästynyt ja tämän hetken virallinen voimaantuloaika on 1.1.2014. Tällä hetkellä ajankohtaisinta on keskustelu pitkäaikaisia takuita sisältävien vastuiden käsittelystä. EIOPA (EU:n vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) tulee teettämään näistä vaikuttavuusanalyysin, joka tehdään tammi-maaliskuussa 2013 ja tulokset saadaan kesällä 2013. Tämä tulee aiheuttamaan paineita Solvenssi II voimaantulon aikataululle ja on todennäköistä, että Solvenssi II tulee voimaan aikaisintaan 2016.

3. Vakuutustoiminnan riskienhallinta

Yhtiön vakuutustoiminnan riskejä ovat sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit ja vahinkovakuutustoiminnan vakuutusriskit. Markkinariskillä tarkoitetaan varojen markkina-arvon tai vastuiden määrien muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, osakekurssien, valuuttakurssien tai kiinteistöjen arvojen tai arvonvaihteluiden (volatiliteetti) muutoksista. Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutustuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin, ammattitaituihin ja jälleenvakuutussuojoihin.

3.1 Vakuutusriskien hallinta

3.1.1 Riskien määrittely ja riskienhallintastrategiat

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuutus sopimuksista aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen riittävyyteen sekä kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Yhtiön vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Yhtiön taloudellisen pääoman mallin avulla määritetään eri lajeille kannattavuustavoitteet. Hallitus hyväksyy koko yhtiön sekä asiakasloho- ja vakuutusluokkakohdaiset yhdistetyn kulusuhteen tavoitteet. Lisäksi hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa ja oikeudenmukaista hinnoittelua.

Inflaatoriski liittyy kassavirraltaan pitkäkestoiisiin vahinkoihin. Tällaisia ovat esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyvät korvaukset. Inflaatoriski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin on hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa oletettu. Tällöin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Ammattitautiriski vakuutetaan osana lakisääteistä tapaturmavakuutusta ja sen vakuuttamista koskee paitsi tapaturmavakuutuslaki myös erillinen ammattitautilaki, joka määrittelee ammattitaudin. Kyseessä on työsuhteeseen liittyvä terveydellinen haitta, joka ei ole työtapaturmien kaltainen lyhyen aikana syntynyt vamma. Ammattitaudit syntyvät yleensä usean vuoden kestävän altistumisen seurauksena ja ne ilmenevät usean vuoden kuluttua itse altistumisesta. Ammattitauti on sairaus, joka on aiheutunut pääasiassa fysikaalisesta, kemiallisesta tai biologisesta tekijästä. Ammattitautiriskin vakuuttaminen aiheuttaa erityisesti hinnoitteluriskin. Lisäksi ammattitauteihin liittyy vastuuvelan riittävyyssriski, joka toteutuu, mikäli vastuuvelaan varattu määrä ei riitä varausvuonna tuntemattomina olevien ja myöhemmin ilmenevien ammattitautien korvausten suorittamiseen.

Korkotason vaihtelusta aiheutuva riski liittyy eläkemuo- toisiin korvauksiin. Korvausvastuuta laskettaessa näistä aiheutuvat tunnettujen vahinkojen pitkäkestoiset kassavirrat diskontataan perustekorolla. Riski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa näitä velkoja kattavalle omaisuudelle.

Vastuuvelan riittävyyssriski toteutuu, mikäli vastuuvelaan varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien sellaisten korvausten suorittamiseen, joihin yhtiö on sitoutunut.

Pitkäikäisyssriski on osa vastuuvelan riittävyyssriskiä. Tällä tarkoitetaan korvausmenon arviointiin liittyvää epävarmuutta, joka johtuu tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuudesta. Vahinkovakuutuksessa pitkäikäisyssriski koskee lähinnä lakisääteisen tapaturma-, liikenne- ja potilasvakuutuksen vastuuvelkaan sisältyvien eläkemuoitoisten korvausten pääoma-arvoista muodostuvaa eläkevastuuta. Nämä eläkevastuut ovat pääosin elinikäisiä. Eläkevastuiden pitkäikäisyssriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuukin tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan oletettua pitempään.

Vastuuvelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuvelan määräytymisperiaatteet. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määräytymisperiaateiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia.

Jälleenvakuutussuojoihin liittyvät riskit koskevat jälleenvakuutuksen antajien luotettavuutta, suojien hankkimisessa noudatettavia hajautusperiaatteita ja suurten yksittäisten riskikohteiden merkinnässä noudatettavia periaatteita, erityisesti koskien jälleenvakuutussuojan varmistamista ennen ensivakuutusriskin merkitsemistä. Lisäksi EML-arvioihin (Estimated Maximum Loss) liittyvät arviointivirheet voivat toteutuessaan olla huomattavan vahingollisia.

Jälleenvakuutussuojoihin liittyvää riskiä hallitaan yhtiön hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutussuojien hankintaohjeen avulla.

3.1.2 Riskienhallintaprosessit

Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian sekä sisäisen liiketoimintamallin avulla määriteltyjen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat yhtiön liiketoimintayksiköt. Vakuutustuotteiden hinnoittelun riskivastaavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Suurimpien asiakkaiden osalta riskiä arvioidaan enenevässä määrin yrityksen omien tilastotietojen perusteella.

Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä. Järjestelmien avulla saadaan oikeata ja ajan tasalla olevaa informaatiota, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan mahdollisimman nopeasti korjattua. Korvauskuluihin liittyviä riskejä hallitaan myös merkitsemällä erityisen riskialttiita vakuutusriskejä joko rajoitetusti tai jättämällä ne kokonaan merkitsemättä.

Vastuuvelan riittävyyssriski liittyy erityisesti vakuutuslajeihin, joissa maksetaan pitkäaikaisia jatkuvia eläkemuoitoisia korvauksia. Näistä suurin osa on lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja liikennevakuutuksen korvauksia. Näiden osalta korvausvastuun määrittämisessä käytetään Tapaturmavakuutuslaitosten liiton ja Liikennevakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämää kuolevuusmallia. Vuoden 2003 tilinpäätöksestä alkaen käytössä olleessa ns. kohorttimallissa eläkkeensaajan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli ja syntymävuosi.

Korkoriskin hallitsemiseksi korkoutus suoritetaan turvaavasti siten, että käytettävä laskuperustekorko ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden turvaavasti määrättyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen keskimääräisenä arvioituna selviämisaikana.

Lakisääteisissä vakuutuslajeissa eläkkeiden yhteydessä maksettavia indeksikorotuksia ei varata vastuuvelaan. Niiden vuotuinen rahoitus tapahtuu jakojärjestelmällä, johon kaikki lakisääteisiä vakuutuslajeja harjoittavat vakuutusyhtiöt lain mukaan osallistuvat. Vastaavasti lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja liikennevakuutuksen sairaanhoitokustannusten ja lääkinnällisen kuntoutuksen kustannusten osalta yhtiön tarvitsee varautua korvausvastuussa inflaatio-riskiin ainoastaan 10 vuoden ajan vahingon sattumisesta. Tämän jälkeen kustannukset rahoitetaan jakojärjestelmällä. Liikennevakuutuksessa järjestely koskee vuonna 2005 ja tämän jälkeen sattuneiden vahinkojen sairaanhoitokustannuksia ja lääkinnällisen kuntoutuksen kustannuksia, kun taas ennen vuotta 2005 sattuneiden vahinkojen sairaanhoitokustannukset ja lääkinnällisen kuntoutuksen kustannukset siirtyvät rahoitettavaksi jakojärjestelmällä vuoden 2014 jälkeen.

Joidenkin vahinkolajien lopullisten korvausten selviämisen kestää useita vuosia. Tällaisia ovat erityisesti henkilö- ja vastuuvakuutusten korvaukset. Osana vastuuvelan laskuperusteita esitetään keskeneräisten ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuun määräytyminen. Tämä korvausvastuun osa määrätään tilastollisten ja matemaattisten menetelmien avulla. Korvausvastuun riittävyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa laskuperusteisiin tehdään muutoksia.

Ensivakuutettujen riskien jälleenvakuutusuojia ja -ohjelmia suunniteltaessa otetaan huomioon vakuutuskannan rakenne, vakuutusluokkien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulaatio sekä yhtiön vakavaraisuusasema. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan vakuutusluokakohtaiset omapidätysrajat, jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisissä riskeissä. Yhtiö hyväksyy jälleenvakuuttajiksi vain luottoluokitukseen riittävän vakavaraisia yhtiöitä. Suurin osa jälleenvakuutuksesta on sijoitettu yhtiöihin, joiden luottoluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään (A). Jälleenvakuutusuojat hankitaan hajautetusti, riittävän useilta jälleenvakuutuksen antajilta.

Yhtiön hallitus on asettanut limiitit sille, kuinka paljon yksittäisen jälleenvakuuttajan osuus voi olla koko menevästä jälleenvakuutuksesta tai yksittäisestä jälleenvakuutusuojasta. Suurin osa jälleenvakuutuksesta on suhteellista. Jälleenvakuutuksen saatavuuteen ja suojien aukottomuuteen liittyviin riskeihin varaudutaan tiiviillä ensivakuutuksen ja jälleenvakuutuksen yhteistyöllä tekemällä ensivakuutusoppimuksiin ja -tarjouksiin tarvittavat muutokset ajoissa.

Asiakasriskejä pienennetään asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä sekä esimerkiksi vakuutustutkijoiden toiminnalla. Suurien riskikeskittymien vaikutuksia minimoidaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla hallituksessa.

Pyrittäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvaltuudet.

Yhtiön tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustoimintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Asiakastietojen tarkistaminen ennen asiakasvalintaa ja epäselvien vahinkojen selvittely ovat tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään viranomaisille. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla.

3.1.3 Vakuutustekninen vastuuvela

Vakuutusyhtiölain perusteella vakuutusyhtiöllä on oltava turvaavat laskuperusteet vakuutusteknisen vastuuvelan määräämiseksi. Vastuuvelan on oltava aina riittävä siten, että yhtiö pystyy kohtuudella arvioiden vastaamaan sitoumuksistaan. Vastuuvelan laskennassa noudatettavista periaatteista säädetään tarkemmin vakuutusyhtiölaissa. Vakuutusteknisen vastuuvelan laskuperusteet annetaan tiedoksi Finanssivalvonnalle ennen tilikauden päättymistä.

Vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna vakuutusluokakohtaisten kertomien avulla. Kertoimet on johdettu pro rata -säännön mukaisesti. Näin ollen siirtovastuu kuvaa sitä osuutta vakuutusmaksutulosta, joka vastaa tuleviin tilivuosin kohdistuvien vakuutuskausien osuutta tilivuoden aikana alkaneiden sopimusten vakuutuskausista.

Yksittäisten suurten vahinkojen tilinpäätöshetken jälkeen maksettavaksi tulevat korvaukset varataan vahinkokohtaisesti kunkin liiketoimintayksikön korvausasiantuntijoiden toimesta noudattaen vakuutusmatemaatikon antamia kirjallisia ohjeita. Raja, jonka ylittävät korvaukset varataan yksilöllisesti, määräytyy lähinnä kunkin vakuutusluokan ja/tai vahinkolajin volyymin perusteella.

Eläkemutoisten korvausten korvausvastuuta määrittäessä käytetään kuolleisuusmallina Tapaturmavakuutuslaitosten liiton ja Liikennevakuutuskeskuksen toimesta yhtiöiden tietoon saattamaa laskentamallia.

Ns. muiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään tilastollisesti noudattaen tavanomaisia aktuaarillisia menetelmiä. Menetelmissä käytetään hyväksi korvaushistoriasta muodostettuja, vahinkojen selviämistä kuvaavia ns. run-off -kolmioita. Muissa kuin lakisääteisten vakuutuslajien eläkemutoisten korvausten kollektiivivaruksen laskennassa inflaation oletetaan olevan tulevina vuosina sama, kuin mitä se on keskimäärin ollut arvioinnissa käytettyjen menneiden vuosien aikana. Lakisääteisissä vakuutuslajeissa eläkemutoisten korvausten indeksikorotukset rahoitetaan jakojärjestelmällä, johon osallistuvat kaikki kyseisiä lajeja harjoittavat vakuutusyhtiöt. Kollektiivivaruksen turvaavuutta lisätään varaamalla varmuuslisä osaksi kollektiivivarausta.

Ennen tilinpäätöshetkeä sattuneiden vahinkojen tulevaisuudessa tapahtuvaa käsittelyä varten tehdään korvausten hoitokuluvaraus. Varaus määrätään vakuutusluokakohtaisesti suhteellisenä osuutena varsinaisen korvausvastuun kokonaismäärästä.

Korkoutusta käytetään ainoastaan eläkemutoisten korvausten vahinkokohtaisten varausten ja ainaisvakuutusten vakuutusmaksuvastuun laskennassa. Laskuperustekorot ovat vastaavasti 2,1 ja 4,5 prosenttia.

3.1.4 Määrällisiä tietoja

vakuutusteknisestä vastuuvälästä

Seuraavissa taulukoissa on esitetty vakuutusteknisen vastuuvälän rakenne.

Vakuutustekninen vastuuvälä

	31.12.2012	31.12.2011
Vakuutusmaksuvastuu	288	222
Tunnetut eläkeuutoiset vahingot	1 084	701
Muu varsinainen korvausvastuu	692	702
Vahinkojen selvittelyvastuu	158	137
Yhteensä	2 222	1 761
Jälleenvakuuttajien osuus	-43	-57
Yhteensä omalla vastuulla	2 179	1 704
Tasotusmäärä	616	456
Vakuutustekninen vastuuvälä	2 795	2 161

Varsinainen vastuuvälä vakuutusluokkaryhmittäin

Lakisääteinen tapaturma	724	590
Moottoriajoneuvojen vastuu	1 034	720
Omaisuus *	153	193
Vastuu	76	70
Muu ensivakuutus	188	157
Ensilvakuutus yhteensä	2 175	1 731
Tuleva jälleenvakuutus	47	31
Vahinkovakuutus yhteensä	2 222	1 761
Jälleenvakuuttajien osuus	-43	-57
Varsinainen vastuuvälä	2 179	1 704

*Sisältää vakuutusluokkaryhmät tulipalo ja muut luonnonvoimat, muut omaisuudelle aiheutuneet vahingot ja muut varallisuusvahingot.

3.2 Markkinariskien hallinta

3.2.1 Lähtökohdat ja toimintaperiaatteet

Yhtiön sijoitustoiminnan tavoitteena on turvata vakavaraisuus ja maksimoida tuotto valitulla riskitasolla. Sijoitusten allokatiota ohjaavat vakavaraisuuden, vastuuvälän rakenteen ja katekelpoisuuden asettamat rajat sekä pääoman tuottovaatimus. Pitkällä aikavälillä sijoitustuoton on ylitettävä asiakasetupolitiikan mukainen kokonaistuottotavoite. Sijoitustoiminnalla pyritään pitkällä aikavälillä ja kaikissa olosuhteissa hyvään ja vakaaseen tuottoon kohtuullisella riskinotolla.

Sijoitukset hajautetaan riittävästi eri instrumenttiluokkien välillä ja sisällä. Yksittäisiä riskejä ja vastuuta ohjataan limiitein ja sijoituskriteerein. Sijoitustoiminnan on turvattava riittävä likviditeetti kaikissa olosuhteissa. Sijoituskannan on oltava myös riittävän yksinkertainen.

3.2.2 Markkinariskien hallinnan organisointi

Yhtiön taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen asiantuntijaelin, ja se raportoi suoraan yhtiön hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että yhtiön taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Komitea laatii yhtiön hallitukselle määräajoin esityksen strategisesta markkinariskinotosta ja sitä koskevista limiiteistä. Limiitit kattavat sijoitusten hinta- ja korkoriskit mukaan lukien vastuuvälän ominaisuudet ja vaatimukset. Asetettuja riskilimiittejä ja riskinoton tuloksellisuutta seurataan jatkuvasti. Komitealla on myös pääomien hallintaan ja pääomittamiseen liittyvä päätöksentekorooli.

Hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta. Johtoryhmään kuuluvat vakuutusyhtiöiden toimitusjohtajat, sijoitusjohtajat, aktuaarijohtajat ja hallituksen nimeämät muut jäsenet.

3.2.3 Riskienhallintaprosessit

Riskienhallintaprosessi perustuu ohjeistukseen, sen operatiivisen noudattamisen valvontaan, säännölliseen riskiraportointiin ja itsearviointiin. Ohjeistus sisältää mm. markkinariskistrategian, sijoitussuunnitelman ja johdannaispolitiikan. Lisäksi yhtiöllä on hyväksytyt vakavaraisuuden hallinnan, pääoman hallinnan sekä likviditeetin hallinnan periaatteet, joilla ohjataan markkinariskinottoa.

Yhtiön hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman, jossa määritellään sijoituskannan tavoitejakauma ja tuotto-odotukset, instrumenttikohtaiset vaihteluvälit, hajautus- ja likviditeettitavoitteet sekä päätös- ja toimivaltuudet. Hajautusperiaatteilla pyritään turvaamaan riittävä tuottotaso instrumenttiluokkien sisällä ja niiden välillä kaikissa markkinaolosuhteissa. Hajautusperiaatteet koskevat eri toimialoja, maita ja sijoituskohteita. Yksittäisiä riskejä ja vastuuta ohjataan limiitein ja sijoituskriteerein. Riittävä likviditeetti turvataan sijoitusrakenteella.

Johdannaisten käytöstä on määritelty tarkempi hallituksen vahvistama johdannaispolitiikka, jossa kuvataan johdannaisten käytön periaatteet. Johdannaisten avulla voidaan muun muassa rajoittaa osake-, valuutta- ja korkosijoituksiin liittyviä riskejä. Riittävällä analysoinnilla, hajautuksella, johdannaisilla ja vastapuoliriskien limiiteillä pyritään turvaamaan toimintavapaus kaikissa markkinaolosuhteissa. Kiinteistöihin liittyviä riskejä analysoidaan erikseen.

Yleisesti käytettyjen markkinariski- ja raportointimenetelmien avulla seurataan sijoitustoiminnan riskejä ja tuottoja. Näiden raporttien avulla seurataan säännöllisesti korko-, kiinteistö- ja osakesijoitusten kehitystä ja riskejä sekä valvotaan sijoitussuunnitelmassa määriteltyjen toimintaperiaatteiden noudattamista. Yhtiössä on käytössä sijoituskoh- taiseen riskiseurantaan perustuva riskienhallintajärjestelmä.

3.2.4 Markkinariskien ja vakavaraisuuden hallinta

Markkinariskien vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen valvotaan ja hallitaan nykyisen vakavaraisuuskäytännön (Solvenssi I) mukaisesti. Lisäksi vakavaraisuutta valvotaan voimassaolevien ryhmittymiä koskevien vakavaraisuussääntöjen mukaisesti. Valmistautuminen tulevaan Solvenssi II -vakavaraisuuskehikoon on käynnissä. Nykyinen vakavaraisuuskäytäntö on lyhyellä tähtämellä merkitsevämpi ja rajoittavampi järjestelmä.

Vakavaraisuuslaskennan huomattavin muutos tulee olemaan se, että Solvenssi II:ssa arvostetaan varojen ohella myös vastuuvetäjä markkinaehtoisesti käypään arvoon. Tällöin vastuuvetäjän arvo ja vakavaraisuuspääoman määrä riippuu erityisesti korkotasosta, ja korkoriskin hallinnan merkitys korostuu. Toinen merkittävä muutos on yhtiön riskitasoon perustuva vakavaraisuuspääoman vähimmäisvaatimus (SCR).

Lähtökohtana markkinariskien hallitsemiselle on, että yhtiön vakavaraisuus on turvattu riittävällä todennäköisyydellä vähintään seuraavan vuoden ajan. Sijoitusten arvomuutosriskiä seurataan jatkuvasti todennäköisyydellä, joka perustuu sijoitusten historialliseen arvovaihteluun ja sijoitusluokkien väliseen arvomuutosten riippuvuuteen (korrelaatioon). Riskiä seurataan käyttämällä arvovaihtelua (volatiliteettina) sekä pitkän aikavälin keskimääräisiä arvoja että lyhyemmällä aikavälillä estimoituja riskitunnuslukuja.

Sijoitustoimintaa ohjataan tarvittaessa normaalia tiukemmin ns. liikennevaloperiaatteiden ja jatkuvan markkinariskiseurannan perusteella. Vihreä valo tarkoittaa tilannetta, jossa omaisuudenhoitajat voivat toimia sijoitussuunnitelman normaalien limiittien mukaan. Keltainen valo liittyy tilanteeseen, jossa sijoitussuunnitelman puitteissa tapahtuvat sijoitusmarkkinariskien lisäykset tai neutraali sijoitusallokaatio eivät ole enää hyväksyttävissä taseen riskillisyyden kannalta. Punainen valo tarkoittaa tilannetta, jossa taseen riskillisyyden on liian korkea ja tarvitaan aktiivisia riskien vähentämistoimia. Keltaisen ja punaisen valon riskiasemassa määritellään tiukennetut rajoitukset sijoitusriskeille ja mahdolliset riskien vähentämistoimenpiteet. Kokonaisriski mitoitetaan siten, että toimintapääoma säilyy turvavalla tasolla myös riskien toteutuessa.

3.2.5 Määrällisiä tietoja sijoituskannan riskirakenteesta

Oheisessa taulukossa on sijoitusten herkkyyshanalyysi, joka kuvaa instrumenttien arvoissa tilinpäätöshetkellä tapahtuvan muutoksen vaikutusta vakavaraisuuspääomaan.

Sijoitussalkun herkkyyshanalyysi

	31.12.2011	Muutoksen vaikutus		
		Osakekurssit -20 %	Kiinteistöjen arvo -10 %	Korkotaso +1 %-yksikköä
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	1806,3	-166,5	-79,6	-79,9
Vakavaraisuusaste, %	82,9	-7,6	-3,7	-3,7
Sijoitusten tuotto-%	8,1	-4,7	-2,3	-2,3

4. Operatiivisten riskien hallinta

4.1 Riskien määrittely

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä.

4.2 Riskienhallintaprosessit

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenettelyllä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoitukset toteutetaan sekä ryhmittymän organisaatorakenteen (asiakasliiketoiminnot, yhtiöt, yhtiöryhmäpalvelut) että erikseen erityisen tärkeiden riskialueiden (mm. juridiikka, tietoturvasuhteisuus, turvallisuus) näkökulmasta. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Riskit arvioidaan toteutumisen todennäköisyyden ja vaikutusten suhteen. Arvioinnin perusteella riskit priorisoituvat välittömiä toimenpiteitä vaativiksi, aktiivista hallintaa vaativiksi ja riskeiksi, jotka arviointihetkellä ovat vähäisiä, mutta jotka voivat kehittyä merkittäviksi riskeiksi tulevaisuudessa. Välittömiä toimenpiteitä sekä aktiivista hallintaa vaativista riskeistä laaditaan yksilöidyt riskienhallintasuunnitelmat, jotka sisältävät mm. tiedon riskin omistajasta, valvonnasta ja raportoinnista sekä arvion nykyisten riskienhallintatoimenpiteiden riittävyydestä.

Tavoiteltaessa virheettömiä ja toimintavarmoja liiketoimintaprosesseja tulee liiketoimintaprosessien sisältää riittävä määrä valvonta- eli kontrollitoimenpiteitä, joiden avulla varmistetaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Valvontatoimenpiteitä kuvataan tarkemmin yhtiön Sisäisen valvonnan politiikassa.

Toteutuneita riskejä ja läheltä piti -tapahtumia seurataan ja raportoidaan säännöllisesti. Seurannan tavoitteena on

- oppia ilmenneistä tapahtumista ja estää niiden tapahtuminen uudelleen tulevaisuudessa
- tunnistaa, mitkä ja missä ovat merkittävimmät riskit ja haasteet operatiivisessa toiminnassamme
- auttaa parantamaan ja korjaamaan toimintatapojamme, prosessejamme ja tietojärjestelmiämme.

Riskitapahtumien seuranta toteutetaan yksiköittäin.

Ryhmän riskienhallintapalveluissa laaditaan kvartaaleittain yhteenvetoraportti johdolle ja hallitukselle.

Vakuutus- ja rahoitusyrityksille on säädetty velvollisuus ennalta varautua markkinoiden toimivuuden kannalta välttämättömien toimintojen ylläpitämiseen poikkeusoloissa. Käytännössä tämä tarkoittaa ennakkosuunnitelmia, organisatoristen toimintavalmiuksien luomista ja toiminnan jatkumisen turvaamiseksi etukäteen tehtäviä materiaalisia varajärjestelyjä. Jatkuvuus- ja valmiussuunnittelun avulla pyritään ehkäisemään ennalta liiketoiminnan jatkuvuutta uhkaavien häiriö- ja kriisitilanteiden syntyminen sekä luomaan edellytykset hallita näitä poikkeustilanteita ja niiden seurauksia.

Riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutus-turva)

4.3 Kuvaus olennaisista riskeistä ja odotukset vuodelle 2013

Olenneimmat operatiiviset riskit kohdistuvat tietojärjestelmien häiriöttömään toimintaan, asiakkaalle näkyvien liiketoimintaprosessien toimintavarmuuteen sekä toimintaympäristön muutoksiin ja yllättäviin tapahtumiin. Lisäksi laaja-alaiset osaamisvaatimukset, muutosten hallinta ja tuottotehokkuustoimenpiteiden kohdistaminen vaativat aktiivisia riskienhallintatoimenpiteitä.

Toteutetuissa riskikartoituksissa vuoteen 2013 kohdistuvat toiminnalliset riskit ovat hyvin samansuuntaiset kuin päättäneenä vuotena. Oleellimmat riskit liittyvät tietojärjestelmiin, liiketoiminnan prosesseihin ja muutostilanteiden hallintaan.

Vuoden 2013 aikana tullaan toiminnallisten riskien hallinnassa jatkamaan Solvenssi II vaatimusten kartoittamista ja toteuttamista. Lisäksi huomiota kiinnitetään jo olemassa olevien riskienhallintaprosessien jatkuvuuteen ja laadulliseen parantamiseen.

Tapiolan ja Lähivakuutuksen yhdistymiseen liittyvät operatiiviset riskit ja niiden hallinta on käsitelty toimintakertomuksessa.

5. Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

5.1 Riskien määrittely

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen, kilpailun luonteen ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit.

5.2 Riskienhallintaprosessit

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät merkittävät riskit kartoitetaan ja niiden toteutumisen todennäköisyys sekä mahdollisen realisoitumisen merkitys arvioidaan vuosittain strategiaproessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Menettely toteutetaan strategiaproessin vastuutuksen ja toteuttamisjärjestyksen mukaisesti.

Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi strategiaproessin vastuulliset tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana organisaatio-osien vuosisuunnitelmia.

5.3 Kuvaus olennaisista riskeistä ja odotukset vuodelle 2013

Merkittävimmät toimintaympäristön riskit liittyivät globaalin talouskehityksen epävarmuuteen. Tämä oli seurausta sekä finanssialan kriisin heijastusvaikutuksista sekä USA:n ja Euroopan unionin eräiden jäsenvaltioiden velkaantumisongelmista.

Vakuutus- ja pankkitoimialat ovat hyvin keskittyneet ja kilpailua käydään pääasiassa keskittämiseduin ja palvelujen hinnoilla. Näiden heijastusvaikutuksena kilpailun intensiteetti saattaa jäädä yksipuoliseksi ja vaihtoehdot vähäisiksi markkinoilla. Kilpailua ohjasi vahvasti myös oheispalveluvalikoiman laajentamisen tavoitteet verkostojen kautta.

Yhtiön strategia on johdettu keskinäisyydestä. Asiakkaiden ja omistajien intressin yhtenevyys tarjosi edelleen hyvän mahdollisuuden kasvuun ja kannattavuuden kohentamiseen. Riskiksi voi muodostua se, että keskinäisyyden perusteita ja etuja ei tunneta riittävästi markkinoilla.

Odotukset vuoden 2013 riskeiksi ovat hyvin samansuuntaiset kuin päättäneen vuoden loppupuoliskolla. Talouden epävarmuus jatkuu tai jopa lisääntyy euroalueella ja globaalilla tasolla ja kilpailu keskittyy edelleen mahdollisten kilpailijoiden rakennemuutostenkin myötä.

Tapiolan ja Lähivakuutuksen yhdistymiseen liittyvät toimintaympäristön ja strategian riskit ja niiden hallinta on käsitelty toimintakertomuksessa.

6. Luottolaitos- ja sijoituspalveluliiketoiminnan riskienhallinta

Tapiolan Pankkikonsernin riskienhallinta perustuu LähiTapiola-ryhmässä määriteltyihin riskienhallinnan käsitteisiin, riskienhallinnan tehtävään, tavoitelaan ja riskinottohalukkuuteen sekä viranomaismääräyksiin pankkitoiminnan erityisvaatimukset huomioiden.

6.1 Tapiola Pankin riskienhallinta

Pankin toimintaa ohjaavat pankin hallituksen hyväksymät strategiasuunnitelma, toimintaperiaatteet ja vuosittainen toimintasuunnitelma, luotonantoon ja sijoituksiin liittyvät periaatteet, limiitit ja päätöksentekoperiaatteet sekä näihin liittyvät valvontatoimenpiteet. Pankin toimivan johdon tehtävä on pankin sisäisen valvonnan käytännön toteutus ottaen huomioon lait ja viranomaisten määräykset, pankin yhtiöjärjestys sekä yhtiökokouksen ja hallituksen päätökset ja ohjeet.

Pankin toimitusjohtaja vastaa riskienhallinnan järjestämisestä. Organisaatiossa on riskienhallintatoimikunta, joka työjärjestyksensä mukaisesti valmistelee ja valvoo riskienhallinnan ohjeistusta ja sen noudattamista. Riskienhallinnan vastuu on päivittäisessä liiketoiminnassa kohdistettu luottoriskien osalta luottojohtajalle, taseriskien osalta tasehallintatoimikunnalle ja operatiivisten riskien osalta kunkin vastuualueen johtajalle. Tämä vastuujako on tehty riskienhallinnan kattavuuden varmistamiseksi sekä kaikkien oleellisten riskien tunnistamiseksi ja niiden yhteisvaikutusten toteamiseksi pankin toiminnan tulokseen ja omiin varoihin.

Luottoriskit

Vastapuoliriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei mahdollisesti kykene hoitamaan sitoumuksiaan pankille. Riskeistä keskeisin on luottotappioriski. (Muita esimerkkejä: takausriski, optio-, termiini-, koronvaihto-, muu johdannaisriski, maariski, pankkiriski, toimitusriski).

Tapiola Pankki on perustettu täydentämään LähiTapiola-ryhmän palveluvalikoimaa yksityissektorilla. Asiakskunta perustuu ryhmään keskittäneiden ja pankin tarjoamin mahdollisuuksien mukana tuleviin uusiin asiakkaisiin. Asiakskunta on kotitalouksia ja luotonannossa päätuote on asuntolainat. Kotitalouksien osuus lainakannasta oli tilikauden päättyessä 79,8 prosenttia.

Tarkoituksena ei ole tavoitella riskinotolla erityistä korkeaa taloudellista tulosta. Luottoriskiä ei lähtökohtaisesti oteta. Asiakkaan maksukyky ja taloudellisten puskureiden tulee turvata pankille vähäriskinen lainasalkku. Varovainen luototus perustuu asiakkaiden riskiluokitukseen, keskitettyyn luottopäätösprosessiin, varovaiseen vakuuspolitiikkaan ja turvallisiin luottovaltuuksiin.

Yksityishenkilöiden luototus ja luottojen pääomatarpeen määrittäminen perustuu pankin toiminnan alusta alkaen käytettyyn riskiluokitukseen. Riskiluokituksessa huomioidaan lainanottajan maksukyky ja taloudelliset puskurit. Luokitus on kummassakin perusteessa viisiluokkainen, joten riskiluokkia on matriisissa yhteensä 25. Kullekin matriisin solulle on määritetty riski-indeksi, arvot 1–25, joita käytetään raporteissa yhdisteltäessä riskiluokkia.

Säännönmukaisessa raportoinnissa käytetään kolmea riskiluokkaa. Kaikkein riskipitoisemmille luotoille on riskienhallintasuunnitelmassa säädetty suhteellinen maksimiraja.

Riskitaso

	31.12.2012		31.12.2011	
	milj. e	osuus, %	milj. e	osuus, %
Normaalia alhaisempi	748	45	488	33
Normaali	733	44	814	54
Normaalia korkeampi	192	11	200	13
Yhteensä	1 673	100	1 502	100

Turvaavan vakuusvaatimuksen lisäksi riskiluokituksessa arvioidaan mm. asiakkaan maksukyky mahdollisen korkotason nousun seurauksena. Johtoryhmä säätää luottojen hinnoittelun ohjeistusta riskienhallintapolitiikan ja yleisen markkinatilanteen mukaisesti.

Markkinariskit

Markkinariskinoton tavoitteena on kohtuullinen tuotto suhteessa riskeihin. Tapiola Pankin liiketoiminnan kannalta merkittävimmät riskit ovat taseen korkoriski ja likviditeettiriski, joille asetetaan turvaavat limiitit. Lisäksi erikseen seurataan treasuryn markkinariskejä tukkumarkkinatransaktioissa, suojaustoiminnassa ja kaupankäyntivarastossa syntyviä markkinariskejä.

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan sitä, että pankin tulos muuttuu korkotason muuttuessa epäedulliseen suuntaan (esim. juoksuaika-, viitekorko-, korontarkistusjaksoriski). Korkoriski mitataan sekä nykyarvoperusteisen kassavirtojen korkoriskinä että kahdentoista kuukauden tuloriskinä. Kummallekin riskille on asetettu limiitti suhteessa pankin omiin varoihin.

Rahoitusriski

Rahoitusriskiä syntyy saamisten ja velkojen maturiteetin poiketessa toisistaan (esim. maturiteetti-, likviditeetti-, maksuvalmiusriski). Rahoitusriskiä seurataan varainhankinnan ja sijoituksen maturiteettiluokittain. Kussakin seurattavassa maturiteettiluokassa mahdollinen alirahoitus saa olla enintään riskienhallintasuunnitelmassa säädetyn määrän suuruinen. Mikäli riskilimiitti ylittyy, voidaan vaje kattaa Finanssiryhmittymän sisäisillä rahoituslimiiteillä. Ryhmittymän sisäisten rahoituslimiittien on katettava syntynyt rahoitusvaje 100 prosenttisesti.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskiä hallitaan hallituksen hyväksymällä strategialla ja strategian varmistamistavalla jatkuvuussuunnitelmalla. Pankki ylläpitää riittävää likviditeettireserviä, joka kattaa äkilliset muutokset kassatilanteessa. Periaatteena on mitoitaa reservi siten, että sillä voidaan hallita vähintään kuukauden mittainen ennakoimaton markkinahäiriö. Pankin treasury hallinnoi likviditeettireserviä ja sijoittaa varat siten, että edellä mainittu tahtotila toteutuu. Strategian toteutusta seurataan ja testataan kuukausittaisin riskiraportoin. Testauksessa verrataan reservin riittävyyttä varainhankinnan häiriötilanteessa kahden erilaisen skenaarion perusteella.

Valuutariskit

Valuuttatoiminnalle on asetettu kokonais- ja valuuttakohdaiset limiitit. Pankilla ei ole ollut kaudella valuuttamääristä liiketoimintaa.

Hintariskit

Hintariskillä tarkoitetaan sijoitusten ja omistusten markkina-arvon kehittymiseen liittyviä riskejä. Korkosijoituksissa hintariski voi vaikuttaa luotto-, korko- tai spread-riskin muutoksien seurauksena sijoituksien käypään arvoon. Konsernin merkittävien hintariski muodostuu pääasiassa Pankin treasuryn hallinnoimista korkosijoituksista ja niihin sisältyvästä korkoriskistä. Sijoitusten tarkoituksena on toimia konsernin likviditeettireservinä. Riskienhallintasuunnitelmassa asetetut limiitit asettavat rajat sijoitustoiminnalle.

Tapiola Varainhoidon riskienhallinta

Tytäryhtiön riskienhallinnassa on noudatettu LähiTapiola-ryhmän ja pankin edellä kuvattuja periaatteita. Riskien kartoituksen, raportoinnin, pääomatarpeen arvioinnin ja jatkuvuussuunnittelun menettelyt ovat yhtenäiset pankki-konsernissa.

Tunnuslukujen laskentakaavat ja tunnuslukujen laskentaperiaatteet

1) Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

1.1 Liikevaihto =

Vahinkovakuutuksen liikevaihto:

- + Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
- + Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
- + Muut tuotot

1.2 Liikevoitto tai -tappio ja kokonaistulos

Vahinkovakuutusyhtiön tulosanalyysi

Vakuutusmaksutuotot

Korvauskulut

Liikekulut

Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonorotukset niiden oikaisut ja arvon muutokset

Muut tuotot ja kulut

Osuus osakkuusyritysten voitoista tai tappioista ¹⁾

Liikevoitto tai -tappio

Tasoitusmäärän muutos

Voitto tai tappio ennen satunnaisia eriä

Satunnaiset tuotot

Satunnaiset kulut

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tuloverot ja muut välittömät verot

Vähemmistöosuudet ¹⁾

Tilikauden voitto tai tappio

1) koskee konsernitilinpäätöstä

Kokonaistulos

+ Liikevoitto/-tappio

+/- Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonorotusrahaston muutos

1.3 A Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz'in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

1.3 B Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

- + Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa
- + Arvonmuutokset kirjanpidossa
- + Arvostuserojen muutos

1.4. Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyhtiöihin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöihin luetaan kiinteistösijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Sijoituksiin ei oteta mukaan sijoituksiin liittyvä kauppahintasaamisia ja -velkoja.

Sijoitusjakauma sisältää taseen sijoituksiin kuuluvat talletukset.

1.5 Kokonaispääoman tuotto prosentteina (käyvin arvoin) =

- ± Liikevoitto tai tappio
- + Korkokulut ja muut rahoituskulut
- + Perustekorkokulu
- ± Arvonorotusrahastoon/ käyvän arvon rahastoon kirjattu arvonorotus/peruutus
- ± Sijoitusten arvostuserojen muutos

_____ x 100
+Taseen loppusumma
± Sijoitusten arvostuserot

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvona.

Vahinkovakuutuksessa perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuutoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

1.6 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

2) Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

2.1 Vakuutusmaksutulo =

Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

2.2 Vahinkosuhde – prosentteina =

Korvauskulut

_____ x 100

Vakuutusmaksutuotot

Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina =

Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)

_____ x 100

Vakuutusmaksutuotot

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen

Riskisuhde – prosentteina =

Korvauskulut ilman korvaustoiminnan hoitokuluja

_____ x 100

Vakuutusmaksutuotot

2.3 Liikekulusuhde prosentteina =

Liikekulut

_____ x 100

Vakuutusmaksutuotot

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen

Toimintakulusuhde – prosentteina =

Liikekulut + korvaustoiminnan hoitokulut

_____ x 100

Vakuutusmaksutuotot

2.4 Yhdistetty kulusuhde prosentteina =

+ Vahinkosuhde

+ Liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua) =

+ Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua)

+ Liikekulusuhde

2.5 Toimintapääoma tilinpäätöksen

mukaisessa valuutassa =

+ Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen

+ Tilinpäätössiirtojen kertymä

± Sijoitusten arvostuserot

± Laskennalliset verovelat

+ Pääomalainat (Vakuutusvalvontaviraston luvalla)

- Aineettomat hyödykkeet

± Muut laissa säädetyt erät

2.6 Toimintapääoma-aste tai -suhde

Toimintapääoman määrä suhteessa sen vähimmäismäärään

Toimintapääoman vähimmäismäärä määritetään

vakuutusyhtiölaissa. Vakuutusyhtiön toimintapääoman on

ylitettävä tämä määrä.

2.7 Tasoitusmäärä tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa

2.8 Vakavaraisuuspääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa =

+Toimintapääoma

+Tasoitusmäärä

+ Vähemmistöosuus ¹⁾

1) koskee konsernitilinpäätöstä

2.9 Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuvasta =

Vakavaraisuuspääoma

_____ x 100

Vakuutustekninen vastuuvastu – Tasoitusmäärä

Vakuutustekninen vastuuvastu lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

2.10 Vastuunkantokyky prosentteina =

Vakavaraisuuspääoma

_____ x 100

Vakuutusmaksutuotot 12 kuukaudelta

Vakuutusmaksutuotot lasketaan kahdeltatoista edeltävältä kuukaudelta jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

3) Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

3.1 Kulu-tuotto -suhde =

Hallintokulut + Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä + Liiketoiminnan muut kulut

Korkokate + Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista

+ Nettopalkkiotuotot + Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot + Suojauslaskennan nettotulos + Sijoituskiinteistöjen nettotuotot + Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

+ Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TULOSLASKELMA

1.1.2012 - 31.12.2012

1.1.2011 - 31.12.2011

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA

Vakuutusmaksutuotot							
Vakuutusmaksutulot	1	726 723 888,67			712 348 801,53		
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-27 804 114,94</u>	698 919 773,73		<u>-40 968 989,89</u>	671 379 811,64	
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-8 922 713,00			-2 388 241,00		
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-144 396,00</u>	<u>-9 067 109,00</u>	689 852 664,73	<u>-1 725 609,00</u>	<u>-4 113 850,00</u>	667 265 961,64
Korvauskulut							
Maksetut korvaukset		-535 817 219,87			-532 734 011,31		
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>35 441 018,20</u>	-500 376 201,67		<u>45 791 219,90</u>	-486 942 791,41	
Korvausvastuun muutos		8 471 135,00			-159 953 504,00		
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-20 420 525,00</u>	<u>-11 949 390,00</u>	-512 325 591,67	<u>2 181 082,00</u>	<u>-157 772 422,00</u>	-644 715 213,41
Liikekulut	3			<u>-176 020 264,03</u>			<u>-171 835 746,92</u>
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta				1 506 809,03			-149 284 998,69
Tasoitusmäärän muutos				<u>-79 493 000,00</u>			<u>75 544 000,00</u>
Vakuutustekninen kate	2			<u>-77 986 190,97</u>			<u>-73 740 998,69</u>

MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA

Vakuutustekninen kate				-77 986 190,97			-73 740 998,69
Sijoitustoiminnan tuotot	4	222 227 634,41			211 600 974,33		
Sijoitustoiminnan kulut	4	-72 584 179,34			-108 416 336,09		
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	4	<u>-5 947 613,35</u>	143 695 841,72		<u>-100 000,00</u>	103 084 638,24	
Muut tuotot	4						
Muut			23 669 544,54			22 925 751,68	
Muut kulut	4						
Muut			-25 814 808,69			-22 442 734,46	
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta							
Tilikauden vero		-13 583 824,94			-6 385 205,86		
Aikaisempien tilikausien verot		<u>698 359,84</u>	-12 885 465,10		<u>1 646 352,48</u>	-4 738 853,38	
Voitto varsinaisesta toiminnasta			50 678 921,50			25 087 803,39	
Voitto satunnaisten erien jälkeen			50 678 921,50			25 087 803,39	
Tilinpäätössiirrot							
Poistoeron muutos			<u>-708 539,64</u>			<u>50 877,46</u>	
Tilikauden voitto			<u>49 970 381,86</u>			<u>25 138 680,85</u>	

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

T A S E

31.12.2012

31.12.2011

V a s t a a v a a

Aineettomat hyödykkeet									
Muut pitkävaikutteiset menot	9			30 595 855,81				36 556 521,82	
Sijoitukset	5								
Kiinteistösijoitukset	6								
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		259 767 977,48				207 520 008,09			
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		144 071 377,18	403 839 354,66			120 942 083,20	328 462 091,29		
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrityksissä	7								
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		109 652 323,50				114 443 923,50			
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		10 157 144,00				11 800 000,00			
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä		109 538,04	119 919 005,54			109 538,04	126 353 461,54		
Muut sijoitukset									
Osakkeet ja osuudet		1 167 019 731,31				643 221 138,37			
Rahoitusmarkkinavälineet		1 369 143 289,31				1 220 309 417,70			
Kiinnelainasaamiset		123 407 348,95				124 983 800,64			
Muut lainasaamiset	8	92 970 017,65				104 654 261,43			
Talletukset		3 232 932,84	2 755 773 320,06			11 300 000,00	2 104 468 618,14		
Jälleenvakuutustalletesaamiset			717 155,84	3 280 248 836,10			700 669,28	2 559 984 840,25	
Saamiset	15								
Ensivakuutustoiminnasta									
Vakuutuksenottajilta			156 963 366,86				118 540 591,81		
Jälleenvakuutustoiminnasta			25 462 511,06				12 544 835,51		
Muut saamiset			48 784 690,61	231 210 568,53			47 937 927,42	179 023 354,74	
Muu omaisuus									
Aineelliset hyödykkeet									
Koneet ja kalusto	9	9 728 674,95				7 246 390,06			
Muut aineelliset hyödykkeet		1 596 265,73	11 324 940,68			2 433 594,18	9 679 984,24		
Rahat ja pankkisaamiset			120 247 123,35				47 832 230,53		
Muu omaisuus			3 020 812,65	134 592 876,68			1 168 772,06	58 680 986,83	
Siirtosaamiset									
Korot ja vuokrat			30 346 686,62				29 161 785,94		
Muut siirtosaamiset			8 131 172,84	38 477 859,46			8 786 608,78	37 948 394,72	
Vastaavaa yhteensä				3 715 125 996,58				2 872 194 098,36	
V a s t a t t a v a a									
Oma pääoma	10								
Pohjarahasto			8 641 380,35				6 875 407,12		
Takuupääoma			0,00				1 765 973,23		
Arvonkorotusrahas			218 348,97				322 108,19		
Muut rahastot			757 280 738,91				600 591 207,19		
Tilikauden voitto			49 970 381,86	816 110 850,09			25 138 680,85	634 693 376,58	
Tilinpäätössiirtojen kertymä	11								
Poistoero				2 644 006,73				1 935 467,09	
Vakuutustekninen vastuuvélka									
Vakuutusmaksuvastuu		287 509 255,00				221 516 482,00			
Jälleenvakuuttajien osuus		-3 699 516,00	283 809 739,00			-3 843 912,00	217 672 570,00		
Korvausvastuu	12	1 934 220 393,00				1 539 922 231,00			
Jälleenvakuuttajien osuus		-39 036 998,00	1 895 183 395,00			-53 194 390,00	1 486 727 841,00		
Tasotusmäärä			616 012 000,00	2 795 005 134,00			456 419 000,00	2 160 819 411,00	
Pakolliset varaukset									
Muut pakolliset varaukset	13			2 746 595,79				3 731 598,20	
Jälleenvakuutustallettevelat									
				1 952,33				1 876,37	
Velat	15								
Ensivakuutustoiminnasta			15 531 165,21				13 464 174,51		
Jälleenvakuutustoiminnasta			5 149 706,64				2 125 445,94		
Muut velat			50 511 024,39	71 191 896,24			32 617 201,99	48 206 822,44	
Siirtovelat	15								
				27 425 561,40				22 805 546,68	
Vastattavaa yhteensä				3 715 125 996,58				2 872 194 098,36	

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

Epäsuora rahoituslaskelma

2012

2011

Liiketoiminnan rahavirta

Voitto varsinaisesta toiminnasta/voitto
ennen satunnaisia eriä

50 678 921,50

25 087 803,39

Oikaisut

Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos

634 185 723,00

86 342 272,00

Sulautumisen osuus

-533 676 224,00

Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset

-20 436 900,52

-7 001 245,04

Pakollisten varausten muutos

-985 002,41

236 089,08

Suunnitelman mukaiset poistot

18 444 510,11

11 633 267,77

Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua

-103 759,22

0,00

Muut oikaisut

-29 867 466,95

-3 249 463,94

Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta

118 239 801,51

113 048 723,26

Käyttöpääoman muutos:

Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten

lisäys (-)/vähennys (+)

-52 716 678,53

-9 751 796,82

Sulautumisen osuus

48 862 615,58

Lyhytaikaisten korottomien velkojen

lisäys (+)/vähennys (-)

27 605 088,52

-7 977 644,22

Sulautumisen osuus

-22 367 991,44

Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja

119 622 835,64

95 319 282,22

Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan
rahoituskuluista

-5 830 705,21

-6 754 153,97

Rahavirta ennen satunnaisia eriä

113 792 130,43

88 565 128,25

Liiketoiminnan rahavirta

113 792 130,43

88 565 128,25

Investointien rahavirta

Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)

-701 757 888,07

-105 880 412,56

Sulautumisen osuus

620 482 635,42

Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)

35 698 172,16

10 003 617,91

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä

muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)

-14 049 972,43

-9 367 811,59

Sulautumisen osuus

5 474 028,86

Investointien rahavirta

-54 153 024,06

-105 244 606,24

Rahoituksen rahavirta

Takuupääoman takaisinmaksu

-1 765 973,23

Maksetut osingot/takuupääoman korot ja

muu voitonjako

-137 298,66

-253 098,66

Rahoituksen rahavirta

-1 903 271,89

-253 098,66

Rahavarojen muutos

57 735 834,48

-16 932 576,65

Rahavarat tilikauden alussa

47 832 230,53

64 764 807,18

Rahavarat tilikauden lopussa

120 247 123,35

47 832 230,53

Sulautumisen osuus

-14 679 058,34

105 568 065,01

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TULOSLASKELMAN LIITTEET

	2012	2011
1. Vakuutusmaksutulo		
Ensivakuutus		
Kotimaasta	680 269 426,48	665 328 037,28
Jälleenvakuutus	46 454 462,19	47 020 764,25
Vakuutusmaksutulo ennen	726 723 888,67	712 348 801,53
jälleenvakuuttajien osuutta		

1.1. Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät

Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	6 063 040,51	4 954 936,40
Jakojärjestelmämaksut	37 379 735,62	39 342 625,06
Vakuutusmaksuvero	109 725 689,30	109 557 891,44
Palosuojelumaksu	1 706 744,27	1 711 090,15
Liikenneturvallisuusmaksu	1 334 891,00	1 463 116,66
Työsuojelumaksu	2 358 507,00	2 153 547,00
Yhteensä	158 568 607,70	159 183 206,71

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TULOSLASKELMAN LIITTEET

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälle- vakuuttajien palkkioita ja voitto- osuuksia	Jälle- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekni- nen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Lakisääteinen tapaturma	2012	135 004 464,74	126 583 398,74	-125 603 838,94	-19 538 297,91	-285 794,00	-18 844 532,11
	2011	121 043 159,73	121 093 837,73	-158 994 320,54	-19 181 306,74	-282 975,60	-57 364 765,15
	2010	109 308 682,76	109 208 440,76	-130 313 424,44	-20 031 171,20	-428 081,80	-41 564 236,69
Muu tapaturma ja sairaus	2012	67 742 108,91	67 744 341,91	-51 563 063,32	-17 360 159,31	-110 211,03	-1 289 091,75
	2011	67 041 499,63	65 778 045,63	-48 988 732,29	-17 024 604,25	-40 114,56	-275 405,47
	2010	63 409 818,98	60 897 395,98	-47 301 976,43	-17 366 187,67	-39 989,30	-3 810 757,42
Moottorijoneuvon vastuu	2012	134 367 007,72	136 123 556,72	-78 915 902,93	-34 017 773,09	-452 837,04	22 737 043,66
	2011	139 173 540,62	141 066 428,62	-162 468 501,60	-33 349 900,66	-228 439,43	-54 980 413,07
	2010	141 769 640,70	141 981 304,70	-129 457 290,33	-34 193 877,91	595 506,20	-21 074 357,33
Maa-ajoneuvot	2012	120 714 959,67	120 308 481,67	-81 632 228,43	-27 686 947,54	-934 833,97	10 054 471,73
	2011	119 377 658,94	119 290 369,94	-81 696 331,23	-27 169 317,71	595 634,73	11 020 355,73
	2010	120 970 010,01	120 730 269,01	-77 183 218,69	-27 821 689,07	84 818,22	15 810 179,47
Alukset, ilma-alukset	2012	8 635 795,96	8 910 475,96	-2 859 061,82	-2 248 099,56	-287 975,72	3 515 338,86
raiteilla liikk. kalusto	2011	9 546 437,82	9 512 237,82	-5 410 954,48	-2 213 423,65	-267 404,88	1 620 454,81
ja kuljetus	2010	9 199 243,96	8 888 853,96	-4 493 765,01	-2 331 952,47	-320 048,88	1 743 087,60
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2012	163 501 037,04	161 536 820,04	-116 582 462,12	-49 267 501,57	-1 985 909,30	-6 299 052,95
	2011	159 359 448,11	156 396 514,11	-157 875 204,61	-48 247 664,81	13 067 736,03	-36 658 619,28
	2010	152 844 467,32	151 426 627,32	-169 283 062,36	-48 360 253,58	22 440 592,87	-43 776 095,76
Vastuu	2012	27 017 358,29	27 005 470,29	-22 162 403,28	-6 145 787,16	1 241 241,99	-61 478,16
	2011	27 185 307,31	27 351 095,31	-19 671 288,23	-6 014 637,44	-3 879 757,21	-2 214 587,57
	2010	27 100 536,28	26 980 097,28	-20 225 660,19	-6 252 243,39	-2 285 904,22	-1 783 710,52
Luotto ja takaus	2012	2 336 427,37	2 531 534,37	-101 132,93	-256 781,04	-710 327,68	1 463 292,72
	2011	2 646 110,87	2 586 170,87	182 786,37	-252 332,15	-767 870,34	1 748 754,75
	2010	2 676 500,73	2 984 351,71	478 939,24	-272 881,07	-667 807,94	2 522 601,94
Oikeusturva	2012	10 842 478,97	10 548 610,97	-8 149 513,71	-3 179 650,22	0,00	-780 552,96
	2011	10 280 819,04	10 369 150,04	-10 686 013,31	-3 115 746,12	0,00	-3 432 609,39
	2010	10 454 682,45	10 220 800,45	-9 151 882,98	-3 142 922,87	0,00	-2 074 005,40
Muut	2012	10 107 787,81	10 104 829,81	1 694 456,17	-2 231 672,11	-8 101 401,65	1 466 212,22
	2011	9 674 055,21	9 609 454,21	-16 117 168,59	-2 193 169,29	1 907 530,67	-6 793 353,00
	2010	8 967 543,31	8 824 920,31	-12 597 233,11	-2 268 331,85	960 419,20	-5 080 225,46
Ensivakuutus yhteensä	2012	680 269 426,48	671 397 520,48	-485 875 151,31	-161 932 669,51	-11 628 048,40	11 961 651,26
	2011	665 328 037,28	663 053 304,28	-661 725 728,51	-158 762 102,83	10 104 339,41	-147 330 187,65
	2010	646 701 126,50	642 143 061,48	-599 528 574,31	-162 041 511,09	20 339 504,35	-99 087 519,57
Jälleenvakuutus	2012	46 454 462,19	46 403 655,19	-41 470 933,46	-16 576 423,23	1 188 859,27	-10 454 842,23
	2011	47 020 764,25	46 907 256,25	-30 961 786,80	-16 057 755,33	-1 842 525,16	-1 954 811,04
	2010	45 214 472,94	45 443 698,96	-34 631 284,12	-14 580 740,71	4 374 442,92	606 117,05
Yhteensä	2012	726 723 888,67	717 801 175,67	-527 346 084,77	-178 509 092,74	-10 439 189,13	1 506 809,03
	2011	712 348 801,53	709 960 560,53	-692 687 515,31	-174 819 858,16	8 261 814,25	-149 284 998,69
	2010	691 915 599,44	687 586 760,44	-634 159 858,43	-176 622 251,80	24 713 947,27	-98 481 402,52
Yhteistakuuerän muutos	2012						0,00
	2011						0,00
	2010						-629 290,00
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut	2012						0,00
	2011						0,00
	2010						9 007 891,00
Tasoisuudsmäärän muutos	2012						-79 493 000,00
	2011						75 544 000,00
	2010						25 305 000,00
Vakuutus- tekni- nen kate	2012						-77 986 190,97
	2011						-73 740 998,69
	2010						-64 797 801,52

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TULOSLASKELMAN LIITTEET

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

	2012	2011
3.1. Kokonaisliikekulut toiminnoittain		
Maksetut korvaukset	50 602 198,58	47 501 915,31
Liikekulut	176 020 264,03	171 835 746,92
Sijoitustoiminnan hoitokulut	5 692 962,19	5 833 500,98
Muut kulut	25 814 808,69	22 442 734,46
<i>Yhteensä</i>	<u>258 130 233,49</u>	<u>247 613 897,67</u>
3.2. Tuloslaskelman erä liikekulut		
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	23 941 168,64	24 212 823,99
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	12 314 163,78	11 461 326,44
Muut vakuutusten hankintamenot	58 064 297,76	55 499 394,85
	<u>94 319 630,18</u>	<u>91 173 545,28</u>
Vakuutusten hoitokulut	56 216 495,48	57 123 763,95
Hallintokulut	27 972 967,08	26 522 548,93
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-2 488 828,71	-2 984 111,24
<i>Yhteensä</i>	<u>176 020 264,03</u>	<u>171 835 746,92</u>
3.3. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot		
3.3.1. Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	77 214 820,90	76 939 815,73
Eläkekulut	19 129 119,31	16 860 360,72
Muut henkilösivukulut	4 480 867,45	4 768 855,85
<i>Yhteensä</i>	<u>100 824 807,66</u>	<u>98 569 032,30</u>
3.3.2. Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset		
Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja		
Palkat ja palkkiot	326 579,00	246 037,00
Eläkesitoumukset		Toimitusjohtajan eläkeikä/eroamisikä on 63 vuotta ja sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan
Annetut rahalainat ja niiden ehdot		Ei annettu rahalainoja
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset		Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	953 788,00	1 844 433,00
Eläkesitoumukset		Yhtiön toimsuhteessa oleville hallituksen jäsenille ja varajäsenille on eläkeiäksi sovittu 60-63 vuotta.
Annetut rahalainat ja niiden ehdot		Ei annettu rahalainoja
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset		Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia
Hallintoneuvosto		
Palkat ja palkkiot	132 950,00	82 070,00
Eläkesitoumukset		Ei eläkesitoumuksia.
Annetut rahalainat ja niiden ehdot		Ei annettu rahalainoja
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset		Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia
3.3.3. Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana		
Konttorihenkilöstö	1 303	1 370
Myyntihenkilöstö	623	674
3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltynä toimeksiantoryhmittäin		
Tilintarkastus	183 329,04	71 945,20
Tilintarkastuslain 1§:n 1:n momentin 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	3 784,10	7 749,00
Veroneuvonta	11 001,43	9 465,90
Muut palvelut	24 141,49	0,00
<i>Yhteensä</i>	<u>222 256,06</u>	<u>89 160,10</u>

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TULOSLASKELMAN LIITTEET

2012

2011

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot

Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin				
Osinkotuotot	239 348,24		1 224 754,43	
Korkotuotot	575 554,66		1 090 352,71	
Muut tuotot	1 102 014,71	1 916 917,61	927 915,52	3 243 022,66
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyrityksiin				
Osinkotuotot	500 000,00	500 000,00	100 000,00	100 000,00
Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin				
Korkotuotot	6 849 076,84		7 119 651,50	
Muut tuotot	871 068,76	7 720 145,60	422 861,11	7 542 512,61
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin				
Korkotuotot	56 120,93		96 812,66	
Muut tuotot	30 537 527,17	30 593 648,10	28 737 221,13	28 834 033,79
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	31 737 439,62		22 616 257,64	
Korkotuotot	53 619 665,86		61 165 345,31	
Muut tuotot	1 683 133,98	87 040 239,46	3 102 799,57	86 884 402,52
Yhteensä		127 770 950,77		126 603 971,58
Arvon alentumisten palautukset		40 000 579,22		36 107 220,21
Myyntivoitot		54 456 104,42		48 889 782,54
Yhteensä		222 227 634,41		211 600 974,33

Sijoitustoiminnan kulut

Kulut kiinteistösijoituksista				
Saman konsernin yritykset	-15 979 571,46		-14 134 002,90	
Muut yritykset	-16 557 941,53	-32 537 512,99	-14 981 738,05	-29 115 740,95
Kulut muista sijoituksista		-5 978 814,48		-7 765 595,15
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Saman konsernin yritykset	-7 360,63		-24 269,47	
Muut yritykset	244 299,11	236 938,48	-2 721 201,35	-2 745 470,82
Yhteensä		-38 279 388,99		-39 626 806,92
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-13 615 989,39		-29 205 975,17	
Rakennusten suunnitelmapoistot	-1 930 868,70	-15 546 858,09	-697 389,37	-29 903 364,54
Myyntitappiot		-18 757 932,26		-38 886 164,63
Yhteensä		-72 584 179,34		-108 416 336,09
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonnkorotuksia ja niiden oikaisua		149 643 455,07		103 184 638,24
Sijoitusten arvonnkorotuksen oikaisu	-5 947 613,35	-5 947 613,35	-100 000,00	-100 000,00
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa		143 695 841,72		103 084 638,24

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot

Palvelumyynti yhteistoimintayhtiöille	23 644 843,38	22 916 622,49
Muut muut tuotot	24 701,16	9 129,19
Yhteensä	23 669 544,54	22 925 751,68

Muut kulut

Palvelumyynnin kulut	-23 476 393,67	-22 473 362,58
Henkilöstörahasiirto	-2 337 879,76	31 026,67
Muut muut kulut	-535,26	-398,55
Yhteensä	-25 814 808,69	-22 442 734,46

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TASEEN LIITTEET 31.12.2012

5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2012	2012	2012	2011	2011	2011
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösisioitukset						
Kiinteistöt	53 723 735,91	53 750 225,51	92 589 772,14	44 905 688,02	44 932 177,62	80 790 947,79
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	119 165 060,37	126 793 179,32	174 233 894,10	79 667 663,61	93 815 264,95	127 419 421,94
Kiinteistöosakkeet omistusyhteyksyrityksissä	5 209 495,95	5 209 495,95	5 211 373,40	1 408 496,12	1 408 496,12	1 386 853,10
Muut kiinteistöosakkeet	71 594 136,10	74 015 076,70	110 940 976,44	65 411 238,63	67 364 069,40	99 654 890,25
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	144 071 377,18	144 071 377,18	144 071 377,18	120 942 083,20	120 942 083,20	120 942 083,20
	393 763 805,51	403 839 354,66	527 047 393,26	312 335 169,58	328 462 091,29	430 194 196,28
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	109 652 323,50	109 652 323,50	109 652 323,50	114 443 923,50	114 443 923,50	114 443 923,50
Rahoitusmarkkinavälineet	300 000,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00
Lainasaamiset	9 857 144,00	9 857 144,00	9 857 144,00	11 500 000,00	11 500 000,00	11 500 000,00
	119 809 467,50	119 809 467,50	119 809 467,50	126 243 923,50	126 243 923,50	126 243 923,50
Sijoitukset omistusyhteyksyrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	109 538,04	109 538,04	109 538,04	109 538,04	109 538,04	109 538,04
	109 538,04	109 538,04	109 538,04	109 538,04	109 538,04	109 538,04
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	1 167 019 731,31	1 167 019 731,31	1 357 813 631,45	643 221 138,37	643 221 138,37	741 237 578,56
Rahoitusmarkkinavälineet	1 369 143 289,31	1 369 143 289,31	1 466 842 815,81	1 220 309 417,70	1 220 309 417,70	1 273 547 234,85
Kiinnelainasaamiset	123 407 348,95	123 407 348,95	123 407 348,95	124 983 800,64	124 983 800,64	124 983 800,64
Muut lainasaamiset	92 970 017,65	92 970 017,65	92 970 017,65	104 654 261,43	104 654 261,43	104 654 261,43
Talletukset	3 232 932,84	3 232 932,84	3 232 932,84	11 300 000,00	11 300 000,00	11 300 000,00
	2 755 773 320,06	2 755 773 320,06	3 044 266 746,70	2 104 468 618,14	2 104 468 618,14	2 255 722 875,48
Jälleenvakuutustallettasaamiset						
	717 155,84	717 155,84	717 155,84	700 669,28	700 669,28	700 669,28
	3 270 173 286,95	3 280 248 836,10	3 691 950 301,34	2 543 857 918,54	2 559 984 840,25	2 812 971 202,58

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TASEEN LIITTEET 31.12.2012

5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintameno erotusta

	2012	2011
	-3 058 252,22	706 698,25
Kirjanpitoarvo sisältää		
Tuloutettuja arvonnkorotuksia	11 039 978,10	14 417 446,39
Muita arvonnkorotuksia	814 999,31	1 709 475,32
	11 854 977,41	16 126 921,71
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)	411 701 465,24	252 986 362,33
5.2 Ei-suojaaavien johdannaisten arvostusero	871 911,38	392 140,74

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TASEEN LIITTEET 31.12.2012

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:	2012 Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	2012 Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	2012 Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä
Hankintameno 1.1.	225 365 391,71	120 942 083,20	0,00
Lisäykset	9 420 896,61	9 055 000,00	0,00
Lisäys, sulautuminen	76 099 098,39	24 511 864,37	0,00
Vähennykset	-5 839 964,03	-10 437 570,39	0,00
Hankintameno 31.12.	305 045 422,68	144 071 377,18	0,00
Kertyneet poistot 1.1.	-13 477 112,11		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	324 263,56		
Lisäys, sulautuminen	-6 773 113,83		
Tilikauden poistot	-1 644 295,84		
Kertyneet poistot 31.12.	-21 570 258,22		
Arvon alentumiset 1.1.	-20 495 193,22		
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	1 013 202,22		
Tilikauden arvonalentumiset	-3 361 000,00		
Lisäys, sulautuminen	-13 279 173,39		
Arvon alentumisten palautukset	560 000,00		
Arvon alentumiset 31.12.	-35 562 164,39		
Arvonkorotukset 1.1.	16 126 921,71		
Lisäys, sulautuminen	1 779 428,26		
Vähennykset	-6 051 372,56		
Arvonkorotukset 31.12.	11 854 977,41		
Kirjanpitoarvo 31.12.	259 767 977,48	144 071 377,18	0,00

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:

	2012
Jäljellä oleva hankintameno	44 781 987,12
Kirjanpitoarvo	44 962 020,55
Käypä arvo	61 699 227,15

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TASEEN LIITTEET 31.12.2012

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä

	2012	2011
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	118 431 733,26	96 339 545,26
Lisäykset	0,00	22 668 298,00
Vähennykset	-8 779 409,76	-576 110,00
Hankintameno 31.12.	<u>109 652 323,50</u>	<u>118 431 733,26</u>
Arvon alentumiset 1.1.	-3 987 809,76	-4 281 890,76
Arvon alentumisten palautukset	3 987 809,76	294 081,00
Arvon alentumiset 31.12.	<u>0,00</u>	<u>-3 987 809,76</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>109 652 323,50</u></u>	<u><u>114 443 923,50</u></u>
 Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä		
Hankintameno 1.1.	109 538,04	109 538,04
Hankintameno 31.12.	<u>109 538,04</u>	<u>109 538,04</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>109 538,04</u></u>	<u><u>109 538,04</u></u>
 Yhteensä	<u><u>109 761 861,54</u></u>	<u><u>114 553 461,54</u></u>

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TASEEN LIITTEET 31.12.2012

7.1. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä

Osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Aura-Karelia Oy	Espoo	100,00	252 165,23	-36 384,10
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	Tampere	67,41 ¹⁾	31 753 701,42	1 701 197,98
Kestap Ky	Espoo	100,00	9 286,29	-488,83
Omre Oy	Espoo	100,00	8 771,42	-491,86
Tapiola Pankki Oy	Espoo	73,17	117 212 721,19	6 515 601,70
Tapiola Safety Oy	Espoo	100,00	8 293,40	-494,40
Tapiolan Revontuli Oy	Espoo	100,00	38 874,22	-228,50
Tieto-Tapiola Oy	Espoo	51,11	1 161 084,38	201 702,74
Tietotyö Oy	Espoo	100,00	1 221 597,77	4 938,49
Yhteensä			151 666 495,32	8 385 353,22

1) Osuus takuupääomasta

7.2. Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä

Osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Kiinteistö-Tapiola Oy	Espoo	50,00	3 666 320,15	1 018 581,15
Oirabi Oy	Espoo	50,00	8 956,28	-490,90
Vakuutusneuvonta Aura	Espoo	33,33	11 600,44	-476,85
Vakuutusneuvonta Pohja	Espoo	33,33	11 543,45	-477,17
Yhteensä			3 698 420,32	1 017 136,23

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

7.3 TASEEN LIITETIETO 31.12.2012

MUUT SIIJOITUKSET

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Amer- Sports Oyj	0,41	494 166,00	3 174 307,47	5 559 367,50	Suomi
Fortum Oyj	0,04	345 432,00	3 346 353,58	4 887 862,80	Suomi
Ilkka-Yhtymä Oyj	0,98	252 786,00	966 633,00	1 533 329,52	Suomi
KCI Konecranes Oyj	0,26	165 000,00	2 838 344,65	4 215 750,00	Suomi
Kesko Oyj	0,19	190 700,00	4 723 639,00	4 723 639,00	Suomi
Kone Oyj	0,04	115 000,00	2 549 344,69	6 417 000,00	Suomi
Lassila & Tikanoja Oyj	1,21	470 278,00	2 650 971,44	5 474 035,92	Suomi
Nokian Renkaat Oyj	0,10	136 300,00	1 092 457,08	4 102 630,00	Suomi
Panostaja	1,30	674 000,00	438 100,00	545 940,00	Suomi
Raisio Oyj	0,12	200 000,00	215 390,53	620 000,00	Suomi
Stockmann Oyj	0,24	173 039,00	2 353 330,40	2 353 330,40	Suomi
Vacon Oyj	0,53	81 800,00	572 600,00	3 288 360,00	Suomi
Vaisala Oyj	1,12	204 700,00	3 254 730,00	3 254 730,00	Suomi
Wulff-Yhtiöt Oyj	4,30	283 900,00	502 503,00	502 503,00	Suomi
Muut		35 700,00	0,00	17 850,00	Suomi
Yhteensä		3 822 801,00	28 678 704,84	47 496 328,14	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Artul Holding Oy	7,15	59 000,00	24 752,16	434 759,35	Suomi
Autovahinkokeskus Oy	18,83	1 356,00	570 157,07	570 157,07	Suomi
Fingrid Oyj	1,50	50,00	1 681 879,27	1 681 879,27	Suomi
Henkivakuutusosakeyhtiö Duo	19,97	59 900,00	3 294 500,00	3 294 500,00	Suomi
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola	98,74	627 000,00	31 632 354,09	31 632 354,09	Suomi
LokalTapiola Sydysten	100,00	290,00	2 900 000,00	2 900 000,00	Suomi
LähiTapiola Etelä-Pohjanmaa	100,00	10,00	1 000 000,00	1 000 000,00	Suomi
LähiTapiola Kainuu-Koillismaa	100,00	220,00	2 200 000,00	2 200 000,00	Suomi
LähiTapiola Keski-Suomi	100,00	7,00	700 000,00	700 000,00	Suomi
LähiTapiola Lappi	100,00	260,00	2 600 000,00	2 600 000,00	Suomi
LähiTapiola Loimi-Häme	100,00	200,00	2 000 000,00	2 000 000,00	Suomi
LähiTapiola Savo-Karjala	100,00	220,00	2 200 000,00	2 200 000,00	Suomi
LähiTapiola Uusimaa	100,00	250,00	2 500 000,00	2 500 000,00	Suomi
LähiTapiola Vellamo	100,00	10,00	1 008 000,00	1 008 000,00	Suomi
Rederiaktiebolaget Eckerö 1 sid.	1,69	33 920,00	866 291,25	1 696 000,00	Suomi
Satel Oy	12,62	625,00	1 708 789,33	3 093 750,00	Suomi
Sato Oyj	2,46	1 252 470,00	6 746 015,74	13 877 367,60	Suomi
Seligson & Co Oyj	15,13	190 525,00	1 232 220,92	1 809 987,50	Suomi
Muut		461 062,00	2 282 600,30	2 488 867,46	Suomi
Yhteensä		2 687 375,00	67 147 560,13	77 687 622,34	
Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut					
ABB	0,01	250 000,00	3 686 148,42	3 882 952,29	Sveitsi
AMEC	0,14	410 000,00	4 189 215,37	5 038 965,81	Iso-Britannia
Adidas	0,05	95 000,00	4 760 151,94	6 396 350,00	Saksa
Atlas Copco	0,03	220 000,00	3 924 408,92	4 570 729,43	Ruotsi
BASF	0,01	60 000,00	3 931 042,40	4 269 000,00	Saksa
Bayer	0,01	75 000,00	4 083 146,85	5 391 750,00	Saksa
Carl Zeiss Meditec	0,26	214 618,00	2 117 786,16	4 667 941,50	Saksa
Carrefour	0,03	245 000,00	4 245 019,09	4 739 525,00	Ranska
DNB	0,03	546 310,00	3 920 015,32	5 233 894,10	Norja
Danaher	0,01	95 000,00	4 024 935,58	4 024 935,58	Islanti
Deckers Outdoor	0,18	65 000,00	1 941 891,09	1 983 894,19	Yhdysvallat
Diageo	0,01	230 000,00	3 271 084,71	5 036 270,06	Iso-Britannia
Eaton Corp	0,02	112 000,00	3 926 304,82	4 599 181,45	Yhdysvallat
Ekornes	0,69	252 770,00	3 181 854,99	3 181 854,99	Norja
Hennes & Mauritz	0,01	185 000,00	2 392 556,78	4 839 489,63	Ruotsi
Inmarsat	0,15	650 000,00	4 519 812,66	4 655 373,12	Iso-Britannia
International Business Machines	0,00	25 000,00	3 629 490,68	3 629 490,68	Yhdysvallat
Kabel Deutschland Holding	0,07	60 000,00	2 452 610,53	3 394 200,00	Saksa
Life Technologies	0,08	130 000,00	4 699 520,61	4 830 907,99	Yhdysvallat
Mednax	0,15	75 000,00	3 358 887,36	4 520 236,47	Yhdysvallat
National Grid	0,02	600 000,00	3 954 946,95	5 168 484,25	Iso-Britannia
Nestle	0,00	120 000,00	5 019 499,50	5 924 453,28	Sveitsi
Pepco Holdings	0,17	380 000,00	5 647 870,24	5 647 870,24	Yhdysvallat
PepsiCo	0,01	102 000,00	5 088 345,44	5 290 177,35	Yhdysvallat
Reed Elsevier	0,10	740 000,00	5 932 842,40	8 276 900,00	Alankomaat
SAP	0,01	75 000,00	2 389 791,80	4 551 750,00	Saksa
SCA	0,05	315 000,00	3 192 041,59	5 175 367,05	Ruotsi
SES	0,07	240 000,00	4 286 918,04	5 209 200,00	Luxemburg
SKF	0,06	260 000,00	4 749 595,89	4 944 302,03	Ruotsi
Sanofi-Aventis	0,01	85 500,00	5 511 564,47	6 103 845,00	Ranska
Software	0,16	140 000,00	4 494 700,00	4 494 700,00	Saksa
Stada Arzneimittel	0,42	249 000,00	5 655 410,63	6 078 090,00	Saksa
Subsea 7	0,08	297 000,00	4 219 487,78	5 339 153,27	Iso-Britannia
Syngenta	0,02	15 000,00	3 938 549,05	4 555 168,99	Sveitsi
Technip	0,06	65 000,00	3 409 432,86	5 644 600,00	Ranska
Telenor	0,02	370 000,00	4 348 468,46	5 649 469,95	Norja
TeliaSonera	0,03	1 090 000,00	5 327 195,50	5 602 600,00	Ruotsi
Teva Pharmaceutical Industries	0,02	180 000,00	5 094 133,70	5 094 133,70	Yhdysvallat
Thermo Fisher Scientific	0,03	103 000,00	3 502 316,54	4 979 035,93	Yhdysvallat
United Technologies	0,01	87 500,00	4 099 223,59	5 438 741,09	Yhdysvallat
VF	0,04	45 000,00	5 149 045,02	5 149 045,02	Yhdysvallat
Varian Medical Systems	0,11	117 000,00	5 617 760,98	6 228 649,39	Yhdysvallat
Vienna Insurance Group	0,10	130 464,00	5 049 817,31	5 267 484,00	Itävalta
Vinci	0,02	122 000,00	4 387 120,00	4 387 120,00	Ranska
Volkswagen	0,02	37 000,00	4 811 939,66	6 369 550,00	Saksa
WPP	0,04	520 000,00	4 238 661,70	5 658 130,13	Iso-Britannia
Waste Management	0,05	210 000,00	4 545 086,33	5 370 168,26	Yhdysvallat
eBay	0,01	180 000,00	3 559 175,54	6 957 394,27	Yhdysvallat
Muut		5,00	245 877,12	508 033,95	
Yhteensä		10 871 167,00	199 722 702,37	243 950 559,44	
Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
European Alliance Partners Company AG	9,52	7 047,00	595 792,99	736 078,80	Sveitsi
Sos International A/S	4,69	19,00	165 036,33	165 036,33	Tanska
Muut		318,00	7 950,00	806 448,00	
Yhteensä		7 384,00	768 779,32	1 707 563,13	

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Sijoitusrahastot					
Aktia Corporate Bond+ D		21 712 608,40		25 341 052,55	Suomi
Aktia Emerging Market Bond+ D		6 646 344,35		7 945 519,89	Suomi
Aktia Emerging Market Local Currency Bond+ B		4 593 888,04		5 458 911,89	Suomi
Aktia Inflation Bond+ D		7 952 191,52		9 007 924,04	Suomi
EQ EMERGING MARKETS CO B-1 K		5 751 960,49		7 069 915,40	Suomi
EQ EUROBOND-2 K		11 823 892,60		16 114 423,75	Suomi
EQ High Yield Bond 2 K		5 772 064,71		7 434 477,68	Suomi
Evli Alpha Bond IB		2 900 158,52		3 133 287,19	Suomi
Evli European High Yield B		10 736 932,21		15 631 042,58	Suomi
Evli European Investment Grade B		17 350 848,64		22 225 413,69	Suomi
FIM Brazil		2 269 542,96		2 951 285,44	Brasilia
FIM Korko Optimaattori K		7 088 627,58		8 324 901,67	Suomi
FIM RUSSIA		1 382 122,94		3 433 912,47	Suomi
Goldman Sachs High Yield-Euro Hedged Acc		6 048 895,76		6 923 847,16	Luxemburg
ICECAPITAL US Stock Index B		3 009 308,73		4 024 555,06	Suomi
Liongate Multi-Strategy Fund Segregated Portfolio		7 850 931,28		7 850 931,28	Irlandi
OP-High Yield A		10 790 881,79		12 093 313,79	Suomi
OP-Yrityslaina A		13 893 490,34		15 986 808,70	Suomi
Robeco Lux-o-rente I EUR		4 105 442,88		5 548 546,01	Luxemburg
Sydinvest Emerging Markets Bonds - EUR		2 049 727,52		3 723 571,43	Saksa
Tapiola Aasia-Tyynimeri		7 906 330,31		8 875 900,40	Suomi
Tapiola Eurooppa		25 100 000,00		26 257 110,48	Suomi
Tapiola High Yield		28 536 033,59		48 031 975,93	Suomi
Tapiola Hyvinvointi A		8 923 863,75		10 961 371,74	Suomi
Tapiola Infra A		14 116 842,76		14 116 842,76	Suomi
Tapiola Itä-Eurooppa		9 409 586,82		9 409 586,82	Suomi
Tapiola Japani		8 772 308,85		8 835 465,01	Suomi
Tapiola Kassakorko		15 206 803,90		15 247 313,44	Suomi
Tapiola Kasvu		5 765 033,34		5 784 398,39	Suomi
Tapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A		9 000 000,00		10 097 100,00	Suomi
Tapiola Kehittyvät Markkinat		12 738 992,11		24 670 609,74	Suomi
Tapiola Korkomaailma		14 450 000,00		14 821 814,06	Suomi
Tapiola Kuluttaja		7 501 882,81		10 455 143,24	Suomi
Tapiola Lyhytkorko		38 778 969,19		41 005 946,12	Suomi
Tapiola Osinko A		10 168 806,58		10 403 534,24	Suomi
Tapiola Pitkäkorko		112 649 117,88		120 670 147,59	Suomi
Tapiola Suoja		18 955 134,35		19 281 742,18	Suomi
Tapiola Suomi		9 850 000,00		10 336 313,05	Suomi
Tapiola USA		22 950 426,73		24 036 188,10	Suomi
Tapiola Yrityskorko		49 035 865,51		57 985 169,18	Suomi
Muut		416 140,58		780 251,91	
Yhteensä		583 962 000,32		682 287 566,05	
Pääomasijoitusrahastot					
AXA LBO Fund IV FCPR		4 239 000,00		6 635 224,08	Ranska
AXA LBO Fund IV Supplementary FCPR		1 501 200,00		2 000 003,12	Ranska
AXA LBO Fund V Core		3 932 149,64		3 932 149,64	Ranska
AXA Secondary Fund IV L.P.		4 139 285,52		5 883 818,40	Jersey
AXA Secondary Fund V L.P.		1 680 310,16		2 073 227,98	Jersey
Aberdeen European Shopping Property Fund		9 701 048,11		9 701 048,11	Luxemburg
Aberdeen Property Fund Finland I Ky		8 713 741,62		8 713 741,62	Suomi
Aberdeen Property Funds SICAV Pan-Nordic		6 736 301,30		6 736 301,30	Luxemburg
Altor Fund II (No. 1) Limited Partnership		4 156 767,31		5 231 098,38	Jersey
Altor Fund III		4 259 201,73		5 007 659,45	Jersey
Amanda III Eastern Private Equity L.P.		1 409 671,24		1 582 760,00	Suomi
Amanda V East L.P.		1 814 736,60		1 977 080,00	Suomi
Apax Europe VII - B, L.P.		8 215 906,92		9 465 947,16	Iso-Britannia
Apax VIII - A L.P.		600 000,00		600 000,00	Guernsey
Bowmark Capital Partners IV, L.P.		2 383 817,23		2 549 000,12	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe III, L.P.		2 107 618,52		2 244 274,00	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe IV F L.P.		4 410 175,85		5 030 338,00	Iso-Britannia
CBRE European Industrial Fund CV		6 302 300,00		6 302 300,00	Alankomaat
CapMan Hotels RE Ky		4 094 521,00		4 094 521,00	Suomi
CapMan RE II Ky		3 310 559,34		4 065 708,00	Suomi
CapMan Real Estate I Ky		1 272 500,00		1 328 898,00	Suomi
Capman Equity VII A L.P.		914 045,00		914 045,00	Guernsey
Capvis Equity III L.P.		1 869 882,00		1 869 882,00	Jersey
Charterhouse Capital Partners VIII LP No. 1.2		6 708 858,58		6 708 858,58	Iso-Britannia
European Added Value Fund, L.P.		5 865 723,67		5 865 723,67	Iso-Britannia
European Fund Investments II Limited Partnership		727 425,49		765 893,15	Iso-Britannia
Gresham 4A		3 586 603,36		3 586 603,36	Iso-Britannia
HealthCap IV Bis L.P.		965 804,12		1 207 841,30	Yhdysvallat
ICECAPITAL Housing Fund II Ky		5 814 598,60		5 814 598,60	Suomi
ICG Europe Fund V		2 548 778,47		2 548 778,47	Jersey
Indigo Capital V L.P.		4 354 907,00		4 354 907,00	Iso-Britannia
Industri Kapital 2000 Limited Partnership XI		569 152,18		569 152,18	Jersey
Industri Kapital 2004 Limited Partnership III		1 803 291,00		1 803 291,00	Jersey
Industri Kapital 2007 Limited Partnership III		6 405 287,59		6 783 837,44	Jersey
Lindsay Goldberg III L.P.		5 775 679,10		5 775 679,10	Yhdysvallat
MB Equity Fund III Ky		2 461 346,73		3 020 811,00	Suomi
MB Equity Fund IV Ky		2 018 071,00		2 018 071,00	Suomi
MGP Europe Fund III		9 382 813,99		9 382 813,99	Iso-Britannia
Mezzvest III, L.P.		4 034 505,16		4 064 289,30	Jersey
Nexit INFOCOM II L.P.		2 650 427,46		2 650 427,46	Guernsey
Nordic Mezzanine Fund III Limited Partnership		2 314 552,81		2 314 552,81	Iso-Britannia
PBW II Real Estate Fund S.A.		6 321 708,47		6 321 708,47	Luxemburg
Partners Group Secondary 2004 L.P.		670 042,57		670 042,57	Yhdysvallat
Partners Group U.S. Venture 2004, L.P.		2 638 431,86		2 638 431,86	Yhdysvallat
Real Estate Fund of Funds II Ky		3 817 692,41		3 969 152,55	Suomi
Rockspring PanEuropean Limited Partnership		5 131 078,00		5 131 078,00	Iso-Britannia
TPG Partners VI, LP		11 611 510,50		12 578 280,28	Yhdysvallat
Tapiola KR I Ky		25 371 006,90		25 371 006,90	Suomi
Tapiola KR III Ky		38 957 441,81		38 957 441,81	Suomi
Tapiola KR IV Ky		9 228 336,39		11 492 317,39	Suomi
The Fourth Cinven Fund (No. 4) Limited		8 253 935,91		9 345 134,13	Iso-Britannia
The Triton Fund III L.P.		6 133 693,00		7 017 215,00	Jersey
Top Tier Venture Capital III, L.P.		2 391 748,64		2 425 374,22	Yhdysvallat
Top Tier Venture Capital IV, L.P.		2 701 877,31		3 277 949,83	Yhdysvallat
TuuliTapiola Ky		2 162 500,00		2 162 500,00	Suomi
Muut		5 596 414,73		6 151 204,57	
Yhteensä		286 739 984,34		304 683 992,35	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä		17 388 727,00	1 167 019 731,32	1 357 813 631,45	

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TASEEN LIITTEET 31.12.2012

8. Muut sijoitukset

	2012	2011
8.1. Muut lainasaamiset erittely vakuuden mukaan:		
Pankkitakaus	42 338,00	17 913,00
Muu vakuus	3 325 061,41	5 146 047,05
Jäljellä oleva hankintameno	3 367 399,41	5 163 960,05
Ei vakuudelliset jäljellä oleva hankintameno yhteensä	89 602 618,24	99 490 301,38
	<u>92 970 017,65</u>	<u>104 654 261,43</u>
8.2. Pääomalainojen yhteismäärä		
Muut lainasaamiset	57 006 394,39	55 412 028,19
Jäljellä oleva hankintameno	<u>57 006 394,39</u>	<u>55 412 028,19</u>

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TASEEN LIITTEET 31.12.2012

2012

2012

9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	Aineettomat oikeudet ja pitkä- vaikutteiset menot	Kalusto
Hankintameno 1.1.	71 028 874,06	48 422 576,02
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-6 712 918,64	0,00
Lisäykset	5 546 312,16	4 874 980,87
Lisäys, sulautuminen	19 684 769,35	7 283 079,52
Vähennykset	0,00	-846 771,36
Hankintameno 31.12.	<u>89 547 036,93</u>	<u>59 733 865,05</u>
Kertyneet poistot 1.1.	-34 472 352,24	-41 176 185,96
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	6 712 918,64	0,00
Lisäys, sulautuminen	-17 496 755,74	-6 010 354,51
Tilikauden poistot	-13 694 991,78	-2 818 649,63
Kertyneet poistot 31.12.	<u>-58 951 181,12</u>	<u>-50 005 190,10</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>30 595 855,81</u></u>	<u><u>9 728 674,95</u></u>

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TASEEN LIITTEET 31.12.2012

10.1. Oman pääoman muutokset

	1.1.2012	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2012
Pohjarahasto	6 875 407,12	1 765 973,23	0,00	8 641 380,35
Takuupääoma	1 765 973,23	0,00	-1 765 973,23	0,00
Arvonkorotusrahasto	322 108,19	0,00	-103 759,22	218 348,97
Varmuusrahasto	600 539 007,19	158 354 504,95	-1 765 973,23	757 127 538,91
Käyttörahasto	52 200,00	150 000,00	-49 000,00	153 200,00
Tilikauden voitto	25 138 680,85	49 970 381,86	-25 138 680,85	49 970 381,86
Oman pääoman muutokset yhteensä	634 693 376,58	210 240 860,04	-28 823 386,53	816 110 850,09

10.2. Arvonkorotusrahaston erittely

Käyttöomaisuuden arvonkorotukset	218 348,97
Yhteensä	218 348,97

10.3. Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

Tilikauden voitto	49 970 381,86
+ Muu vapaa oma pääoma	
Varmuusrahasto	757 127 538,91
Käyttörahasto	153 200,00
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	807 251 120,77

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TASEEN LIITTEET 31.12.2012

2012

2011

11. Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Poistoero 1.1.	1 935 467,09	1 986 344,55
Lisäykset	739 572,67	0,00
Vähennykset	-31 033,03	-50 877,46
Poistoero 31.12.	<u>2 644 006,73</u>	<u>1 935 467,09</u>

Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä

<u>2 644 006,73</u>	<u>1 935 467,09</u>
---------------------	---------------------

12. Korvausvastuu

Korvausvastuusta vähennetyt riidattomat regressisaamiset
Lakisääteinen tapaturma

<u>29 758 698,00</u>	<u>25 271 171,00</u>
----------------------	----------------------

13. Muut pakolliset varaukset

Keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus
Työttömyysturvan omavastuuvaraus

2 192 835,20	3 109 522,20
553 760,59	622 076,00
<u>2 746 595,79</u>	<u>3 731 598,20</u>

14. Laskennalliset verovelat

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen jaksotuserojen ja muiden väliaikaisten erojen perusteella laskettu verovelka

199 674,83	410 055,59
------------	------------

Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

6 125 000,00	12 372 500,00
<u>6 324 674,83</u>	<u>12 782 555,59</u>

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TASEEN LIITTEET 31.12.2012

2012

2011

15. Saamiset ja velat

15.1 Saamisten erittely

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Muut saamiset

4 374 091,20

543 344,64

4 374 091,20

543 344,64

Saamiset omistusyhteisyrittäjä

Muut saamiset

0,00

253,80

0,00

253,80

15.2. Velkojen erittely

Velat saman konsernin yrityksille

Ostovelat

190 481,40

710 242,00

Muut velat

1 839 005,57

1 485 581,06

2 029 486,97

2 195 823,06

15.3 Siirtovelkojen erittely

Velat henkilöstölle

22 832 253,27

19 274 313,30

Muut siirtovelat

4 593 308,13

3 531 233,38

27 425 561,40

22 805 546,68

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TASEEN LIITTEET 31.12.2012

16. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2012	2012	2011	2011
16.1. Vakuudet	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä
Omien velkojen vakuudeksi				
Pantit, johdannaissopimusten vakuudeksi	0,00	0,00	1 601 693,42	0,00
Takaukset, jälleenvakuutusliike	0,00	0,00	0,00	0,00
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>1 601 693,42</u>	<u>0,00</u>

16.2. Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut

Johdannaissopimukset	2012	2011
Korkojohdannaiset		
<i>Optiosopimukset, avoimet</i>		
Ostetut		
Kohde-etuus	-158 542,23	-841 123,33
Käypä arvo	1 697,81	156 062,68
<i>Koronvaihtosopimukset</i>		
Kohde-etuus	2 000 000,00	2 000 000,00
Käypä arvo	467 347,82	293 876,95
Valuuttajohdannaiset		
<i>Termiini- ja futuurisopimukset, avoimet</i>		
Kohde-etuus	19 718 265,34	0,00
Käypä arvo	430 759,95	0,00
Leasingvastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	1 056 215,28	124 960,63
Seuraavina vuosina maksettava määrä	84 830,19	98 877,65
	<u>1 141 045,47</u>	<u>223 838,28</u>
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	4 568 703,55	5 802 362,47
Seuraavina vuosina maksettava määrä	11 763 677,98	12 793 988,82
	<u>16 332 381,53</u>	<u>18 596 351,29</u>
Arvonlisäverovastuut		
<i>Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin liittyen</i>		
Konserniyritykset	239 856,87	162 226,57
Osakkuusyritykset	-65 900,89	-139 758,31
Yhteistoimintayritykset	2 481 013,11	-422 660,06
	<u>2 654 969,09</u>	<u>-400 191,80</u>
<i>Arvonlisäverolain 33§:n mukainen vähennysten palautusvelvollisuus</i>	<u>483 943,00</u>	<u>80 178,58</u>
<i>Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu - 10 v. tarkistuskausi</i>	<u>428 634,22</u>	<u>0,00</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	10 222 693,74	0,00
Merkintäsitoumukset	136 723 585,74	104 798 994,17
Myönnettyt limiitit	30 000 000,00	30 000 000,00
	<u>176 946 279,48</u>	<u>134 798 994,17</u>

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ**TASEEN LIITTEET****31.12.2012****17. Lähipiirilainat (VYL 8 luku 11 §)**

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö konserniin kuuluville yrityksille ja osakkuusyrityksille myönnetyt lainat yhteensä 231 005 535,06 euroa.

Laina-aika on pääsääntöisesti 10 - 40 vuotta ja lainan korko on pääsääntöisesti kiinteä.

17.1 Lähipiiriliiketoimet (KPA 2 luku 7 b §)

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TASEEN LIITTEET 31.12.2012

18. Vakavaraisuutta koskevat liitetiedot

Toimintapääoma

	2012	2011
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	816 110 850,09	634 605 077,92
Tilinpäätössiirtojen kertymä	2 644 006,73	1 935 467,09
Omaisuuksien käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	412 573 376,62	253 378 503,07
Aineettomat hyödykkeet (-)	-30 595 855,81	-36 556 521,82
VYL 11 luvun 5§:n kohta 10	-18 708 000,00	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset		-
Muut erät	-6 374 998,16	-13 149 472,78
	<u>1 175 649 379,47</u>	<u>840 213 053,48</u>

VYL 11 luvun 7§:n toimintapääoman vähimmäismäärä	166 203 432,00	136 856 759,00
--	----------------	----------------

Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuovelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	616 012 000,00	456 419 000,00
---	----------------	----------------

Tasoitusmäärä suhteessa täyteen määräänsä %	67,0	68,3
---	------	------

Vastuunkantokyky prosentteina eli toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla oleviin vakuutusmaksutuottoihin 12 edeltävältä kuukaudelta (%) 1)

2012	210,9
2011	194,3
2010	206,7
2009	203,6
2008	189,2

Vakavaraisuuspääoma prosentteina vakuutusteknisestä vastuvelasta eli toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla olevaan vakuutustekniseen vastuovelkaan vähennettynä tasoitusmäärällä (%) 1)

2012	82,2
2011	76,1
2010	87,9
2009	89,5
2008	84,0

1) Arvostuseroista on vähennetty verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana

M€

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TUNNUSLUVUT TILINPÄÄTÖS 2012

	2012	2011	2010	2009	2008
Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Liiketulos	143,1	-45,7	7,2	83,0	-52,8
Kokonaistulos	230,4	-52,5	51,6	149,1	-195,2
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina	8,0	3,4	5,4	7,2	-4,6
Kokonaispääoman tuotto prosentteina	8,8	-1,1	2,3	5,9	-6,6
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana ¹⁾	2 039	2 044	2 052	2 032	2 082
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna ¹⁾	1 567	1 551	1 548	1 504	1 557
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2012	2011	2010	2009	2008
Vakuutusmaksutulo	726,7	712,3	691,9	675,1	648,9
Vahinkosuhde ilman perustekorkokulua prosentteina	71,2	93,8	86,2	77,0	83,8
Vahinkosuhde prosentteina	74,3	96,6	88,8	79,5	86,2
Liikekulusuhde prosentteina	25,5	25,8	26,2	25,7	25,7
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua prosentteina	96,7	119,5	112,4	102,7	109,5
Yhdistetty kulusuhde prosentteina	99,8	122,4	115,0	105,2	111,9
Toimintapääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	1 175,6	840,2	824,0	759,8	650,2
VYL 11 luvun 7§:n toimintapääoman vähimmäismäärä	166,2	136,9	128,6	120,4	120,2
Toimintapääoma suhteessa minimimääräänsä	7,1	6,1	6,4	6,3	5,4
Tasotusmäärä tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	616,0	456,4	532,0	557,3	524,3
Vakavaraisuuspääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	1 791,7	1 296,6	1 355,9	1 317,0	1 174,5
Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuvelasta	82,2	76,1	87,9	89,5	84,0
Vastuunkantokyky prosentteina ²⁾	210,9	194,3	206,7	203,6	189,2

¹⁾ Henkilöstö on työsuhteessa Tapiola-ryhmän vahinko- ja henkivakuutusyhtiöihin.

²⁾ Vastuunkantokyky prosentteina vuosi 2012 on pro forma-luku

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

MUUT LIITETIEDOT

TULOSANALYYSI

1000 €

	2012	2011	Muutos	Muutos-%
Vakuutusmaksutuotot	689.853	667.266	22.587	3,4
Korvauskulut	-512.326	-644.715	132.390	-20,5
Liikekulut	-176.020	-171.836	-4.185	2,4
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut	.	.	.	.
Yhteistakuuerän muutos	.	.	.	.
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	1.507	-149.285	150.792	-101,0
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonorotukset ja niiden oikaisut	143.696	103.085	40.611	39,4
Muut tuotot ja kulut	-2.145	483	-2.628	-544,1
Liikevoitto / tappio	143.057	-45.717	188.775	412,9
Tasoitustamäärän muutos	-79.493	75.544	-155.037	-205,2
Voitto/ tappio ennen satunnaisia eriä	63.564	29.827	33.738	-113,1
Voitto/ tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	63.564	29.827	33.738	-113,1
Tilinpäätössiirrot	-709	51	-759	-1.492,6
Tuloverot ja muut välittömät verot	-12.885	-4.739	-8.147	171,9
Tilikauden voitto / tappio	49.970	25.139	24.832	98,8
Liikevoitto	143.057	-45.717	188.775	-412,9
Arvostuserojen muutos	87.340	-6.796	94.136	-1.385,2
Kokonaistulos	230.398	-52.514	282.912	-538,7

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin 1.1.-31.12.2012

	Sijoitusten nettotuotot käyvin arvoin ¹⁾	Sitoutunut pääoma ²⁾	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle				
	1-12/2012 milj. euroa	1-12/2012 milj. euroa	1-12/2012 %	1-12/2011 %	1-12/2010 %	1-12/2009 %	1-12/2008 %
Lainasaamiset ⁵⁾	3,9	117,6	3,3	3,9	3,5	4,2	1,3
Joukkovelkakirjalainat ³⁾	121,1	1 430,8	8,5	5,3	3,9	7,9	7,5
<i>* josta korkorahastoja</i>	13,7	111,9	12,3	3,9	6,7	19,4	-9,4
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ³⁾	1,5	76,6	1,9	2,1	1,1	2,4	3,0
<i>* josta korkorahastoja</i>	0,7	17,3	3,9	2,0	1,6	4,8	-0,4
Osakkeet ja osuudet	87,1	616,8	14,1	-2,7	13,0	19,7	-28,8
Kiinteistösijoitukset ^{4), 5)}	21,8	655,6	3,3	6,3	3,1	-1,8	-0,7
<i>* josta sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä</i>	4,4	129,2	3,4	6,7	-2,3	-12,3	-19,2
Muut sijoitukset							
Sijoitukset yhteensä	235,3	2 897,3	8,1	3,7	5,6	7,4	-4,5
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-4,3						
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	231,0	2 897,3	8,0	3,4	5,4	7,2	-4,6

1) Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoin = Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan ostojen/kulujen ja myyntien/tuottojen erotusta.

2) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.

3) Sisältää korkorahastojen tuotot

4) Sisältää kiinteistösijoituksiin tilastoitavien sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten tuotot

5) Kaikki lainat omille kiinteistöille ja rakennusaikaiset saamiset sisältyvät kiinteistösijoituksiin.

Sijoitusjakauma (käyvin arvoin)

	31.12.2012		31.12.2011		31.12.2010		31.12.2009		31.12.2008	
	milj. euroa	%	milj. euroa	%	milj. euroa	%	milj. euroa	%	milj. euroa	%
Lainasaamiset ^{1), 5)}	114,5	3,1	128,8	4,5	153,9	5,6	217,8	8,3	190,3	7,8
Joukkovelkakirjalainat ^{1), 2)}	1 866,7	50,2	1 378,0	48,5	1 294,2	47,4	1 137,8	43,5	1 077,2	44,1
<i>* sisältää korkorahastoja</i>	423,6	11,4	115,8	4,1	102,6	3,8	96,1	3,7	78,6	3,2
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1), 2), 3)}	109,5	2,9	65,5	2,3	33,4	1,2	62,6	2,4	116,5	4,8
<i>* sisältää korkorahastoja</i>	56,3	1,5	17,3	0,6	25,9	0,9	16,5	0,6	37,8	1,5
Osakkeet ja osuudet	832,6	22,4	593,3	20,9	622,6	22,8	607,0	23,2	523,0	21,4
Kiinteistösijoitukset ^{4), 5)}	796,2	21,4	673,7	23,7	625,9	22,9	591,7	22,6	537,2	22,0
<i>* sisältää sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä</i>	155,6	4,2	129,5	4,6	133,8	4,9	135,2	5,2	108,6	4,4
Sijoitukset yhteensä	3 719,5	100,0	2 839,2	100,0	2 730,0	100,0	2 616,9	100,0	2 444,2	100,0

JVK, modifioitu duraatio

4,04

1) Sisältää kertyneet korot

2) Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot muihin rahoitusmarkkinavälineisiin.

3) Sisältää taseen sijoituksiin kuuluvat talletukset

4) Sisältää niiden sijoitusrahastojen osuudet ja sijoitukset niihin rinnastettaviin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin.

5) Kaikki lainat omille kiinteistöille ja rakennusaikaiset saamiset sisältyvät kiinteistösijoituksiin.

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2008
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa
Suorat nettotuotot	87,9	85,6	67,6	72,5	115,7
Lainasaamiset	3,9	4,9	7,1	8,9	5,5
Joukkolainat	41,0	47,7	40,1	37,9	74,5
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	0,6	0,9	0,5	2,0	8,5
Osakkeet ja osuudet	28,0	19,5	8,0	12,8	16,1
Kiinteistösijoitukset	18,6	19,6	18,3	18,6	14,7
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-4,3	-7,1	-6,4	-7,6	-3,7
Arvonmuutokset kirjanpidossa ¹⁾	55,8	17,5	31,4	42,2	-96,9
Osakkeet ja osuudet	20,5	12,6	34,8	39,5	-81,3
Joukkolainat	29,4	-3,2	6,2	25,9	-0,4
Kiinteistösijoitukset	5,8	7,8	-9,0	-23,9	-10,3
Muut sijoitukset	0,1	0,3	-0,6	0,6	-4,9
Sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa	143,7	103,1	98,9	114,7	18,8
Arvostuserojen muutos ²⁾	87,3	-6,8	44,4	66,1	-142,5
Osakkeet ja osuudet	38,6	-48,1	34,0	46,7	-143,7
Joukkolainat	50,7	28,6	0,7	24,8	9,9
Kiinteistösijoitukset	-2,6	12,4	9,3	-5,3	-8,0
Muut sijoitukset	0,7	0,3	0,3	0,0	-0,7
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	231,0	96,3	143,3	180,8	-123,7
Johdannaisten osuus sijoitustoiminnan nettotuotoista	0,5	2,7	-6,3	-9,5	34,8

1) Myyntivoitot ja -tappiot sekä muut kirjanpidon arvonmuutokset

2) Taseen ulkopuoliset arvonmuutokset

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TULOSLASKELMA

Vakuutustekninen laskelma:

1.1.2012 - 31.12.2012

1.1.2011 - 31.12.2011

Vakuutusmaksutuotot

Vakuutusmaksutulo	1	726 732 788,60			712 362 208,20	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-27 804 114,94</u>	698 928 673,66		<u>-40 968 989,89</u>	671 393 218,31
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-8 922 713,00			-2 388 241,00	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-144 396,00</u>	<u>-9 067 109,00</u>	689 861 564,66	<u>-1 725 609,00</u>	<u>-4 113 850,00</u>

Korvauskulut

Maksetut korvaukset		-533 193 599,47			-530 050 720,84	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>35 441 018,20</u>	<u>-497 752 581,27</u>		<u>45 791 219,90</u>	<u>-484 259 500,94</u>
Korvausvastuun muutos		8 482 015,00			-160 023 184,00	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-20 420 525,00</u>	<u>-11 938 510,00</u>	-509 691 091,27	<u>2 181 082,00</u>	<u>-157 842 102,00</u>

Liikekulut

	3			-190 521 645,23		-177 993 196,08
--	---	--	--	-----------------	--	-----------------

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

				-10 351 171,84		-152 815 430,71
--	--	--	--	-----------------------	--	------------------------

Tasoitusmäärän muutos

				<u>-79 493 000,00</u>		<u>75 544 000,00</u>
--	--	--	--	-----------------------	--	----------------------

Vakuutustekninen kate

	2			-89 844 171,84		-77 271 430,71
--	---	--	--	-----------------------	--	-----------------------

Muu kuin vakuutustekninen laskelma:

Vahinkovakuutuksen tekninen kate				-89 844 171,84		-77 271 430,71
----------------------------------	--	--	--	-----------------------	--	-----------------------

Sijoitustoiminnan tuotot	4	221 665 145,20			207 743 418,69	
--------------------------	---	----------------	--	--	----------------	--

Sijoitustoiminnan kulut	4	-78 552 364,85			-112 643 928,72	
-------------------------	---	----------------	--	--	-----------------	--

Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	4	<u>-5 947 613,35</u>	137 165 167,00		<u>-100 000,00</u>	94 999 489,97
------------------------------------	---	----------------------	----------------	--	--------------------	---------------

Muut tuotot	4					
-------------	---	--	--	--	--	--

Muut			22 697 915,02			22 007 052,65
------	--	--	---------------	--	--	---------------

Muut kulut	4					
------------	---	--	--	--	--	--

Muut			-16 660 660,44			-13 052 328,96
------	--	--	----------------	--	--	----------------

Osuus osakkuusyritysten voitosta/tappiosta			547 321,94			1 305 094,50
--	--	--	------------	--	--	--------------

Eliminointierät	I		8 572 066,13			-2 059 498,04
-----------------	---	--	--------------	--	--	---------------

Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä

				62 477 637,81		25 928 379,41
--	--	--	--	----------------------	--	----------------------

Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan laskelma:

Korkotuotot	18		40 255 472,35			39 651 229,49
-------------	----	--	---------------	--	--	---------------

Leasingtoiminnan nettotuotot	19		419 749,99			360 770,92
------------------------------	----	--	------------	--	--	------------

Korkokulut	18		<u>-21 345 067,86</u>			<u>-22 224 073,73</u>
------------	----	--	-----------------------	--	--	-----------------------

Korkokate			19 330 154,48			17 787 926,68
------------------	--	--	----------------------	--	--	----------------------

Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	20		86 508,30			5 971,23
--	----	--	-----------	--	--	----------

Palkkiotuotot	21		32 416 097,82			38 135 884,35
---------------	----	--	---------------	--	--	---------------

Palkkiokulut	21		<u>-4 498 843,40</u>			<u>-9 570 347,32</u>
--------------	----	--	----------------------	--	--	----------------------

Arvopaperikaupan ja valuuttatoim. nettotuotot	22		56 983,44			38 461,69
---	----	--	-----------	--	--	-----------

Myytävikissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	23		184 197,14			2 287 074,42
--	----	--	------------	--	--	--------------

Liiketoiminnan muut tuotot	24		5 793 479,28			5 914 557,25
----------------------------	----	--	--------------	--	--	--------------

Hallintokulut

Henkilöstökulut						
-----------------	--	--	--	--	--	--

Palkat ja palkkiot			-10 572 221,44			-9 304 682,41
--------------------	--	--	----------------	--	--	---------------

Henkilösivukulut						
------------------	--	--	--	--	--	--

Eläkekulut		-2 221 162,01			-1 827 990,01	
------------	--	---------------	--	--	---------------	--

Muut henkilösivukulut		<u>-475 694,27</u>	<u>-2 696 856,28</u>		<u>-450 047,30</u>	<u>-2 278 037,31</u>
-----------------------	--	--------------------	----------------------	--	--------------------	----------------------

Muut hallintokulut			<u>-18 903 041,98</u>	-32 172 119,70		<u>-32 746 184,86</u>
--------------------	--	--	-----------------------	----------------	--	-----------------------

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja						
--	--	--	--	--	--	--

aineettomista hyödykkeistä	26		-2 596 771,42			-3 260 601,58
----------------------------	----	--	---------------	--	--	---------------

Liiketoiminnan muut kulut	25		-3 712 848,49			-3 555 322,52
---------------------------	----	--	---------------	--	--	---------------

Arvonalentumistappiot luotoista						
---------------------------------	--	--	--	--	--	--

ja muista sitoumuksista	27		-220 456,47			-133 467,91
-------------------------	----	--	-------------	--	--	-------------

Osuus osakkuusyritysten voitosta/tappiosta			-72 622,62			-324 167,82
--	--	--	------------	--	--	-------------

Eliminointierät	I		<u>-8 460 726,77</u>			<u>1 791 479,94</u>
-----------------	---	--	----------------------	--	--	---------------------

Liikevoitto/-tappio

				6 133 031,59		4 788 543,83
--	--	--	--	---------------------	--	---------------------

Vahinkovakuutuksen voitto/tappio ennen satunnaisia eriä				62 477 637,81		25 928 379,41
---	--	--	--	---------------	--	---------------

Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan liikevoitto/-tappio				<u>6 133 031,59</u>		<u>4 788 543,83</u>
---	--	--	--	---------------------	--	---------------------

Voitto/tappio ennen veroja				68 610 669,40		30 716 923,24
-----------------------------------	--	--	--	----------------------	--	----------------------

Tuloverot varsinaisesta toiminnasta						
-------------------------------------	--	--	--	--	--	--

Tilikauden vero		-13 884 884,81			-6 738 455,52	
-----------------	--	----------------	--	--	---------------	--

Aikaisempien tilikausien verot		701 588,96			1 705 126,16	
--------------------------------	--	------------	--	--	--------------	--

Laskennalliset verot		<u>-150 309,30</u>	-13 333 605,15		<u>463 412,39</u>	-4 569 916,97
----------------------	--	--------------------	----------------	--	-------------------	---------------

Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta			<u>-2 015 311,07</u>			<u>-633 998,21</u>
---------------------------------------	--	--	----------------------	--	--	--------------------

Tilikauden voitto/tappio				53 261 753,18		25 513 008,06
---------------------------------	--	--	--	----------------------	--	----------------------

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TASE		31.12.2012		31.12.2011
VASTAAVAA				
Vakuutustoiminnan varat:				
Aineettomat hyödykkeet	9			
Aineettomat oikeudet		2 386 941,29		2 976 208,87
Muut pitkävaikutteiset menot		<u>31 690 229,44</u>	34 077 170,73	<u>37 739 320,40</u>
Sijoitukset	5			
Kiinteistösijoitukset	6			
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		453 865 265,01		383 375 477,66
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä		<u>0,00</u>	453 865 265,01	<u>0,00</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrityksissä	7			
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		99 462 170,96		99 462 170,96
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		300 000,00		300 000,00
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä		1 872 425,98		1 842 054,24
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä		<u>0,00</u>	101 634 596,94	<u>0,00</u>
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet		1 167 245 903,24		648 342 961,69
Rahoitusmarkkinavälineet		1 369 143 289,31		1 220 309 417,70
Kiinnelainasaamiset		123 407 348,95		124 983 800,64
Muut lainasaamiset	8	92 970 017,65		104 654 261,43
Talletukset		3 232 932,84		14 739 417,65
Muut sijoitukset		<u>0,00</u>	2 755 999 491,99	<u>0,00</u>
Jälleenvakuutustallettesaamiset		<u>717 155,84</u>	3 312 216 509,77	<u>850 158,90</u>
Saamiset	15			
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta		156 963 366,86		118 540 591,81
Vakuutusedustajilta		<u>0,00</u>	156 963 366,86	<u>0,00</u>
Jälleenvakuutustoiminnasta			25 462 511,06	12 712 009,46
Muut saamiset		49 014 485,11		50 389 026,79
Laskennalliset verosaamiset	14	<u>1 843 756,35</u>	233 284 119,38	<u>1 930 779,51</u>
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	9	18 181 180,76		16 405 727,97
Muut aineelliset hyödykkeet		<u>1 771 941,93</u>	19 953 122,69	<u>2 626 771,83</u>
Rahat ja pankkisaamiset		126 945 967,98		54 688 290,11
Muu omaisuus		<u>3 020 812,65</u>	149 919 903,32	<u>1 168 772,06</u>
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat		30 381 795,63		29 167 514,15
Muut siirtosaamiset		<u>10 487 174,01</u>	40 868 969,64	<u>10 219 783,07</u>
Eliminointierät	II		<u>-139 845 655,04</u>	<u>-136 491 357,94</u>
Yhteensä		3 630 521 017,80		2 800 933 158,97
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan varat:				
Käteiset varat	46		91 227 592,96	0,00
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	30,44,45,46			
Valtion velkasitoumukset		27 838 493,50		54 989 223,96
Muut		<u>50 866 884,21</u>	78 705 377,71	<u>0,00</u>
Saamiset luottolaitoksilta	28,44,45,46			
Vaadittaessa maksettavat		27 755 636,99		72 613 298,53
Muut		<u>52 108 100,79</u>	79 863 737,78	<u>50 426 087,91</u>
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	29,44,45,46			
Vaadittaessa maksettavat		5 906 719,13		2 440 071,31
Muut		<u>1 665 364 594,50</u>	1 671 271 313,63	<u>1 497 936 686,92</u>
Leasingkohteet	31		9 597 262,24	7 975 442,48
Saamistodistukset	30,44,45,46			
Muilta		<u>91 565 746,88</u>	91 565 746,88	<u>226 377 736,34</u>
Osakkeet ja osuudet	32,46		8 622 628,28	7 392 643,91
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	32,46		1 852 276,66	1 924 899,28
Johdannaissopimukset	33		564 033,24	468 815,18
Aineettomat hyödykkeet	34,35		12 117 091,53	14 213 382,79
Aineelliset hyödykkeet	35			
Muut aineelliset hyödykkeet		<u>459 000,71</u>	459 000,71	<u>138 846,75</u>
Muut varat	36		7 508 206,27	3 520 533,04
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	37		4 570 991,80	3 719 378,84
Verosaamiset	38		1 372 000,00	1 251 950,00
Eliminointierät	II		<u>-813 226,95</u>	<u>-1 555 096,01</u>
Yhteensä		2 058 484 032,74		1 943 833 901,23
VASTAAVAA YHTEENSÄ		5 689 005 050,54		4 744 767 060,20

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TASE

VASTATTAVAA		31.12.2012		31.12.2011
Oma pääoma:	10			
Pohjarahasto		8 641 380,34		6 875 407,10
Takuupääoma		0,00		1 765 973,23
Arvonkorotusraho		277 670,38		381 429,60
Käyvän arvon rahasto		1 117 808,43		468 125,03
Muut rahastot		757 280 738,92		600 591 207,19
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus		1 719 739,36		2 682 451,62
Edellisten tilikausien tappio/voitto		-39 756 966,76		-39 763 090,59
Tilikauden voitto/tappio	53 261 753,18		25 513 008,06	
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus poistoeron ja vapaaehtoisten varauksen muutoksesta		962 712,26	54 224 465,44	783 504 836,11
				-368 203,38
				25 144 804,68
				598 146 307,86
Vähemmistöosuus		56 731 387,70		53 363 478,05
Vakuutustoiminnan velat:				
Vakuutustekninen vastuuvélka				
Vakuutusmaksuvastuu		287 509 255,00		221 516 482,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-3 699 516,00	283 809 739,00	-3 843 912,00
Korvausvastuu	12	1 934 220 393,00		1 543 268 827,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-39 036 998,00	1 895 183 395,00	-53 194 390,00
Tasotusmäärä		616 012 000,00		456 419 000,00
Yhteistakuuerä		0,00	2 795 005 134,00	0,00
				2 164 166 007,00
Pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset	13	3 132 071,03	3 132 071,03	4 117 073,44
Jälleenvakuutustallettevelat			1 952,33	15 952,78
Velat				
Ensivakuutustoiminnasta		2 042 150,47		1 961 237,51
Jälleenvakuutustoiminnasta		5 149 706,64		3 807 758,89
Lainat vakuutusyhtiöiltä		42 069 734,76		43 754 478,00
Muut velat		52 451 051,65		35 364 823,70
Laskennallinen verovelka	11/14	1 224 042,55	102 936 686,07	889 980,73
				85 778 278,83
Siirtovelat	15		45 083 042,25	41 372 073,07
Eliminointierät	II		-177 921,24	-710 242,00
Yhteensä		2 945 980 964,44		2 294 739 143,12
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan velat:				
Velat luottolaitoksille	44,45,46			
Vaadittaessa maksettavat			43 277 578,67	19 436 716,51
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	44,45,46			
Talletukset				
Vaadittaessa maksettavat		1 269 347 381,31		1 045 992 054,08
Muut		426 668 209,71	1 696 015 591,02	579 556 989,61
				1 625 549 043,69
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	39,44,45,46		131 724 663,44	115 848 231,97
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	40,45,46		548 622,61	440 633,18
Muut velat	41		44 022 895,36	37 555 244,16
Siirtovelat ja saadut ennakot	42		7 738 377,26	7 265 523,49
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	43,44,46		25 000 000,00	35 000 000,00
Verovelat			500 036,58	206 596,53
Eliminointierät	II		-46 039 902,65	-42 783 858,37
Yhteensä		1 902 787 862,29		1 798 518 131,16
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		5 689 005 050,54		4 744 767 060,20

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

	2012	2011
Epäsuora rahoituslaskelma		
Liiketoiminnan rahavirta - Vakuutustoiminta		
Vakuutustoiminnan voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta	49 115 886,96	21 206 239,91
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	630 839 127,00	86 411 952,00
Sulautumisen osuus	-533 676 224,00	
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	-17 074 146,48	-6 556 247,97
Pakollisten varausten muutos	-985 002,41	621 564,32
Pakollisen vastuuvajauksen muutos		
Suunnitelman mukaiset poistot	29 585 364,56	24 576 711,09
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-103 759,22	
Muut oikaisut	-29 402 437,87	1 713 095,76
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	128 298 808,54	127 973 315,11
Käyttö pääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-27 004 254,82	-9 608 534,49
Sulautumisen osuus	23 994 202,78	
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	5 934 569,49	-2 049 072,97
Sulautumisen osuus	-22 156 608,89	
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	109 066 717,10	116 315 707,65
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-2 426 968,72	-5 493 277,02
Maksetut välittömät verot	-5 765 039,33	-6 884 290,82
Liiketoiminnan rahavirta - Vakuutustoiminta	100 874 709,05	103 938 139,81
Liiketoiminnan rahavirta - Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta		
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan liikevoitto/-tappio	6 032 017,52	4 591 257,06
Oikaisut		
Poistot ja arvonalentumiset	2 596 771,42	3 260 601,58
Realisoitumattomat arvomuutokset	26 983,150	335 451,98
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	220 456,47	133 467,91
Muut oikaisut	72 622,62	-1 286 154,30
Oikaistu liikevoitto	8 948 851,18	7 034 624,24
Liiketoiminnan varojen ja velkojen muutos:		
Saamistodistukset (yli 3 kk)	76 015 368,20	-135 170 520,83
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-171 335 468,34	-148 947 284,15
Leasingkohteet	-1 621 819,76	-1 420 837,88
Osakkeet ja osuudet sekä johdannaisopimukset	-1 186 632,43	7 288 919,81
Muut varat sekä siirtosaamiset ja maksetut ennakot	-5 549 903,33	-544 420,13
Velat luottolaitoksille	23 840 862,16	19 421 062,11
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	66 309 759,53	184 641 954,56
Liikkeeseen lasketut velkakirjat ja johdannaisopimukset	16 082 149,44	62 618 157,64
Muut velat sekä siirtovelat ja saadut ennakot	7 754 541,61	15 633 512,25
Maksetut välittömät verot	989 114,64	-130 136,85
Liiketoiminnan rahavirta - Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta	20 246 822,90	10 425 030,77
Investointien rahavirta - Vakuutustoiminta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-658 905 122,81	-96 929 444,27
Sulautumisen osuus	576 450 104,26	
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	37 376 880,86	9 869 501,86
Vähennistöösuden lisäys/vähennys 1)	1 352 598,58	7 508 315,59
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-18 217 336,01	-17 152 005,21
Sulautumisen osuus	5 474 028,86	
Investointien rahavirta - Vakuutustoiminta	-56 468 846,26	-96 703 632,04
Investointien rahavirta - Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-912 428,29	-1 590 728,94
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin	-138 570,00	0,00
Investointien rahavirta - Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta	-1 050 998,29	-1 590 728,94
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot - vakuutustoiminta	14 929 341,35	
Lainojen takaisinmaksut - vakuutustoiminta		-5 051 828,46
Pitkäaikaisten lainojen nostot ja takaisinmaksut - luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta	-10 000 000,00	15 000 000,00
Oman pääoman lisäys/vähennys	133 262 064,91	-88 298,83
Sulautumisen osuus	-133 454 122,76	
Takuupääoman takaisinmaksu	-1 765 973,23	
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-49 000,00	-164 800,00
Rahoituksen rahavirta	2 922 310,27	9 695 072,71
Rahavarojen muutos	66 523 997,67	25 763 882,31
Vakuutustoiminnan rahavarat tilikauden alussa	13 656 833,85	34 234 948,94
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan rahavarat tilikauden alussa	212 078 386,44	165 736 389,04
Rahavarat tilikauden alussa	225 735 220,29	199 971 337,98
Vakuutustoiminnan rahavarat tilikauden lopussa	81 861 429,92	13 656 833,85
Sulautumisen osuus	-14 679 058,34	67 182 371,58
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan rahavarat tilikauden lopussa	225 076 846,38	212 078 386,44
Rahavarat tilikauden lopussa	292 259 217,96	225 735 220,29
Vakuutustoiminnan rahavarat =		
+ Rahat ja pankkisaamiset		
- Eliminointierä		
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan rahavarat =		
+ Käteiset varat		
+ Saamiset luottolaitoksilta		
+ Saamistodistukset (alle 3 kk)		

1) Osakkeiden myynneistä ja hankinnoista johtuvat muutokset

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

ELIMINOINTIERÄT

I TULOSLASKELMAN LIITETIETO

1.1.2012 - 31.12.2012

1.1.2011 - 31.12.2011

Vakuutustoiminta:

Maksetut korvaukset	331 156,63	409 298,18
Liikekulut	10 893 487,57	343 105,35
Sijoitustoiminnan tuotot	-1 970 272,44	-1 668 661,54
Sijoitustoiminnan kulut	2 705 916,98	3 406 474,06
Muut tuotot	-4 226 193,41	-4 089 207,42
Muut kulut	818 469,49	0,00
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta/tappiosta	19 501,31	-460 506,67
Yhteensä	8 572 066,13	-2 059 498,04

Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta:

Korkokulut	98 414,41	439 468,01
Palkkiotuotot	-14 329 524,03	-14 218 009,47
Palkkiokulut	1 149 368,02	970 321,20
Liiketoiminnan muut tuotot	-3 999 577,21	-4 193 153,73
Hallintokulut	7 379 930,51	18 207 947,37
Liiketoiminnan muut kulut	1 240 661,53	584 906,56
Yhteensä	-8 460 726,77	1 791 479,94

II TASEEN LIITETIETO

31.12.2012

31.12.2011

Vastaavaa

Vakuutustoiminta:

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	-93 209 314,00	-93 209 314,00
Rahoitusmarkkinavälineet saman konsernin yrityksissä	-300 000,00	-300 000,00
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	-497 390,76	-516 892,07
Muut saamiset	-461 331,54	-1 342 271,75
Rahat ja pankkisaamiset	-45 084 538,06	-41 031 456,26
Korot ja vuokrat	-3 951,29	-5 385,04
Muut siirtosaamiset	-289 129,39	-86 038,82
Yhteensä	-139 845 655,04	-136 491 357,94

Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta:

Aineettomat hyödykkeet	-734 353,34	-826 147,51
Muut varat	-78 873,61	-728 948,50
Yhteensä	-813 226,95	-1 555 096,01

Vastattavaa

Vakuutustoiminta:

Siirtovelat	-177 921,24	-710 242,00
Yhteensä	-177 921,24	-710 242,00

Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta:

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		
Vaadittaessa maksettavat	-45 084 538,06	-41 031 456,26
Muut velat	-362 283,91	-1 378 755,25
Siirtovelat ja saadut ennakot	-293 080,68	-73 646,86
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-300 000,00	-300 000,00
Yhteensä	-46 039 902,65	-42 783 858,37

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TULOSLASKELMAN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA

	2012	2011
1. Vakuutusmaksutulo		
Ensivakuutus		
Kotimaasta	680 269 426,48	665 328 037,28
ETA valtioista	0,00	0,00
Muista valtioista	0,00	0,00
Jälleenvakuutus	46 463 362,12	47 034 170,92
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	726 732 788,60	712 362 208,20

1.1. Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät

Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	6 063 040,51	4 954 936,40
Jakojärjestelmämaksut	37 379 735,62	39 342 625,06
Vakuutusmaksuvero	109 725 689,30	109 557 891,44
Palosuojelumaksu	1 706 744,27	1 711 090,15
Liikenneturvallisuusmaksu	1 334 891,00	1 463 116,66
Työsuojelumaksu	2 358 507,00	2 153 547,00
Yhteensä	158 568 607,70	159 183 206,71

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TULOSLASKELMAN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälle- vakuuttajien osuus	Vakuutustekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Lakisääteinen tapaturma	2012	135 004 464,74	126 583 398,74	-125 603 838,94	-19 955 833,34	-285 794,00	-19 262 067,54
	2011	121 043 159,73	121 093 837,73	-158 994 320,54	-19 868 393,34	-282 975,60	-58 051 851,75
	2010	109 308 682,76	109 208 440,76	-130 313 424,44	-20 379 692,33	-428 081,80	-41 912 757,82
Muu tapaturma ja sairaus	2012	67 742 108,91	67 744 341,91	-51 563 063,32	-17 731 147,70	-110 211,03	-1 660 080,14
	2011	67 041 499,63	65 778 045,63	-48 988 732,29	-17 634 436,40	-40 114,56	-885 237,62
	2010	63 409 818,98	60 897 395,98	-47 301 976,43	-17 668 340,91	-39 989,30	-4 112 910,66
Mootoriajoneuvon vastuu	2012	134 367 007,72	136 123 556,72	-78 915 902,93	-34 744 736,40	-452 837,04	22 010 080,35
	2011	139 173 540,62	141 066 428,62	-162 468 501,60	-34 544 515,31	-228 439,43	-56 175 027,72
	2010	141 769 640,70	141 981 304,70	-129 457 290,33	-34 788 815,11	595 506,20	-21 669 294,53
Maa-ajoneuvot	2012	120 714 959,67	120 308 481,67	-81 632 228,43	-28 278 620,45	-934 833,97	9 462 798,82
	2011	119 377 658,94	119 290 369,94	-81 696 331,23	-28 142 539,95	595 634,73	10 047 133,49
	2010	120 970 010,01	120 730 269,01	-77 183 218,69	-28 305 756,94	84 818,22	15 326 111,60
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2012	8 635 795,96	8 910 475,96	-2 859 061,82	-2 296 141,68	-287 975,72	3 467 296,74
	2011	9 546 437,82	9 512 237,82	-5 410 954,48	-2 292 709,89	-267 404,88	1 541 168,57
	2010	9 199 243,96	8 888 853,96	-4 493 765,01	-2 372 525,97	-320 048,88	1 702 514,10
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2012	163 501 037,04	161 536 820,04	-116 582 462,12	-50 320 353,14	-1 985 909,30	-7 351 904,52
	2011	159 359 448,11	156 396 514,11	-157 875 204,61	-49 975 926,84	13 067 736,03	-38 386 881,31
	2010	152 844 467,32	151 426 627,32	-169 283 062,36	-49 201 670,69	22 440 592,87	-44 617 512,87
Vastuu	2012	27 017 358,29	27 005 470,29	-22 162 403,28	-6 277 123,26	1 241 241,99	-192 814,26
	2011	27 185 307,31	27 351 095,31	-19 671 288,23	-6 230 085,58	-3 879 757,21	-2 430 035,71
	2010	27 100 536,28	26 980 097,28	-20 225 660,19	-6 361 025,79	-2 285 904,22	-1 892 492,92
Luotto ja takaus	2012	2 336 427,37	2 531 534,37	-101 132,93	-262 268,48	-710 327,68	1 457 805,28
	2011	2 646 110,87	2 586 170,87	182 786,37	-261 370,85	-767 870,34	1 739 716,05
	2010	2 676 500,73	2 984 351,71	478 939,24	-277 628,91	-667 807,94	2 517 854,10
Oikeusturva	2012	10 842 478,97	10 548 610,97	-8 149 513,71	-3 247 599,67	0,00	-848 502,41
	2011	10 280 819,04	10 369 150,04	-10 686 013,31	-3 227 354,13	0,00	-3 544 217,40
	2010	10 454 682,45	10 220 800,45	-9 151 882,98	-3 197 606,39	0,00	-2 128 688,92
Muut	2012	10 107 787,81	10 104 829,81	4 723 582,57	-2 279 363,17	-8 101 401,65	4 447 647,56
	2011	9 674 055,21	9 609 454,21	-12 932 237,64	-2 271 730,01	1 907 530,67	-3 686 982,77
	2010	8 967 543,31	8 824 920,31	-9 150 302,43	-2 307 798,42	960 419,20	-1 672 761,35
Ensivakuutus yhteensä	2012	680 269 426,48	671 397 520,48	-482 846 024,91	-165 393 187,29	-11 628 048,40	11 530 259,88
	2011	665 328 037,28	663 053 304,28	-658 540 797,56	-164 449 062,30	10 104 339,41	-149 832 216,17
	2010	646 701 126,50	642 143 061,48	-596 081 643,63	-164 860 861,47	20 339 504,35	-98 459 939,27
Jälleenvakuutus	2012	46 463 362,12	46 412 555,12	-41 534 425,23	-16 723 776,69	1 188 859,27	-10 656 787,53
	2011	47 034 170,92	46 920 662,92	-31 123 809,10	-16 185 139,67	-1 842 525,16	-2 230 811,01
	2010	45 251 491,69	45 480 717,71	-34 822 837,70	-14 675 336,28	4 375 047,62	357 591,35
Yhteensä	2012	726 732 788,60	717 810 075,60	-524 380 450,14	-182 116 963,98	-10 439 189,13	873 472,35
	2011	712 362 208,20	709 973 967,20	-689 664 606,66	-180 634 201,97	8 261 814,25	-152 063 027,19
	2010	691 952 618,19	687 623 779,19	-630 904 481,33	-179 536 197,75	24 714 551,97	-98 102 347,92
Yhteistakuuerän muutos	2012						0,00
	2011						0,00
	2010						-629 290,00
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut	2012						0,00
	2011						0,00
	2010						9 007 891,00
Tasotusmäärän muutos	2012						-79 493 000,00
	2011						75 544 000,00
	2010						25 305 000,00
Vakuutus- tekni- nen kate	2012						-78 619 527,65
	2011						-76 519 027,19
	2010						-64 418 746,92
Eliminointierät	2012			-331 156,63	-10 893 487,57		-11 224 644,20
	2011			-409 298,18	-343 105,35		-752 403,53
	2010			-382 809,24	2 140 844,43		1 758 035,19
Vakuutustekninen kate tuloslaskelmassa	2012						-89 844 171,84
	2011						-77 271 430,71
	2010						-62 660 711,74

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TULOSLASKELMAN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1. Kokonaisliikekulut toiminnoittain	2012	2012	2012	2011	2011	2011
	Konserni	Eliminointierät	Tuloslaskelma	Konserni	Eliminointierät	Tuloslaskelma
Maksetut korvaukset	47 573 072,18	331 156,63	47 904 228,81	44 342 183,14	409 298,18	44 751 481,32
Liikekulut	179 628 157,66	10 893 487,57	190 521 645,23	177 650 090,73	343 105,35	177 993 196,08
Sijoitustoiminnan hoitokulut	5 962 249,22	18 174,97	5 980 424,19	6 238 590,31	27 614,16	6 266 204,47
Muut kulut	15 842 190,95	818 469,49	16 660 660,44	13 052 328,96	0,00	13 052 328,96
Yhteensä	249 005 670,01	12 061 288,66	261 066 958,67	241 283 193,14	780 017,69	242 063 210,83

3.2. Tuloslaskelman erä liikekulut

Vakuutusten hankintamenot						
Ensivakuutuksen palkkiot	23 941 168,64	0,00	23 941 168,64	24 212 823,99	0,00	24 212 823,99
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	12 316 249,33	0,00	12 316 249,33	11 463 591,65	0,00	11 463 591,65
Muut vakuutusten hankintamenot	59 113 928,20	1 293 881,59	60 407 809,79	56 618 143,78	1 704 252,15	58 322 395,93
	95 371 346,17	1 293 881,59	96 665 227,76	92 294 559,42	1 704 252,15	93 998 811,57
Vakuutusten hoitokulut	57 930 810,27	12 860 372,36	70 791 182,63	47 185 953,00	12 531 742,78	59 717 695,78
Hallintokulut	27 220 194,43	-1 666 130,88	25 554 063,55	40 879 262,37	-15 671 905,42	25 207 356,95
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-2 488 828,71	0,00	-2 488 828,71	-2 984 111,24	0,00	-2 984 111,24
Yhteensä	178 033 522,16	12 488 123,07	190 521 645,23	177 375 663,55	-1 435 910,49	175 939 753,06

3.3. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1. Henkilöstökulut	2012	2011
Palkat ja palkkiot	170 920 221,97	201 832 742,08
Eläkekulut	22 764 814,99	22 309 657,70
Muut henkilösivukulut	5 139 934,08	6 062 856,43
Yhteensä	198 824 971,04	230 205 256,21

3.3.2. Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahallainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja		
Palkat ja palkkiot	479 264,00	414 914,00
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan eläkeikä/eroamisikä on 63 vuotta ja sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahallainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahallainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	953 788,00	1 844 433,00
Eläkesitoumukset	Yhtiön toimsuhteessa oleville hallituksen jäsenille ja varajäsenille on eläkeikäksi sovittu 60-63 vuotta.	
Annetut rahallainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahallainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto		
Palkat ja palkkiot	132 950,00	82 070,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia.	
Annetut rahallainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahallainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3. Henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana

Konttorihenkilöstö	1 599	1 775
Myyntihenkilöstö	623	674

3.4. Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

Tilintarkastus	183 329,04	74 813,56
Tilintarkastuslain 1§:n 1:n momentin		
2 kohdassa tarkoitettujen toimeksiantojen	3 784,10	7 749,00
Veroneuvonta	11 001,43	9 465,90
Muut palvelut	24 141,49	0,00
Yhteensä	222 256,06	92 028,46

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TULOSLASKELMAN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA

4.1. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

	2012		2011	
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin				
Osinkotuotot		239 348,24		224 754,43
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin				
Korkotuotot	56 120,93		173 872,54	
Muut tuotot	<u>36 158 367,38</u>	36 214 488,31	<u>34 094 619,00</u>	34 268 491,54
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	31 741 000,26		22 618 057,21	
Korkotuotot	53 664 270,88		61 186 410,83	
Muut tuotot	<u>1 700 372,73</u>	87 105 643,87	<u>3 206 636,88</u>	87 011 104,92
Yhteensä		123 559 480,42		121 504 350,89
Arvon alentumisten palautukset		40 000 579,22		35 825 596,81
Myyntivoitot		<u>56 134 813,12</u>		<u>48 755 666,49</u>
Yhteensä		219 694 872,76		206 085 614,19
Sisältää eliminointierät:				
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin				
Korkotuotot	97 037,15		400 522,38	
Muut tuotot	<u>1 102 014,71</u>	1 199 051,86	<u>927 915,52</u>	1 328 437,90
Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin				
Muut tuotot		<u>771 220,58</u>		<u>329 366,60</u>
Yhteensä		1 970 272,44		1 657 804,50
Sijoitustoiminnan tuotot tuloslaskelmassa		221 665 145,20		207 743 418,69

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TULOSLASKELMAN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA

4.2. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

	2012		2011	
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista				
Muut yritykset		-23 382 101,98		-20 696 070,67
Kulut muista sijoituksista		-6 798 292,03		-8 593 595,92
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Muut	-2 426 968,72	-2 426 968,72	-5 493 277,02	-5 493 277,02
Yhteensä		-32 607 362,73		-34 782 943,61
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-16 978 819,39		-29 169 348,84	
Rakennusten suunnitelmapoistot	-7 502 333,49	-24 481 152,88	-6 398 997,58	-35 568 346,42
Myyntitappiot		-18 757 932,26		-38 886 164,63
Yhteensä		-75 846 447,87		-109 237 454,66
Sisältää eliminointierät:				
Kulut kiinteistösijoituksista				
Muut yritykset		-18 174,97		-27 614,16
Kulut muista sijoituksista		-2 687 742,01		-3 378 859,90
Yhteensä		-2 705 916,98		-3 406 474,06
Sijoitustoiminnan kulut tuloslaskelmassa		-78 552 364,85		-112 643 928,72
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua		143 848 424,89		96 848 159,53
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu		-5 947 613,35		-100 000,00
Sijoitustoiminnan nettotuotto		137 900 811,54		96 748 159,53
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa		137 165 167,00		94 999 489,97

4.3. Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot				
Palvelumyynti yhteisötoimintayhtiöille		18 382 163,97		17 908 716,04
Muut muut tuotot		89 557,64		9 129,19
		18 471 721,61		17 917 845,23
Sisältää eliminointierät:				
Muut tuotot				
Palvelumyynti yhteisötoimintayhtiöille		4 226 193,41		4 089 207,42
Muut tuotot tuloslaskelmassa		22 697 915,02		22 007 052,65
Muut kulut				
Konserniliikkeen poisto		-3 242,04		0,00
Palvelumyynnin kulut		-13 500 533,89		-13 082 970,85
Henkilöstörahastosiirto		-2 337 879,76		31 040,44
Muut muut kulut		-535,26		-398,55
		-15 842 190,95		-13 052 328,96
Sisältää eliminointierät:				
Muut kulut				
Palvelumyynnin kulut		-818 469,49		0,00
Muut kulut tuloslaskelmassa		-16 660 660,44		-13 052 328,96

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TASEEN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA 31.12.2012

5.1. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2012 Jäljellä oleva hankintameno	2012 Kirjanpitoarvo	2012 Käypä arvo	2011 Jäljellä oleva hankintameno	2011 Kirjanpitoarvo	2011 Käypä arvo
Kiinteistöinvestioidut	366 301 283,52	374 550 785,87	475 983 305,16	300 296 815,93	314 529 955,87	400 299 947,79
Kiinteistöinvestioidut	5 299 402,43	5 299 402,43	5 211 373,40	1 481 452,39	1 481 452,39	1 386 853,10
Kiinteistöinvestioidut omistusyhteisöyrityksissä	66 683 587,43	74 015 076,70	110 940 976,44	65 411 238,63	67 364 069,40	99 654 890,25
Muut kiinteistöinvestioidut	438 284 273,38	453 865 265,00	592 135 655,00	367 189 506,95	383 375 477,66	501 341 691,14
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä	6 252 856,96	6 252 856,96	6 252 856,96	6 252 856,96	6 252 856,96	6 252 856,96
Osakkeet ja osuudet						
Sijoitukset omistusyhteisöyrityksissä	1 375 035,22	1 375 035,22	1 375 035,22	1 325 162,17	1 325 162,17	1 325 162,17
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	1 375 035,22	1 375 035,22	1 375 035,22	1 325 162,17	1 325 162,17	1 325 162,17
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	1 167 245 903,24	1 167 245 903,24	1 358 045 309,18	648 342 961,69	648 342 961,69	747 288 501,68
Rahoitusmarkkinavälineet	1 369 143 289,31	1 369 143 289,31	1 466 842 815,81	1 220 309 417,70	1 220 309 417,70	1 273 547 234,85
Kiinnelainasaamiset	123 407 348,95	123 407 348,95	123 407 348,95	124 983 800,64	124 983 800,64	124 983 800,64
Muut lainasaamiset	92 970 017,65	92 970 017,65	92 970 017,65	104 654 261,43	104 654 261,43	104 654 261,43
Talletukset	3 232 932,84	3 232 932,84	3 232 932,84	14 739 417,65	14 739 417,65	14 739 417,65
	2 755 999 491,99	2 755 999 491,99	3 044 498 424,43	2 113 029 859,11	2 113 029 859,11	2 265 213 216,25
Jälleenvakuutustalletesaamiset	717 155,84	717 155,84	717 155,84	850 158,90	850 158,90	850 158,90
	3 202 628 813,38	3 218 209 805,00	3 644 979 127,45	2 488 647 544,09	2 504 833 514,80	2 774 983 085,42

Sisältää eliminoitierät:

Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	93 209 314,00	93 209 314,00	93 209 314,00	93 209 314,00	93 209 314,00	93 209 314,00
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset	300 000,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00
Sijoitukset omistusyhteisöyrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	497 390,76	497 390,76	497 390,76	516 892,07	516 892,07	516 892,07
Taseen erä Sijoitukset	3 296 635 518,14	3 312 216 509,76	3 738 985 832,21	2 582 673 750,16	2 598 859 720,87	2 869 009 291,49

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TASEEN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA 31.12.2012

5.1. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

	2012	2011
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:		
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksoitettua nimellisarvon ja hankintameno erotusta	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo sisältää		
Tuloutettuja arvonorotuksia	76 382 509,18	14 417 446,39
Muita arvonorotuksia	-62 630 343,33	1 768 524,32
	13 752 165,85	16 185 970,71
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)	426 769 322,44	270 149 570,62
5.2. Ei-suojaaavien johdannaisten arvostusero	871 911,38	392 140,74

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TASEEN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA 31.12.2012

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:

	2012 Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet
Hankintameno 1.1.	431 400 656,80
Edellisenä vuonna loppuun poistettut	0,00
Lisäykset	83 238 413,06
Lisäys sulautuminen	32 066 567,23
Vähennykset	-10 771 649,62
Siirrot erien välillä	0,00
Hankintameno 31.12.	535 933 987,47
Kertyneet poistot 1.1.	-43 010 429,87
Edellisenä vuonna loppuun poistettut	0,00
Lisäys sulautuminen	-6 773 113,83
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1 617 725,19
Tilikauden poistot	-7 190 361,80
Kertyneet poistot 31.12.	-55 356 180,32
Arvonalentumiset 1.1.	-21 200 719,98
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	1 013 202,22
Tilikauden arvonalentumiset	-6 723 830,00
Lisäys sulautuminen	-13 279 173,39
Arvonalentumisten palautukset	-2 053 613,10
Arvonalentumiset 31.12.	-42 244 134,25
Arvonkorotukset 1.1.	16 185 970,71
Lisäykset	0,00
Lisäys sulautuminen	1 779 426,26
Vähennykset	-5 047 417,96
Siirrot erien välillä	2 613 613,10
Arvonkorotukset 31.12.	15 531 592,11
Kirjanpitoarvo 31.12	453 865 265,01

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Jäljellä oleva hankintameno	24 776 521,67
Kirjanpitoarvo	24 956 555,10
Käypä arvo	41 693 985,90

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TASEEN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA 31.12.2012

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä

	12 2012
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	
Hankintameno 1.1.	6 252 856,96
Hankintameno 31.12.	<u>6 252 856,96</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>6 252 856,96</u></u>
Sisältää eliminointierät:	
Hankintameno 1.1.	93 209 314,00
Lisäykset	<u>0,00</u>
Hankintameno 31.12.	<u>93 209 314,00</u>
Taseen erä Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	<u><u>99 462 170,96</u></u>
 Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	
Hankintameno 1.1.	1 325 162,18
Lisäykset	550 436,50
Vähennykset	<u>-500 563,46</u>
Hankintameno 31.12.	<u>1 375 035,22</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>1 375 035,22</u></u>
Sisältää eliminointierät:	
Hankintameno 1.1.	516 892,07
Lisäykset	-19 501,31
Vähennykset	<u>0,00</u>
Hankintameno 31.12.	<u>497 390,76</u>
Taseen erä Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	<u><u>1 872 425,98</u></u>

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TASEEN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA 31.12.2012

7.1. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä

Osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osuus takuu- pääomasta %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	Tampere	67,41	31 753 701,42	1 701 197,98
Yhteensä			31 753 701,42	1 701 197,98

7.2. Sijoitukset omistusyhteisyhteisöissä

Osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Kiinteistö-Tapiola Oy	Espoo	50,00	3 666 320,15	1 018 581,15
Oirabi Oy	Espoo	50,00	8 956,28	-490,90
Vakuutusneuvonta Aura	Espoo	33,33	11 600,44	-476,85
Vakuutusneuvonta Pohja	Espoo	33,33	11 543,45	-477,17
Länsi-Helsingin Liikekeskus Oy	Helsinki	35,15	24 447 402,14	-25 869,87
Yhteensä			28 145 822,46	991 266,36

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONERNI
7.3 TASEEN LIITETIETO 31.12.2012
MUUT SIOITUKSET

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Amer- Sports Oyj	0,41	494 166,00	3 174 307,47	5 559 367,50	Suomi
Fortum Oyj	0,04	345 432,00	3 346 353,58	4 887 862,80	Suomi
Ilkka-Yhtymä Oyj	0,98	252 786,00	966 633,00	1 533 329,52	Suomi
KCI Konecranes Oyj	0,26	165 000,00	2 838 344,65	4 215 750,00	Suomi
Kesko Oyj	0,19	190 700,00	4 723 639,00	4 723 639,00	Suomi
Kone Oyj	0,04	115 000,00	2 549 344,69	6 417 000,00	Suomi
Lassila & Tikanoja Oyj	1,21	470 278,00	2 650 971,44	5 474 035,92	Suomi
Nokian Renkaat Oyj	0,10	136 300,00	1 092 457,08	4 102 630,00	Suomi
Panostaja	1,30	674 000,00	438 100,00	545 940,00	Suomi
Raisio Oyj	0,12	200 000,00	215 390,53	620 000,00	Suomi
Stockmann Oyj	0,24	173 039,00	2 353 330,40	2 353 330,40	Suomi
Vacon Oyj	0,53	81 800,00	572 600,00	3 288 360,00	Suomi
Vaisala Oyj	1,12	204 700,00	3 254 730,00	3 254 730,00	Suomi
Wulff-Yhtiöt Oyj	4,30	283 900,00	502 503,00	502 503,00	Suomi
Muut		35 700,00	0,00	17 850,00	Suomi
Yhteensä		3 822 801,00	28 678 704,84	47 496 328,14	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Artul Holding Oy	7,15	59 000,00	24 752,16	434 759,35	Suomi
Autovahinkokeskus Oy	18,83	1 356,00	570 157,07	570 157,07	Suomi
Fingrid Oyj	1,50	50,00	1 681 879,27	1 681 879,27	Suomi
Henkivakuutusosakeyhtiö Duo	19,97	59 900,00	3 294 500,00	3 294 500,00	Suomi
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola	98,74	627 000,00	31 632 354,09	31 632 354,09	Suomi
LokaTapiola Sydysten	100,00	290,00	2 900 000,00	2 900 000,00	Suomi
LähiTapiola Etelä-Pohjanmaa	100,00	10,00	1 000 000,00	1 000 000,00	Suomi
LähiTapiola Kainuu-Koillismaa	100,00	220,00	2 200 000,00	2 200 000,00	Suomi
LähiTapiola Keski-Suomi	100,00	7,00	700 000,00	700 000,00	Suomi
LähiTapiola Lappi	100,00	260,00	2 600 000,00	2 600 000,00	Suomi
LähiTapiola Loimi-Häme	100,00	200,00	2 000 000,00	2 000 000,00	Suomi
LähiTapiola Savo-Karjala	100,00	220,00	2 200 000,00	2 200 000,00	Suomi
LähiTapiola Uusimaa	100,00	250,00	2 500 000,00	2 500 000,00	Suomi
LähiTapiola Vellamo	100,00	10,00	1 008 000,00	1 008 000,00	Suomi
Rederiaktiebolaget Eckerö 1 sid.	1,69	33 920,00	866 291,25	1 696 000,00	Suomi
Satel Oy	12,62	625,00	1 708 789,33	3 093 750,00	Suomi
Sato Oyj	2,46	1 252 470,00	6 746 015,74	13 877 367,60	Suomi
Seligson & Co Oyj	15,13	190 525,00	1 232 220,92	1 809 987,50	Suomi
Muut		461 062,00	2 508 772,23	2 720 545,19	Suomi
Yhteensä		2 687 375,00	67 373 732,05	77 919 300,07	
Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut					
ABB	0,01	250 000,00	3 686 148,42	3 882 952,29	Sveitsi
AMEC	0,14	410 000,00	4 189 215,37	5 038 965,81	Iso-Britannia
Adidas	0,05	95 000,00	4 760 151,94	6 396 350,00	Saksa
Atlas Copco	0,03	220 000,00	3 924 408,92	4 570 729,43	Ruotsi
BASF	0,01	60 000,00	3 931 042,40	4 269 000,00	Saksa
Bayer	0,01	75 000,00	4 083 146,85	5 391 750,00	Saksa
Carl Zeiss Meditec	0,26	214 618,00	2 117 786,16	4 667 941,50	Saksa
Carrefour	0,03	245 000,00	4 245 019,09	4 739 525,00	Ranska
DNB	0,03	546 310,00	3 920 015,32	5 233 894,10	Norja
Danaher	0,01	95 000,00	4 024 935,58	4 024 935,58	Islanti
Deckers Outdoor	0,18	65 000,00	1 941 891,09	1 983 894,19	Yhdysvallat
Diageo	0,01	230 000,00	3 271 084,71	5 036 270,06	Iso-Britannia
Eaton Corp	0,02	112 000,00	3 926 304,82	4 599 181,45	Yhdysvallat
Ekornes	0,69	252 770,00	3 181 854,99	3 181 854,99	Norja
Hennes & Mauritz	0,01	185 000,00	2 392 556,78	4 839 489,63	Ruotsi
Inmarsat	0,15	650 000,00	4 519 812,66	4 655 373,12	Iso-Britannia
International Business Machines	0,00	25 000,00	3 629 490,68	3 629 490,68	Yhdysvallat
Kabel Deutschland Holding	0,07	60 000,00	2 452 610,53	3 394 200,00	Saksa
Life Technologies	0,08	130 000,00	4 699 520,61	4 830 907,99	Yhdysvallat
Mednax	0,15	75 000,00	3 358 887,36	4 520 236,47	Yhdysvallat
National Grid	0,02	600 000,00	3 954 946,95	5 168 484,25	Iso-Britannia
Nestle	0,00	120 000,00	5 019 499,50	5 924 453,28	Sveitsi
Pepco Holdings	0,17	380 000,00	5 647 870,24	5 647 870,24	Yhdysvallat
PepsiCo	0,01	102 000,00	5 088 345,44	5 290 177,35	Yhdysvallat
Reed Elsevier	0,10	740 000,00	5 932 842,40	8 276 900,00	Alankomaat
SAP	0,01	75 000,00	2 389 791,80	4 551 750,00	Saksa
SCA	0,05	315 000,00	3 192 041,59	5 175 367,05	Ruotsi
SES	0,07	240 000,00	4 286 918,04	5 209 200,00	Luxemburg
SKF	0,06	260 000,00	4 749 595,89	4 944 302,03	Ruotsi
Sanofi-Aventis	0,01	85 500,00	5 511 564,47	6 103 845,00	Ranska

Software	0,16	140 000,00	4 494 700,00	4 494 700,00 Saksa
Stada Arzneimittel	0,42	249 000,00	5 655 410,63	6 078 090,00 Saksa
Subsea 7	0,08	297 000,00	4 219 487,78	5 339 153,27 Iso-Britannia
Syngenta	0,02	15 000,00	3 938 549,05	4 555 168,99 Sveitsi
Technip	0,06	65 000,00	3 409 432,86	5 644 600,00 Ranska
Telenor	0,02	370 000,00	4 348 468,46	5 649 469,95 Norja
TeliaSonera	0,03	1 090 000,00	5 327 195,50	5 602 600,00 Ruotsi
Teva Pharmaceutical Industries	0,02	180 000,00	5 094 133,70	5 094 133,70 Yhdysvallat
Thermo Fisher Scientific	0,03	103 000,00	3 502 316,54	4 979 035,93 Yhdysvallat
United Technologies	0,01	87 500,00	4 099 223,59	5 438 741,09 Yhdysvallat
VF	0,04	45 000,00	5 149 045,02	5 149 045,02 Yhdysvallat
Varian Medical Systems	0,11	117 000,00	5 617 760,98	6 228 649,39 Yhdysvallat
Vienna Insurance Group	0,10	130 464,00	5 049 817,31	5 267 484,00 Itävalta
Vinci	0,02	122 000,00	4 387 120,00	4 387 120,00 Ranska
Volkswagen	0,02	37 000,00	4 811 939,66	6 369 550,00 Saksa
WPP	0,04	520 000,00	4 238 661,70	5 658 130,13 Iso-Britannia
Waste Management	0,05	210 000,00	4 545 086,33	5 370 168,26 Yhdysvallat
eBay	0,01	180 000,00	3 559 175,54	6 957 394,27 Yhdysvallat
Muut		5,00	245 877,12	508 033,95
Yhteensä		10 871 167,00	199 722 702,37	243 950 559,44

Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat

European Alliance Partners Company AG	9,52	7 047,00	595 792,99	736 078,80 Sveitsi
Sos International A/S	4,69	19,00	165 036,33	165 036,33 Tanska
Muut		318,00	7 950,00	806 448,00
Yhteensä		7 384,00	768 779,32	1 707 563,13

Sijoitusrahastot

Aktia Corporate Bond+ D			21 712 608,40	25 341 052,55 Suomi
Aktia Emerging Market Bond+ D			6 646 344,35	7 945 519,89 Suomi
Aktia Emerging Market Local Currency Bond+ B			4 593 888,04	5 458 911,89 Suomi
Aktia Inflation Bond+ D			7 952 191,52	9 007 924,04 Suomi
EQ EMERGING MARKETS CO B-1 K			5 751 960,49	7 069 915,40 Suomi
EQ EUROBOND-2 K			11 823 892,60	16 114 423,75 Suomi
EQ High Yield Bond 2 K			5 772 064,71	7 434 477,68 Suomi
Evli Alpha Bond IB			2 900 158,52	3 133 287,19 Suomi
Evli European High Yield B			10 736 932,21	15 631 042,58 Suomi
Evli European Investment Grade B			17 350 848,64	22 225 413,69 Suomi
FIM Brazil			2 269 542,96	2 951 285,44 Brasilia
FIM Korko Optimaattori K			7 088 627,58	8 324 901,67 Suomi
FIM RUSSIA			1 382 122,94	3 433 912,47 Suomi
Goldman Sachs High Yield-Euro Hedged Acc			6 048 895,76	6 923 847,16 Luxemburg
ICECAPITAL US Stock Index B			3 009 308,73	4 024 555,06 Suomi
Liongate Multi-Strategy Fund Segregated Portfolio			7 850 931,28	7 850 931,28 Irlanti
OP-High Yield A			10 790 881,79	12 093 313,79 Suomi
OP-Yrityslaina A			13 893 490,34	15 986 808,70 Suomi
Robeco Lux-o-rente I EUR			4 105 442,88	5 548 546,01 Luxemburg
Sydinvest Emerging Markets Bonds - EUR			2 049 727,52	3 723 571,43 Saksa
Tapiola Aasia-Tyynimeri			7 906 330,31	8 875 900,40 Suomi
Tapiola Eurooppa			25 100 000,00	26 257 110,48 Suomi
Tapiola High Yield			28 536 033,59	48 031 975,93 Suomi
Tapiola Hyvinvointi A			8 923 863,75	10 961 371,74 Suomi
Tapiola Infra A			14 116 842,76	14 116 842,76 Suomi
Tapiola Itä-Eurooppa			9 409 586,82	9 409 586,82 Suomi
Tapiola Japani			8 772 308,85	8 835 465,01 Suomi
Tapiola Kassakorko			15 206 803,90	15 247 313,44 Suomi
Tapiola Kasvu			5 765 033,34	5 784 398,39 Suomi
Tapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A			9 000 000,00	10 097 100,00 Suomi
Tapiola Kehittyvät Markkinat			12 738 992,11	24 670 609,74 Suomi
Tapiola Korkomaailma			14 450 000,00	14 821 814,06 Suomi
Tapiola Kuluttaja			7 501 882,81	10 455 143,24 Suomi
Tapiola Lyhytkorko			38 778 969,19	41 005 946,12 Suomi
Tapiola Osinko A			10 168 806,58	10 403 534,24 Suomi
Tapiola Pitkäkorko			112 649 117,88	120 670 147,59 Suomi
Tapiola Suoja			18 955 134,35	19 281 742,18 Suomi
Tapiola Suomi			9 850 000,00	10 336 313,05 Suomi
Tapiola USA			22 950 426,73	24 036 188,10 Suomi
Tapiola Yrityskorko			49 035 865,51	57 985 169,18 Suomi
Muut			416 140,58	780 251,91
Yhteensä			583 962 000,32	682 287 566,05

Pääomasijoitusrahastot

AXA LBO Fund IV FCPR			4 239 000,00	6 635 224,08 Ranska
AXA LBO Fund IV Supplementary FCPR			1 501 200,00	2 000 003,12 Ranska
AXA LBO Fund V Core			3 932 149,64	3 932 149,64 Ranska
AXA Secondary Fund IV L.P.			4 139 285,52	5 883 818,40 Jersey
AXA Secondary Fund V L.P.			1 680 310,16	2 073 227,98 Jersey

Aberdeen European Shopping Property Fund SICAV	9 701 048,11	9 701 048,11	Luxemburg
Aberdeen Property Fund Finland I Ky	8 713 741,62	8 713 741,62	Suomi
Aberdeen Property Funds SICAV Pan-Nordic	6 736 301,30	6 736 301,30	Luxemburg
Altor Fund II (No. 1) Limited Partnership	4 156 767,31	5 231 098,38	Jersey
Altor Fund III	4 259 201,73	5 007 659,45	Jersey
Amanda III Eastern Private Equity L.P.	1 409 671,24	1 582 760,00	Suomi
Amanda V East L.P.	1 814 736,60	1 977 080,00	Suomi
Apax Europe VII - B, L.P.	8 215 906,92	9 465 947,16	Iso-Britannia
Apax VIII - A L.P.	600 000,00	600 000,00	Guernsey
Bowmark Capital Partners IV, L.P.	2 383 817,23	2 549 000,12	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe III, L.P.	2 107 618,52	2 244 274,00	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe IV F L.P.	4 410 175,85	5 030 338,00	Iso-Britannia
CBRE European Industrial Fund CV	6 302 300,00	6 302 300,00	Alankomaat
CapMan Hotels RE Ky	4 094 521,00	4 094 521,00	Suomi
CapMan RE II Ky	3 310 559,34	4 065 708,00	Suomi
CapMan Real Estate I Ky	1 272 500,00	1 328 898,00	Suomi
Capman Equity VII A L.P.	914 045,00	914 045,00	Guernsey
Capvis Equity III L.P.	1 869 882,00	1 869 882,00	Jersey
Charterhouse Capital Partners VIII LP No. 1.2	6 708 858,58	6 708 858,58	Iso-Britannia
European Added Value Fund, L.P.	5 865 723,67	5 865 723,67	Iso-Britannia
European Fund Investments II Limited Partnership	727 425,49	765 893,15	Iso-Britannia
Gresham 4A	3 586 603,36	3 586 603,36	Iso-Britannia
HealthCap IV Bis L.P.	965 804,12	1 207 841,30	Yhdysvallat
ICECAPITAL Housing Fund II Ky	5 814 598,60	5 814 598,60	Suomi
ICG Europe Fund V	2 548 778,47	2 548 778,47	Jersey
Indigo Capital V L.P.	4 354 907,00	4 354 907,00	Iso-Britannia
Industri Kapital 2000 Limited Partnership XI	569 152,18	569 152,18	Jersey
Industri Kapital 2004 Limited Partnership III	1 803 291,00	1 803 291,00	Jersey
Industri Kapital 2007 Limited Partnership III	6 405 287,59	6 783 837,44	Jersey
Lindsay Goldberg III L.P.	5 775 679,10	5 775 679,10	Yhdysvallat
MB Equity Fund III Ky	2 461 346,73	3 020 811,00	Suomi
MB Equity Fund IV Ky	2 018 071,00	2 018 071,00	Suomi
MGP Europe Fund III	9 382 813,99	9 382 813,99	Iso-Britannia
Mezzvest III, L.P.	4 034 505,16	4 064 289,30	Jersey
Nexit INFOCOM II L.P.	2 650 427,46	2 650 427,46	Guernsey
Nordic Mezzanine Fund III Limited Partnership	2 314 552,81	2 314 552,81	Iso-Britannia
PBW II Real Estate Fund S.A.	6 321 708,47	6 321 708,47	Luxemburg
Partners Group Secondary 2004 L.P.	670 042,57	670 042,57	Yhdysvallat
Partners Group U.S. Venture 2004, L.P.	2 638 431,86	2 638 431,86	Yhdysvallat
Real Estate Fund of Funds II Ky	3 817 692,41	3 969 152,55	Suomi
Rockspring PanEuropean Limited Partnership	5 131 078,00	5 131 078,00	Iso-Britannia
TPG Partners VI, LP	11 611 510,50	12 578 280,28	Yhdysvallat
Tapiola KR I Ky	25 371 006,90	25 371 006,90	Suomi
Tapiola KR III Ky	38 957 441,81	38 957 441,81	Suomi
Tapiola KR IV Ky	9 228 336,39	11 492 317,39	Suomi
The Fourth Cinven Fund (No. 4) Limited Partnership	8 253 935,91	9 345 134,13	Iso-Britannia
The Triton Fund III L.P.	6 133 693,00	7 017 215,00	Jersey
Top Tier Venture Capital III, L.P.	2 391 748,64	2 425 374,22	Yhdysvallat
Top Tier Venture Capital IV, L.P.	2 701 877,31	3 277 949,83	Yhdysvallat
TuuliTapiola Ky	2 162 500,00	2 162 500,00	Suomi
Muut	5 596 414,73	6 151 204,57	
Yhteensä	286 739 984,34	304 683 992,35	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä	17 388 727,00	1 167 245 903,24	1 358 045 309,18

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI**TASEEN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA 31.12.2012****8. Muut sijoitukset**

	2012	2011
8.1. Muut lainasaamiset erittely vakuuden mukaan:		
Pankkitakaus	42 338,00	17 913,00
Muu vakuus	3 325 061,41	5 146 047,05
Jäljellä oleva hankintameno	3 367 399,41	5 163 960,05
Ei vakuudelliset jäljellä oleva hankintameno yhteensä	89 602 618,24	99 490 301,38
	<u>92 970 017,65</u>	<u>104 654 261,43</u>
8.2. Pääomalainojen yhteismäärä		
Muut lainasaamiset	57 006 394,39	55 412 028,19
Jäljellä oleva hankintameno	<u>57 006 394,39</u>	<u>55 412 028,19</u>

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TASEEN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA 31.12.2012

9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	2012 Aineettomat oikeudet ja pitkä- vaikutteiset menot	2012 Konserni- liikearvo	2012 Kalusto
Hankintameno 1.1.	92 240 544,68	0,00	96 087 805,93
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-6 712 918,64	0,00	0,00
Lisäykset	7 179 682,17	3 242,04	9 061 586,64
Lisäys, sulautuminen	19 684 769,35	0,00	7 978 748,62
Vähennykset	-1 123,02	0,00	-3 779 705,26
Hankintameno 31.12.	112 390 954,54	3 242,04	109 348 435,93
Kertyneet poistot 1.1.	-51 525 015,41	0,00	-79 682 077,96
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	6 712 918,64	0,00	0,00
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1 048,12	0,00	1 294 656,01
Lisäys, sulautuminen	-17 496 755,74		-6 706 023,61
Tilikauden poistot	-16 005 979,42	-3 242,04	-6 073 809,61
Kertyneet poistot 31.12.	-78 313 783,81	-3 242,04	-91 167 255,17
Kirjanpitoarvo 31.12.	34 077 170,73	0,00	18 181 180,76

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2012

10.1. Oman pääoman muutokset	1.1.2012	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2012
Pohjarahasto	6 875 407,10	1 765 973,23	0,00	8 641 380,34
Takuupääoma	1 765 973,23	0,00	-1 765 973,23	0,00
Arvonkorotusraho	381 429,60	0,00	-103 759,22	277 670,38
Käyvän arvon rahasto	468 125,03	649 683,40	0,00	1 117 808,43
Varmuusrahasto	600 539 007,19	158 354 504,95	-1 765 973,23	757 127 538,92
Käyttöraho	52 200,00	150 000,00	-49 000,00	153 200,00
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus	2 682 451,62	0,00	-962 712,26	1 719 739,36
Konsernin edellisten tilikausien voitto/tappio	-39 763 090,59	6 123,83	0,00	-39 756 966,76
Konsernin tilikauden voitto/tappio	25 513 008,06	53 261 753,18	-25 513 008,06	53 261 753,18
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutoksesta	-368 203,38	962 712,26	368 203,38	962 712,26
	<u>25 144 804,68</u>	<u>54 224 465,44</u>	<u>-25 144 804,68</u>	<u>54 224 465,44</u>
Oman pääoman muutokset yhteensä	<u>598 146 307,86</u>	<u>215 150 750,85</u>	<u>-29 792 222,62</u>	<u>783 504 836,11</u>
10.2. Arvonkorotusraho				
Arvonkorotusraho 1.1.				381 429,60
Lisäykset				0,00
Arvonkorotusten peruutukset				-103 759,22
Arvonkorotusraho 31.12.				<u>277 670,38</u>
Josta käyttöomaisuuteen liittyvää				277 670,38

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TASEEN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA 31.12.2012

11. Tilinpäätössiirtojen kertymä

	2012
Poistoero	
Kertynyt poistoero 1.1.	2 395 834,42
Lisäykset	827 974,54
Vähennykset	-31 032,96
Kertynyt poistoero 31.12.	3 192 776,00
Asuintalovaraus 1.1.	1 236 740,00
Lisäykset	566 576,00
Vähennykset	0,00
Asuintalovaraus 31.12.	1 803 316,00
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä	1 803 316,00
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	4 996 092,00
Jaettu	
Omaan pääomaan	-3 711 907,38
Vähemmistöosuuteen	-60 142,07
Laskennalliseen verovelkaan	-1 224 042,55
	0,00
Verokanta	24,5 %

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TASEEN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA 31.12.2012

12. Korvausvastuu

	2012	2011
Korvausvastuusta vähennetyt riidattomat regressisaamiset		
Lakisääteinen tapaturma	29 758 698,00	25 271 171,00

13. Muut pakolliset varaukset

	2012	2011
Keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus	2 192 835,20	3 109 522,20
Työttömyysturvan omavastuuvaraus	553 760,59	622 076,00
	<u>2 746 595,79</u>	<u>3 731 598,20</u>

14.1. Laskennalliset verosaamiset

	2012	2011
Negatiivisesta poistoerosta johtuva laskennallinen verosaaminen	1 663 839,78	1 728 373,37
Sisäisten järjestelmäkauppojen katteen eliminoinnista johtuva laskennallinen verosaaminen	179 916,57	202 406,14
	<u>1 843 756,35</u>	<u>1 930 779,51</u>

14.2. Laskennalliset verovelat

Poistoeron ja varausten jaosta aiheutunut laskennallinen verovelka	1 224 042,55	889 980,73
Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen jaksotuserojen ja muiden väliaikaisten erojen perusteella laskettu verovelka	199 674,83	410 055,59
Arvotuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.	6 125 000,00	12 372 500,00
	<u>7 548 717,38</u>	<u>13 672 536,32</u>

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TASEEN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA 31.12.2012

15. Saamiset ja velat

15.1 Saamisten erittely	2012	2011
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä		
Muut saamiset	91 884,00	63 724,80
	<u>91 884,00</u>	<u>63 724,80</u>
 15.2. Velkojen erittely	 2012	 2011
Velat omistusyhteisyrittäjille		
Muut velat	0,00	0,00
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
 15.3 Siirtovelkojen erittely	 2012	 2011
Ennakoon maksetut vakuutusmaksut	0,00	11 502 937,00
Velat henkilöstölle	22 832 253,27	19 274 313,30
Johdannaisten arvostustappio	0,00	0,00
Muut siirtovelat	22 072 867,74	9 884 580,77
	<u>44 905 121,01</u>	<u>40 661 831,07</u>
 Sisältää eliminointierän:		
Muut siirtovelat	177 921,24	710 242,00
 Taseen erä Siirtovelat	 <u>45 083 042,25</u>	 <u>41 372 073,07</u>

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TASEEN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA 31.12.2012

16. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2012	2012	2011	2011
	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä
16.1. Vakuudet				
Omien velkojen vakuudeksi				
Kiinteistökiinnitykset	145 000 000,00	42 199 846,00	145 000 000,00	43 228 366,00
	145 000 000,00	42 199 846,00	145 000 000,00	43 228 366,00

16.2. Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut

Johdannaisopimukset	2012	2011
Korkojohdannaiset		
<i>Optiosopimukset</i>		
Kohde-etuus	-158 542,23	-841 123,33
Käypä arvo	1 697,81	156 062,68
<i>Koronvaihtosopimukset</i>		
Kohde-etuus	2 000 000,00	2 000 000,00
Käypä arvo	467 347,82	293 876,95
Valuuttajohdannaiset		
<i>Termiini- ja futuurisopimukset, avoimet</i>		
Kohde-etuus	19 718 265,34	0,00
Käypä arvo	430 759,95	0,00
Leasingvastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	1 056 215,28	124 960,63
Seuraavina vuosina maksettava määrä	84 830,19	98 877,65
	<u>1 141 045,47</u>	<u>223 838,28</u>
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	4 568 703,55	5 802 362,47
Seuraavina vuosina maksettava määrä	11 763 677,98	12 793 988,82
	<u>16 332 381,53</u>	<u>18 596 351,29</u>
Arvonlisäverovastuut		
<i>Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin liittyen</i>		
Osakkuusyritykset	-65 900,89	-139 758,31
Yhteistoimintayritykset	2 481 013,11	-422 660,06
	<u>2 415 112,22</u>	<u>-562 418,37</u>
<i>Arvonlisäverolain 33§:n mukainen vähennysten palautusvelvollisuus</i>		
	2 849 188,32	4 461 061,03
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	10 222 693,74	0,00
Merkintäsitoumukset	136 723 585,74	104 798 994,17
Myönnetty limiitti	30 000 000,00	30 000 000,00
	<u>176 946 279,48</u>	<u>134 798 994,17</u>

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TASEEN LIITTEET - VAKUUTUSTOIMINTA 31.12.2012

17. Lähipiirilainat (VYL 8 luku 11 §)

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiolan osakkuusyrityksille myönnettyt lainat 111 446 722,25 euroa.

Laina-aika on pääsääntöisesti 10 - 40 vuotta ja lainan korko on pääsääntöisesti kiinteä.

17.1 Lähipiiriliiketoimet (KPA 2 luku 7 b §)

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TULOSLASKELMAN LIITTEET - LUOTTOLAITOS- JA SIOITUSPALVELUTOIMINTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

	2012	2011
18. Korkotuottojen ja kulujen erittely tase-erittäin		
Korkotuotot		
Saamiset luottolaitoksilta	500 870,30	1 312 611,45
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	35 457 688,45	35 493 956,57
Saamistodistukset	4 296 913,60	2 844 661,47
Yhteensä	40 255 472,35	39 651 229,49

Korkokulut		
Velat luottolaitoksille	419 398,20	66 284,52
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	17 813 427,41	19 270 868,71
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 977 049,73	1 464 098,29
Johdannaissovimukset ja kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät velat	239 793,10	295 075,41
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	796 949,98	688 278,79
Muut korkokulut	35,03	0,00
Yhteensä	21 246 653,45	21 784 605,72

Sisältää eliminointierän:		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	98 414,41	439 468,01

Tuloslaskelman erä Korkokulut	21 345 067,86	22 224 073,73
--------------------------------------	----------------------	----------------------

19. Leasingtoiminnan nettotuotot

Vuokratuotot	8 342 985,60	2 369 277,78
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 940 095,93	-2 012 601,98
Palkkiotuotot	16 860,32	4 095,12
Nettotuotot	419 749,99	360 770,92

20. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

Osakesijoituksista saadut osinkotuotot

Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä ja omistusyhteisyhteisöistä saadut	86 508,30	5 971,23
---	-----------	----------

21. Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot		
Luotonannosta	2 302 509,17	2 075 850,86
Ottolainauksesta	336 409,38	288 181,60
Maksuliikenteestä	1 709 353,97	1 816 070,32
Rahastoista	8 200 421,32	13 891 389,30
Omaisuu denhoidosta	3 702 073,48	3 745 679,93
Arvopaperivälityksestä	778 571,66	796 150,20
Takausten myöntämisestä	106 642,04	73 884,26
Muusta toiminnasta	950 592,77	1 230 668,41
Yhteensä	18 086 573,79	23 917 874,88

Sisältää eliminointierät:		
Maksuliikenteestä	475 855,69	441 676,37
Omaisuu denhoidosta	2 288 983,49	2 804 841,10
Muusta toiminnasta	11 564 684,85	10 971 492,00
Yhteensä	14 329 524,03	14 218 009,47

Tuloslaskelman erä Palkkiotuotot	32 416 097,82	38 135 884,35
---	----------------------	----------------------

	2012	2011
Palkkiokulut		
Maksetuista toimitusmaksuista	894 387,88	667 465,92
Muista	2 455 087,50	7 932 560,20
Yhteensä	3 349 475,38	8 600 026,12

Sisältää eliminointierät:

Maksetuista toimitusmaksuista	37 614,96	29 715,96
Muista	1 111 753,06	940 605,24
Yhteensä	1 149 368,02	970 321,20
Tuloslaskelman erä Palkkiokulut	4 498 843,40	9 570 347,32

22. Arvopaperikaupan nettotuotot

Johdannaissopimuksista	-441 478,43	-311 540,32
Käypään arvoon arvostamisesta	-441 478,43	-311 540,32
Johdannaissopimuksista ja muista veloista	428 707,06	295 889,86
Luovutuksista	236 072,70	1 718,07
Käypään arvoon arvostamisesta	192 634,36	294 171,79
Valuuttatoiminnan nettotuotot	69 754,81	54 112,15
Yhteensä	56 983,44	38 461,69

23. Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

Myytävissä olevien saamistodistusten nettotuotot		
Luovutuksista (voitot/tappiot)	184 197,14	468 446,13
Myytävissä olevien osakkeiden ja osuuksien nettotuotot		
Luovutuksista (voitot/tappiot)	0,00	1 818 628,29
Yhteensä	184 197,14	2 287 074,42

24. Liiketoiminnan muut tuotot

Muut tuotot	1 793 902,07	1 721 403,52
Sisältää eliminointierän:		
Muut tuotot	3 999 577,21	4 193 153,73
Tuloslaskelman erä Liiketoiminnan muut tuotot	5 793 479,28	5 914 557,25

25. Liiketoiminnan muut kulut

Vuokrakulut	313 548,47	711 953,74
Vakuusrahastomaksut	1209274,9	1 265 675,68
Muut kulut	949 363,59	992 786,54
Yhteensä	2 472 186,96	2 970 415,96

Sisältää eliminointierät:

Vuokrakulut	908 626,58	439 906,60
Muut kulut	332 034,95	144 999,96
Yhteensä	1 240 661,53	584 906,56

Tuloslaskelman erä Liiketoiminnan muut kulut	3 712 848,49	3 555 322,52
---	---------------------	---------------------

26. Poistot ja arvonalennukset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Aineettomat hyödykkeet

Konserniliikearvo		
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	737 671,06

Muut aineettomat hyödykkeet		
Suunnitelman mukaiset poistot	2 443 771,19	2 476 648,28

Aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet	
Suunnitelman mukaiset poistot	

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä yhteensä

153 000,23	46 282,24
------------	-----------

2 596 771,42	3 260 601,58
---------------------	---------------------

27. Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

Arvonalentumistappiot v.2012

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Arvonalentumistappiot yhteensä

Sopimuskohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjatut
235 415,75	78 698,00	-93 657,28	220 456,47
235 415,75	78 698,00	-93 657,28	220 456,47

Arvonalentumistappiot v.2011

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Muut

Arvonalentumistappiot yhteensä

Sopimuskohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjatut
142 710,94	129 156,86	-135 275,89	136 591,91
0,00	0,00	-3 124,00	-3 124,00
142 710,94	129 156,86	-138 399,89	133 467,91

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TASEEN LIITTEET - LUOTTOLAITOS- JA SijoitusPALVELUTOIMINTA 31.12.2012

Tase-eriä koskevat liitetiedot

	2012	2011				
28. Saamiset luottolaitoksilta	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat	Yhteensä	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat	Yhteensä
Keskuspankilla	0,00	16 808 971,79	16 808 971,79	0,00	23 198 079,42	23 198 079,42
Kotimaisilta luottolaitoksilta	27 755 636,99	35 299 129,00	63 054 765,99	72 613 298,53	27 228 008,49	99 841 307,02
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	27 755 636,99	52 108 100,79	79 863 737,78	72 613 298,53	50 426 087,91	123 039 386,44
29. Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	2012	2011				
Yritykset ja asuntoyhtiöt	67 684 774,64	44 769 383,60				
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	376 354,22	153 560,62				
Kotitaloudet	1 595 936 717,00	1 448 623 795,85				
Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt	2 131 335,29	100 969,98				
Ulkomaat	5 142 132,28	6 729 048,18				
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä yhteensä	1 671 271 313,43	1 500 376 758,23				
Arvon alentumistappiot vuoden alussa	-1 818 421,00	-1 750 519,14				
Tilikaudella kirjatut saamiskohtaiset arvonalentumistappiot	-110 070,00	-65 000,00				
Tilikaudella kirjatut saamiskohtaisten arvonalentumistappioiden peruutukset	81 734,00	126 255,00				
Tilikaudella kirjatut ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot	-78 698,00	-129 156,86				
Tase-erään sisältyvät arvonalentumistappiot vuoden lopussa	-1 925 455,00	-1 818 421,00				
30. Saamistodistukset						
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat, keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat						
Eräpäivään asti pidettävät, julkisesti noteeratut, valtion liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	50 866 884,21	0,00				
Myytavissa olevat, julkisesti noteeratut, valtion liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	27 838 493,50	54 989 223,96				
Yhteensä	78 705 377,71	54 989 223,96				
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat						
Myytavissa olevat, julkisesti noteeratut, pankkien sijoitustodistukset, joille ei ole kerrytetty korkotuottoa	91 565 746,88	119 748 839,20				
Myytavissa olevat, julkisesti noteeratut, yritystodistukset	0,00	106 628 897,14				
Yhteensä	91 565 746,88	226 377 736,34				
31. Rahoitusleasingosimuksin vuokralle annettu omaisuus						
Koneet ja kalusto	9 597 262,24	7 975 442,48				
32. Osakkeet ja osuudet	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa		
Osakkeet ja osuudet myytävissä olevat	8 127 477,35	495 190,93	8 622 628,28	0,00		
Osakkeet ja osuudet omistusyhteyssyrityksissä	0,00	1 852 276,66	1 852 276,66	0,00		
Yhteensä	8 127 477,35	2 347 427,59	10 474 904,94	0,00		
-joista hankintameno	0,00	495 190,93	495 190,93	0,00		
33. Johdannaisosimukset	2012	2011				
Osakejohdannaiset, kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät						
Optiosopimukset						
Ostetut	564 033,24	468 815,18				
Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehdyt sopimukset	alle 1 v	1 - 5 v	yli 5 v	Yhteensä	Käypä arvo	Kohde-etuuden nimellisarvo Jäljellä oleva maturiteetti
Osakejohdannaiset					positiivinen	negatiivinen
Optiosopimukset	4 651 658,51	20 475 887,00	0,00	25 127 545,51	564 033,24	-
Ostetut						
34. Aineettomat hyödykkeet	2012	2011				
IT-kulut	11 382 738,20	13 319 835,28				
Liikearvot	-0,01	0,00				
Muut aineettomat hyödykkeet	0,00	67 400,00				
Yhteensä	11 382 738,19	13 387 235,28				
Sisältää eliminointierän:						
IT-kulut	734 353,34	826 147,51				
Taseen erä Aineettomat hyödykkeet	12 117 091,53	14 213 382,79				

35. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

Aineettomat hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.	37 347 265,69
Lisäykset	520 770,98
Siirrot	-141 000,00
Hankintameno 31.12.	37 727 036,67
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-23 133 882,90
Tilikauden poisto	-2 617 062,23
Siirrot	141 000,00
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-25 609 945,13
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 117 091,53
Aineelliset hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.	2 203 471,68
Lisäykset	566 907,68
Vähennykset	-93 753,45
Hankintameno 31.12.	2 676 625,91
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-2 064 624,93
Tilikauden poisto	-153 000,26
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-2 217 625,19
Kirjanpitoarvo 31.12.	459 000,71

36. Muut varat **2012** **2011**

Maksujenvälityssaamiset	172,03	136,33
Muut saamiset	7 429 160,63	2 791 448,21
Yhteensä	7 429 332,66	2 791 584,54

Sisältää eliminointierän:		
Muut saamiset	78 873,61	728 948,50

Taseen erä Muut varat **7 508 206,27** **3 520 533,04**

37. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

Korkosaamiset	3 417 922,01	3 462 117,67
Muut siirtosaamiset	1 153 069,79	231 439,17
Maksetut ennakkomaksut	0,00	25 822,00
Yhteensä	4 570 991,80	3 719 378,84

38. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennalliset verosaamiset		
Vahvistetuista tappioista kirjattu	1 372 000,00	1 251 950,00
Laskennalliset verovelat		
Käyvän arvon rahastosta kirjattu	-500 036,58	-206 596,53
Laskennalliset verot tuloslaskelmassa	1 372 000,00	1 251 950,00

39. Luottolaitoksen yleiseen liikkeeseen laskemat velkakirjat

Sijoitus- ja yritystodistukset, kirjanpitoarvo	129 344 770,40	113 523 958,13
- nimellisarvo	129 700 000,00	114 350 000,00

40. Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat

Osakejohdannaiset	2012	2011
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen kanssa yhdessä hallinnoitavat rahoitusvelat	548 622,61	440 633,18

41. Muut velat

Maksujenvälitysvelat	39 453 540,52	31 885 087,23
Muut	4 207 070,93	4 291 401,68
Yhteensä	43 660 611,45	36 176 488,91

Sisältää eliminointierän:		
Muut	362 283,91	1 378 755,25

Taseen erä Muut velat **44 022 895,36** **37 555 244,16**

42. Siirtovelat ja saadut ennakot

Korkovelat	2 527 353,92	3 738 789,38
Muut siirtovelat	4 915 953,25	3 429 003,31
Saadut ennakkomaksut	1 989,41	24 083,94
Yhteensä	7 445 296,58	7 191 876,63

Sisältää eliminointierän:		
Korkovelat	3 951,29	5 385,04
Muut siirtovelat	289 129,39	68 261,82

Taseen erä Siirtovelat ja saadut ennakot **7 738 377,26** **7 265 523,49**

43. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

	2012	2011
Tapiola Pankki Oy:n debentuurilaina 1/2006, nimellisarvo 10.000.000 euroa Laina-aika 30.6.2006 - 30.6.2016, ennaaikainen takaismaksuoikeus 5 vuoden kuluttua, korko 12 kk:n Euribor + 0,25 %-yksikköä 30.6.2011 saakka ja sen jälkeen 12 kk:n Euribor + 1,00 %-yksikköä p.a.	10 000 000,00	10 000 000,00
Tapiola Pankki Oy:n debentuurilaina 1/2007, nimellisarvo 10.000.000 euroa Laina-aika 21.5.2007 - 21.5.2017, ennaaikainen takaismaksuoikeus 5 vuoden kuluttua, korko 3 kk:n Euribor + 0,45 %-yksikköä 21.5.2012 saakka ja sen jälkeen 3 kk:n Euribor + 1,95 %-yksikköä p.a.	0,00	10 000 000,00
Tapiola Pankki Oy:n debentuurilaina 1/2011, nimellisarvo 15.000.000 euroa Laina-aika 30.6.2011 - 30.6.2016, korko 12 kk:n Euribor + 1,35 %-yksikköä 30.6.2016 saakka	15 000 000,00	15 000 000,00

44. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	yli 10 v	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	14 370 000,00	56 094 904,20	8 240 173,51	0,00	78 705 077,71
Saamiset luottolaitoksilta	79 863 737,78	0,00	0,00	0,00	0,00	79 863 737,78
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	18 224 522,69	9 183 604,66	139 299 390,43	222 103 715,31	1 282 460 080,54	1 671 271 313,63
Leasingkohteet	661 065,45	2 171 798,22	6 764 398,57	0,00	0,00	9 597 262,24
Saamistodistukset	60 464 676,02	25 975 330,86	5 125 740,00	0,00	0,00	91 565 746,88
Velat luottolaitoksille	5 777 578,67	7 500 000,00	30 000 000,00	0,00	0,00	43 277 578,67
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 368 190 635,25	183 650 848,55	144 174 107,22	0,00	0,00	1 696 015 591,02
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	19 074 647,41	110 270 123,03	2 379 893,00	0,00	0,00	131 724 663,44
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	25 000 000,00	0,00	0,00	25 000 000,00
Sisältää eliminointierän: Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	45 084 538,06					45 084 538,06
Taseen erä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille						1 741 100 129,08

45. Tase-erien erittely koti- ja ulkomaanrahan määriin

Tase-erä, Kotimaan rahan määräinen	2012	2011
Saamiset luottolaitoksilta	79 863 737,78	123 039 386,44
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 671 271 313,43	1 500 376 758,23
Saamistodistukset	170 271 124,59	281 366 960,30
Johdannaissopimukset	564 033,24	468 815,18
Muu omaisuus ml. Käteiset varat	136 513 823,70	36 503 883,57
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan vara	2 058 484 032,74	1 943 833 901,23
Sisältää eliminointierän: Muu omaisuus ml. Käteiset varat	813 226,95	1 555 096,01
	2012	2011
Velat luottolaitoksille	43 277 578,67	19 436 716,51
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 650 931 052,96	1 584 517 587,43
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	131 724 663,44	115 848 231,97
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	548 622,61	440 633,18
Muut velkaerät	76 305 944,61	78 574 962,07
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan vela	1 902 787 862,29	1 798 818 131,16
Sisältää eliminointierät: Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	45 084 538,06	41 031 456,26
Muut velkaerät	651 413,30	1 447 017,07
Yhteensä	45 735 951,36	42 478 473,33

46. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot

	2012	2012	2011	2011
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	91 227 592,96	91 227 592,96	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	79 863 737,78	79 863 737,78	123 039 386,44	123 039 386,44
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 671 271 313,43	1 671 271 313,43	1 500 376 758,23	1 500 376 758,23
Leasingkohteet	9 597 262,24	9 597 262,24	7 975 442,48	7 975 442,48
Saamistodistukset	170 271 124,59	170 271 124,59	281 366 960,30	281 366 960,30
Osakkeet ja osuudet	8 622 628,28	8 622 628,28	7 392 643,91	7 392 643,91
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyyksissä	1 852 276,66	1 852 276,66	1 924 899,28	1 924 899,28
Johdannaissopimukset	564 033,24	564 033,24	468 815,18	468 815,18
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	43 277 578,67	43 277 578,67	19 436 716,51	19 436 716,51
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 650 931 052,96	1 650 931 052,96	1 584 517 587,43	1 584 517 587,43
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	131 724 663,44	131 724 663,44	115 848 231,97	115 848 231,97
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	548 622,61	548 622,61	440 633,18	440 633,18
Muut velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	25 000 000,00	25 000 000,00	35 000 000,00	35 000 000,00
Sisältää eliminointierän: Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	45 084 538,06	45 084 538,06	41 031 456,26	41 031 456,26
Taseen erä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 696 015 591,02	1 696 015 591,02	1 625 549 043,69	1 625 549 043,69

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2012	2011
47. Annetut vakuudet	Muut vakuudet	Muut vakuudet
Omasta velasta annetut		
Velat luottolaitoksille	30 000 000,00	38 000 000,00
Muut velat	1 299 129,00	0,00
Muusta syystä omasta puolesta annetut	23 000 000,00	4 298 464,00
Muiden puolesta annetut	12 265 818,99	8 299 113,22
joista lähipiiriin kuuluvalla	0,00	0,00
48. Eläkevastuut		
Henkilökunnan lakisääteinen eläketurva	järjestetty vakuutuksilla	
Henkilökunnan lisäeläketurva	järjestetty vakuutuksilla	
Kirjanpitoon sisällyttämättömät eläkevastuut	ei ole kirjanpitoon sisällyttämättömiä eläkevastuita	
49. Taseen ulkopuoliset sitoumukset		
Erittely pääomasitoumuslajeittain		
Takaukset	12 265 818,99	8 299 113,22
Käyttämättömät luottojärjestelyt	68 281 500,15	65 843 447,23
Yhteensä	80 547 319,14	74 142 560,45
50. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt		
Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin liittyvä yhteisvastuu (ALV 188 §)	2 736 078,45	-432 817,68

Henkilöstöä ja johtoa koskevat liitetiedot

51. Henkilöstön lukumäärä	2012	2011
Keskimäärin		
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	107	107
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	6	4
Määräaikainen henkilöstö	9	1
Yhteensä	122	112
52. Johdolle maksetut palkat ja palkkiot		
Palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	675 363,99	544 771,78
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet	19 800,00	21 988,47
Yhteensä	695 163,99	566 760,25
53. Johdolle myönnetyt luotot ja taseen ulkopuoliset sitoumukset		
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen		
Myönnetyt luotot	457 474,54	263 696,00
54. Johdon eläkesitoumukset		
Johdon lakisääteinen eläketurva ja lisäeläketurva on järjestetty vakuutuksilla.		
55. Osakeomistukset		
	Kotipaikka	Omistusosuus
Tapiola Varainhoito Oy	Espoo	100,0
Ab Compass Card Oy Ltd	Maarianhamina	34,0
57. Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastus	94 783,31	24 069,90
Tilintarkastuslain mukaiset toimeksiannot	1 346,85	2 835,15
Muut palvelut	13 333,20	74 797,13
Yhteensä	109 463,36	101 702,18

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TUNNUSLUVUT

M €

Vahinkovakuutustoiminnan yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	01-12 2012	01-12 2011	01-12 2010	01-12 2009
Liiketulos	142,0	-49,6	8,0	84,8
Kokonaistulos	227,2	-56,4	52,1	151,9
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina (emoyhtiö)	8,0	3,4	5,4	7,2
Kokonaispääoman tuotto prosentteina	8,8	-1,2	2,4	6,1

Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo	726,7	712,4	692,0	675,2
Vahinkosuhde ilman perustekorkokulua prosentteina	70,8	93,4	85,7	76,5
Vahinkosuhde prosentteina	73,8	96,2	88,3	79,1
Liikekulusuhde prosentteina	26,0	26,6	26,6	26,0
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua prosentteina	96,8	120,0	112,3	102,5
Yhdistetty kulusuhde prosentteina	99,9	122,8	115,0	105,1
Tasoituspääomien määrän tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	616,0	456,4	532,0	557,3
Vähemmistöosuus	56,7	53,4	45,2	42,9

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TUNNUSLUVUT

M €

Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009
Saamiset luottolaitoksilta	79,9	123,0	23,6	57,9
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 671,3	1 500,4	1 351,7	1 154,6
Velat luottolaitoksille	43,3	19,4	0,0	0,1
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 650,9	1 584,5	1 399,7	1 231,0
Rahastopääomat	2 169,8	1 460,6	1 582,8	1 391,2
Hallinnoitavat asiakasvarat	5 828,2	4 684,4	4 076,8	3 629,0
Korkokate	19,4	18,2	14,3	13,1
Liikevaihto	60,5	67,6	57,1	54,1
Palkkiotuotot, netto	14,7	15,3	15,3	11,5
Liikevoitto/-tappio	6,1	4,8	1,6	-0,3
sekä sen osuus prosentteina liikevaihdosta	10,1	6,8	2,7	-0,6
Kulu-tuotto -suhde	0,8	0,9	0,9	1,0

Konsernin henkilöstömäärät

Henkilöstömäärä	2 385	2 609	2 641	2 617
Vakuutustoiminta	2 222	2 449	2 473	2 455
Luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminta	163	161	168	162
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	1 914	2 116	2 137	2 088

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONERNI

MUUT LIITETIEDOT

TULOSANALYYSI

1 000 €

Vahinkovakuutustoiminta

	01-12 2012	01-12 2011	Muutos	Muutos-%
Vakuutusmaksutuotot	689 862	667 279	22 582	3,4
Korvauskulut	-509 360	-641 692	132 332	-20,6
Liikekulut	-179 628	-177 650	-1 978	1,1
Vakuutustekninen kate ennen tasoitus- määrän muutosta	873	-152 063	152 936	-100,6
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	137 926	96 748	41 178	42,6
Muut tuotot ja kulut	2 568	4 866	-2 298	-47,2
Osuus osakkuusyritysten voitosta tai tappiosta	567	845	-278	-32,9
Liikevoitto/-tappio	141 934	-49 605	191 539	-386,1
Tasoisuäärän muutos	-79 493	75 544	-155 037	-205,2
Voitto tai tappio ennen satunnaisia eriä	62 441	25 939	36 502	140,7
Liikevoitto/-tappio	141 934	-49 605	191 539	-386,1
Sijoitusten arvostuserojen muutos	85 224	-6 801	92 025	-1 353,0
Kokonaistulos	227 158	-56 406	283 564	-502,7
Sisältää eliminointierät:				
Korvauskulut	331	409	-78	-19,1
Liikekulut	10 893	343	10 550	3 075,0
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	736	1 749	-1 013	-57,9
Muut tuotot ja kulut	-3 408	-4 089	681	-16,7
Osuus osakkuusyritysten voitosta tai tappiosta	20	-461	480	-104,2
Yhteensä	8 572	-2 049	10 621	-518,4

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KONSERNI

TYTÄRYRITYKSET JA OSAKKUUSYRITYKSET 31.12.2012

TYTÄRYRITYKSET			Kotipaikka	Omistussuus
1	Kiinteistö Oy	Adoxa	Espoo	100,0 %
2	Oy	Akapo-Leasing	Espoo	51,1 %
3	Oy	Aura-Karelia	Espoo	100,0 %
4	Kiinteistö Oy	Auralax	Espoo	100,0 %
5	Asunto Oy	Ajurinkuja	Espoo	100,0 %
6	Ki Oy	Bulevardi 28	Helsinki	83,96 %
7	Asunto Oy	Espoon Anni	Espoo	100,0 %
8	Asunto Oy	Espoon Aura	Espoo	100,0 %
9	Asunto Oy	Espoon Lintuvaarantie 30	Espoo	100,0 %
10	Asunto Oy	Espoon Nöykkis	Espoo	89,54 %
11	Asunto Oy	Espoon Piispankivi	Espoo	100,0 %
12	Kiinteistö Oy	Espoon Revontulenkujat 1	Espoo	60,4 %
13	Asunto Oy	Espoon Valkeakuulas	Espoo	100,0 %
14	Asunto Oy	Espoon Zanseninkujat 2	Espoo	100,0 %
15	Asunto Oy	Helsingin Ajomies	Helsinki	100,0 %
16	Asunto Oy	Helsingin Kaunotar	Helsinki	100,0 %
17	Asunto Oy	Helsingin Sauvontie 7	Helsinki	100,0 %
18	Oy	Kaisaniemenkatu 1	Helsinki	78,1 %
19	Ky	Kestap	Espoo	100,0 %
20	Asunto Oy	Kivelänkatu 3	Helsinki	100,0 %
21	Ki Oy	Lintutörmä	Espoo	100,0 %
22	Tavaratalokiinteistö Oy	L.Kela	Espoo	100,0 %
23	Kiinteistö Oy	Lahden Vapaudenkatu 13	Lahti	100,0 %
24	Kiinteistö Oy	Lappeenrannan Myllymäki 2	Espoo	100,0 %
25	Asunto Oy	Mannerheimintie 61	Helsinki	100,0 %
26	Oy	Omre	Espoo	100,0 %
27	Asunto Oy	Tampereen Atalan Linnapiha	Tampere	100,0 %
28	Oy	Tapiola Pankki, konserni	Espoo	73,16 %
29	Oy	Tapiolan Revontuli	Espoo	100,0 %
30	Oy	Tapiola-Safety	Espoo	100,0 %
31	Oy	Tieto-Tapiola	Espoo	51,1 %
32	Oy	Tietotyö	Espoo	100,0 %
33	Oy	Tukholmakatu 2	Helsinki	100,0 %
34	Kiinteistö Oy	Vaasan Lemmenpolku 1	Espoo	100,0 %
35	Asunto Oy	Vantaan Kiulukuja	Vantaa	100,0 %
36	Ki Oy	Vantaan Kärkikuja	Vantaa	100,0 %
37	Asunto Oy	Vantaan Ohraapiha	Vantaa	68,96 %
38	Kiinteistö Oy	Vantaan Tuupakantie 32	Espoo	100,0 %

OSAKKUUSYRITYKSET

			Kotipaikka	Omistussuus
1	Oy	Glasnost	Espoo	33,3 %
2	Oy	Kampintorni	Espoo	50,0 %
3	Oy	Kiinteistö-Tapiola, konserni	Espoo	50,0 %
4	Oy	Länsi-Helsingin Liikekeskus	Helsinki	35,15 %
5	Oy	Oirabi	Espoo	50,0 %
6	Oy	Pohja-yhtymä	Espoo	28,8 %
7	Oy	Vakuutusneuvonta Aura	Espoo	33,3 %
8	Oy	Vakuutusneuvonta Pohja	Espoo	33,3 %

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

EHDOTUS VOITON KÄYTTÄMISESTÄ

Hallitus ehdottaa, että tilikauden voitto 49 970 381,86 euroa käytetään seuraavasti:

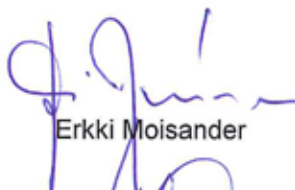
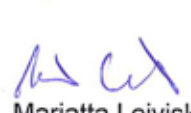
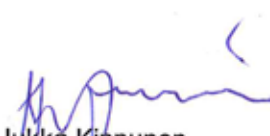
Varmuusrahastoon siirretään	48 920 381,86
Käyttörahastoon siirretään	1 050 000,00

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma seuraavasti:

Pohjarahasto	8 641 380,35
Takuupääoma	0,00
Arvonkorotusrahasto	218 348,97
Varmuusrahasto	806 047 920,77
Käyttörahasto	1 203 200,00
	<u>816 110 850,09</u>

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2012 ALLEKIRJOITUKSET

Espoossa 14. päivänä maaliskuuta 2013

 Erkki Moisander	 Jari Sundström	 Jari Eklund
 Asmo Kalpala	 Pentti Kuusela	 Harri Lauslahti
 Marjatta Leiviskä	 Ralf Wickström	 Jukka Kinnunen toimitusjohtaja

LÄHITAPIOLA KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 2. päivänä huhtikuuta 2013

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Juha Tuomala
KHT

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön(31.12.2012 asti Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola) yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön(31.12.2012 asti Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola) kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2012. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet vakuutusyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista

tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Espoossa 2. päivänä huhtikuuta 2013

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Juha Tuomala
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Perehdyttyään tilinpäätökseen, konsernitilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2012 hallintoneuvosto ehdottaa, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistetaan ja hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään. Espoossa 3.4.2013

Antti Lemmetyinen
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

LähiTapiola on lähellä läpi elämän

LähiTapiola on lähellä Sinua kaikkialla Suomessa. 20 alueyhtiötämme tarjoavat Sinulle kokonaispalvelut vakuutuksissa, pankkipalveluissa sekä säästämisessä ja sijoittamisessa. Olemme paikallinen kumppanisi turvallisuuden, hyvinvoinnin ja talouden asioissa.

Tervetuloa tutustumaan LähiTapiolaan!



LähiTapiola-ryhmä
Käyntiosoite: Revontulentie 7
02100 Espoo
Postiosoite: 02010 LähiTapiola
Puh: (09) 4531
www.lahitapiola.fi